

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

Masteroppgave 2020 30 stp
Fakultet for landskap og samfunn

Kjells promenade

- Utvikling av forbindelser og attraksjoner som tilgjengeliggjør elvelandskapet som en sentrumsnær kvalitet i Alvdal

Kjell's Promenade

- Development of connections and attractions that makes the river landscape a downtown quality in Alvdal

Kristin Sandeggen

Landskapsarkitektur

Kjell Aukrust 1970

Figur 0.1: Kjell Aukrust

*«I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden, og jorden lå øde og tom og Guds ånd svedde over vannene. Da sa Gud:
- Bli lys! Og det ble lys.
Dette var første arbeidsdagen.
I dette gode arbeidslyset skapte han senere nord-gudbrandsdøler og sør-østerdøler. Samarbeidet mellom disse frembragte 19. mars 1920 en urolig krabat. Denne ble i Alvdals kirkebøker innregistrert under navnet Kjell Aukrust.
Takk for det!»*

- Utdrag hentet fra boka «Slipp ham inn!» av Kjell Aukrust

BIBLIOTEKSIDE

TITTEL:

Kjells promenade - Utvikling av forbindelser og attraksjoner som tilgjengeliggjør elvelandskapet som en sentrumsnær kvalitet i Alvdal

TITLE:

Kjell's Promenade - Development of connections and attractions that makes the river landscape a downtown quality in Alvdal

FORFATTER:

Kristin Sandeggen

VEILEDER:

Ellen Merete Husaas

FORMAT:

Stående A4 (210 mm x 297 mm)

SIDEANTALL: 139**UTGIVELSE:** Juni 2020**EMNEORD:**

stedsutvikling, bygdeutvikling, landskapsplanlegging, historie, kultur, nærtur, folkehelse, elv, forbindelser, Alvdal

KEYWORDS:

local development, rural development, landscape planning, history, culture, network of public spaces, public health, river, connections, Alvdal

FORORD

Med oppvekst i naturskjønne fjellområder har både bygda, landskapet og naturen alltid vært viktig for meg. Alvdal, betyr "elvedal", og jeg ønsker i denne oppgaven å vise hvordan dette flotte landskapet kan gjøres tilgjengelig for alle. I oppgaven vil jeg gjennom et nettverk av stiforbindelser vise hvilket potensiale det ligger i å knytte større nærhet og tilgjengelighet til elvelandskapet. Her avdekkes eksisterende kvaliteter, nye målpunkter og opplevelser skapes og landskapskvaliteter heves.

Med denne oppgaven setter jeg punktum for mitt femårige landskapsarkitekturstudie ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, NMBU. Oppgaven er skrevet ved Fakultet for landskap og samfunn, LANDSAM, og utgjør 30 studiepoeng.

Tusen takk til alle medstudenter som har bidratt til at disse årene har blitt akkurat så bra som det de har vært, både i og utenfor studiene. Dere har gjort dette til fem fantastiske år på Ås.

En takk rettes til alle som deltok i spørreundersøkelsen med synspunkter, bidrag og svar jeg har tatt med meg i oppgaven. Takk også til flinke og gavmilde fotografer som har bidratt med bilder. Kai Røen som har lånt meg bilder og Rune Skogheim som har tatt dronebilder for meg. Jeg vil gjerne takke min veileder Ellen Merete Husaas for enestående og tett veiledning, innspill, støtte og tålmodighet gjennom hele prosessen av denne oppgaven. Sist men ikke minst vil jeg takke familien og kjæresten min som har støttet, hjulpet og motivert meg gjennom studietiden, og helt til denne oppgavens siste punktum.

Alvdal, juni 2020

Kristin Sandeggen

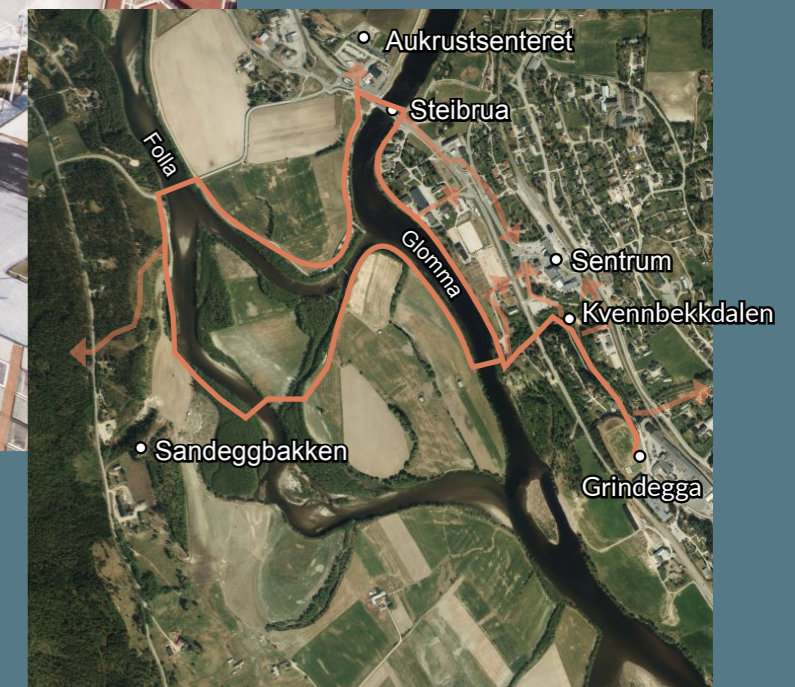
ALVDALSLANDSKAPET

Nærhet og tilgjengelighet til naturen

Jeg undersøker hvordan den nye turstien, Kjells promenade, kan forbinde elvelandskapet, sentrum og de to sidene av dalen, og hvordan turstien med nye attraksjoner og opplevelseskvaliteter kan bidra til økt livskvalitet og helse.

1. Fresk aktivitetspark
2. Kvennbekkdalen sentrumpark
3. Kibben badstue
4. Kilden badstue
5. Krokstien

Figur 0.2: Arbeidsområde

SAMMENDRAG

Denne oppgaven undersøker hvordan man kan legge til rette for livskvalitet og helse gjennom landskapsplanlegging, og hvilke kvaliteter i elvelandskapet som kan gi nye opplevelser i Alvdal. Elvelandskapet byr på store kvaliteter som frem til nå ikke er tilrettelagt for allmennheten og utnytter sitt fulle potensiale. Dette sentrumsnære elvelandskapet har genuine kvaliteter med et stort og ubenyttet potensiale - som kan gjøres tilgjengelig for innbyggere og tilreisende. Ved å anlegge en promenade fra sentrum, vil landskapet gjøres tilgjengelig ved å utvikle nye attraktive uterom og møtepunkter ved elva, kroksjøene, elvesletten, øyene, sandbanker, elveører og hagemarkområde. Her utformes Kjells promenade, en ny tursti som hever landskaps- og opplevelseskvaliteter og gjør «elvedalen» tilgjengelig langs Glomma og Folla.

I utviklingen av elvestien har jeg latt meg inspirere av historien og Alvdals store kulturpersonlighet Kjell Aukrust, som i stor grad preger bygdas identitet. Langs stien er det på fem delområder utarbeidet nye uterom og funksjoner som byr på urbane kvaliteter, oversatt til Alvdalslandskapet. Her anlegger jeg en engasjerende aktivitetspark, to badstuer hvor den ene ligger sentrumsnært på motsatt siden av elven i forhold til Aukrustsenteret og den andre ligger i et tilbaketrukket område ved foten av Sandeggbakken. I Kvennbekkdalen utvikles det en sentrumspark som via en universelt utformet brurampe med utkikkspunkter forbinder sentrum og elvelandskapet der terrenget er veldig bratt.

Langs elvebredden tilgjengeliggjøres et kroksjølandskap via en opphevet gangsti. Nye broer og stier skaper forbindelser som gir Alvdal en større grad av nærhet til funksjonene, helhet i stisystemet og nærmiljøet et løft.

I arbeid med å styrke folkehelse, er nærmiljø og lokalsamfunn viktige arenaer. Jeg har i denne oppgaven fokusert på genuine og nærliggende kvaliteter i elvelandskapet, med mål om å skape et nytt lavterskel nærtutbud som passer for alle. Med dette støtter oppgavens løsningsforslag opp under kommunens mål om "det gode liv i Alvdal", Den europeiske landskapskonvensjonen og FNs bærekraftsmål nr. 3 'God helse' og mål nr. 11. 'Bærekraftige byer og samfunn'. Oppgaven viser hvordan fremtidsrettet utvikling kan bidra til å ivareta livskvalitet og helse i Alvdal.

ABSTRACT

This thesis examines the possibilities for facilitating public health and quality of life through landscape planning, as well as which qualities of the river landscape might offer new experiences in the town of Alvdal. The landscape surrounding the river offers an unused potential of significant qualities that have not been adapted for the general public. It is located in close proximity to the town centre and has genuine qualities over a large area, which can be made available to local residents and visitors. A promenade from the town centre – “Kjell’s promenade” – will make the landscape more accessible through “spots” and meeting points along the river and by the ox-bow lakes, alluvial plains, islands, sandbanks and a habitat meadow. This new walk path will elevate the quality of the landscape and the available experiences, and make the surroundings along the rivers of Glomma and Folla more accessible to the public.

When developing the river walk path, I found inspiration in history and Alvdal’s famous writer and artist, Kjell Aukrust, who is a significant part of the town’s identity. Along the path, I have divided the landscape into five areas with new outdoor spaces and functions, offering urban qualities adapted to Alvdal’s landscape. I have plans for an engaging activity park, as well as two saunas – one across the river from the Aukrustsenteret museum, and the other in a secluded spot by the foot of the Sandeggbakken ski jumping arena. In the Kvennbekkdalen valley, I have planned a park that will serve as a connection between the town centre and the river landscape, with a universally designed walkway with observation points in the steepest part of the terrain.

Along the riverbank, the ox-bow lakes are made accessible through an elevated walk path. New bridges and paths create links between the town centre and the functions, complete the path network, and elevate the local environment.

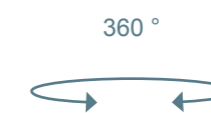
The local environment and community are vital in the efforts for improving public health. In this thesis, I have emphasised the genuine and nearby qualities of the river landscape, with the goal of creating new, easily accessible outdoor experiences available to everyone. Thereby, the solution I am presenting in this thesis supports Alvdal municipality’s goal of “the good life in Alvdal”, the European Landscape Convention and UN Sustainable Development Goals 3, “Good Health and Well-being”, and 11, “Sustainable Cities and Communities”. The thesis demonstrates how a future-oriented development can contribute to public health and quality of life in Alvdal.

INNHOOLD

Bibliotekside	s. 3	04 LØSNINGSFORSLAG	Kjells promenade	s. 55
Forord	s. 4		Kjells promenade A: Stien	s. 57
Sammendrag	s. 7		Sammenkoblinger	s. 59
Abstract	s. 8		Generelle tiltak - Stien	
Innhold	s. 9		Informasjonstavler og skilt	s. 60
			Møblering og opphold	s. 61
01 INNLEDNING		Belysning	s. 62	
Bakgrunn	s. 13	Vegetasjon	s. 63	
Idealene	s. 15	Landskapsområdene	s. 63	
Nærmiljø og helse	s. 17	Tursti sekvens 1 Vann	s. 65	
Problemstilling	s. 19	Tursti sekvens 2 Spire	s. 69	
Avgrensning	s. 20	Tursti sekvens 3 Kroksjø	s. 73	
Metode	s. 21	Kjells promenade B: Prosjektene	s. 77	
Om oppgaven	s. 22	Fresk aktivitetspark - delområde 1	s. 79	
02 INTRODUKSJON		Snitt	s. 83	
Historisk tilbakeblikk	s. 25	Kvennbekkdalen sentrumspark - delområde 2	s. 87	
Kultur og identitet	s. 27	Snitt	s. 91	
Kjell Aukrust	s. 29	Kibben badstue - delområde 3	s. 93	
Menneskene	s. 31	Snitt	s. 97	
S.W.O.T-analyse	s. 35	Kilden badstue - delområde 4	s. 101	
03 DET FYSISKE STEDET		Snitt	s. 105	
Overordnet	s. 39	Krokstien - delområde 5	s. 109	
Analyseområde	s. 40	Snitt	s. 113	
Vann, flom og klima	s. 41	Utviklingsstrategi	s. 121	
Løsmasser, høydelagskart	s. 42	05 AVSLUTNING		
Biologisk mangfold	s. 43	Konklusjon	s. 125	
Stinett	s. 45	Refleksjon	s. 127	
Store landskapsrom	s. 47	Litteraturliste	s. 129	
Menneskene og landskapet	s. 48	Figurliste	s. 131	
Landskapsbildet	s. 49	Vedlegg	s. 134	
Arealbruk og funksjoner	s. 51			
Kulturminner og infrastruktur	s. 52			

Kobling sentrum og elv

Utsikt

Dyreliv

Aktivitet

1500-tallet

Historie

Forbindelser

Rekreasjon

Velvære

INNLEDNING

Kapittelet har til hensikt å presentere oppgavens bakgrunn og formål. Videre presenteres problemstilling, avgrensning og til slutt metodene og hvordan jeg har valgt for å løse oppgaven.

Kapittelet inneholder:

Bakgrunn
Idealene
Nærmiljø og helse
Problemstilling
Avgrensning
Metode
Om oppgaven

“

«Å bygge en turvei er en kostnadseffektiv tilnærming til å øke fysisk aktivitet i samfunnet»

Abildso, Zizzi, Selin og Gordon, 2012
(Egen oversettelse)

1

BAKGRUNN

Min personlige tilknytning til Alvdal, kommunes mål om "det gode liv", FNs bærekraftsmål og nasjonale planer for folkehelse, er drivkreftene bak valget av oppgavens tema og løsning. Med dette som bakgrunn, undersøker jeg hvordan en tursti, nye møteplasser og tilgjengelighet til elven kan bidra til økt livskvalitet og helse i Alvdal.

Alvdølen

Motivasjonen for valg av sted er min sterke tilknytning til hjembygda. Jeg har latt meg inspirere av historien og kulturen i Alvdal, og Kjell Aukrusts eventyrlige fantasi og historier. Som bygdas store kulturpersonlighet har Aukrust satt Alvdal på kartet og preger bygdas identitet. Dette har jeg ønsket å videreføre i prosjektet. I tillegg ville jeg ta grep om elvenes betydning for bygda og fremheve disse ved å tilgjengeliggjøre "elvedalen", som er Alvdalsnavnets opprinnelige betydning. Dette har jeg gjort for å vise hvilke verdier som ligger i å tilgjengeliggjøre elvelandskapet for menneskene. I oppgaven legges det til rette for gode naturopplevelser og nye tilbud som er lett tilgjengelig for alle å benytte seg av.

Gode sosiale møteplasser er en mangelvare, og øvrige tilbud ligger i spredt. Her har jeg ønsket å skape et sterkere bånd mellom funksjoner og faktorer som preger Alvdals identitet, og vist hvordan disse i et utviklingsarbeid kan samspille for å styrke Alvdal som sted, som også gjør det attraktivt for yngre.

Utflytteren

Som 16-åring flyttet jeg ut av bygda, og har gjennom årene verdsatt nærhet og tilgang på nye funksjoner. Samtidig har dette bidratt til at jeg har satt enda større pris på kvalitetene i hjembygda.

Urbane kvaliteter er likevel noe jeg har savnet i Alvdal. For Alvdal vil det ikke være bærekraftig eller reelt med stor grad av urbanisering, men man kan tilføre urbane kvaliteter og tilpasse disse til Alvdal. Dette handler ikke bare om hva man kan tilføre sentrum, men også forbindelser og attraksjoner i landskapet. I denne oppgaven tilfører jeg nye momenter og viser fremtidsrettede løsninger på hvordan man kan "urbanisere" landskapet. Med dette mener jeg tilførsel av nye attraksjoner, uterom og sammenhenger. Dette har jeg gjort ved å forsterke forbindelser mellom sentrum og ut i landskapet.

Landskapsarkitekten

Som landskapsarkitekt har man en særegen rolle hvor man kombinerer kreativitet, forvaltning, planlegging og kunnskap om natur for å skape bærekraftige steder og samfunn for nå og i fremtiden. Gjennom studiet har denne kunnskapen bidratt til at jeg har fått et nytt syn på hvilke muligheter som finnes i Alvdal. Med mitt engasjement for å skape gode samfunn og omgivelser for mennesker, ønsker jeg å inspirere til at folk i større grad kan å bruke de nære omgivelsene. Dette har jeg gjort gjennom å legge til rette for nye uterom og møteplasser med lett tilgjengelige og varierte funksjoner. Herunder er det sosiale aspektet og rekreasjonsmulighetene et viktig bidrag til å skape gode rammer for folks dagligliv.

Disse rammene ønsker jeg å skape gjennom å tilgjengeliggjøre eksisterende kvaliteter. Valgene jeg har tatt skal i stor grad reflektere, underbygge og forsterke Alvdals identitet. Her viser jeg hvordan man kan skape et nettverk av møteplasser og funksjoner, som i fremtidig utvikling kan utvides. Dette mener jeg kan heve kvaliteten på bygda.

Opprinnelig var ønsket å arbeide med uterommene i sentrum, men jeg forstod raskt at disse vil bli godt nok ivaretatt. Derimot rettes det lite oppmerksomhet i å inkludere landskapet utenfor det lille sentrumsområdet. Tilsvarende lite fokus er det på å tilgjengeliggjøre elvelandskapet som en sentrumsnær kvalitet. Jeg har derfor valgt å fokusere på landskapet fremfor sentrum, og hvordan man kan skape forbindelser som trekker disse nærmere hverandre. Dette vil tilgjengeliggjøre store kvaliteter og tilby et sentrumsnært friluftsliv for alle. Dette anså jeg også som en mer givende oppgave å jobbe med.

Figur 1.1
Manglende forbindelser mellom sentrum landskapet

IDEALENE

Landskapskonvensjonen

Hverdagslandskapet handler om landskapet der folk ferdes, jobber og bor, og er i første rekke kommunens arbeidsområde likefullt de ordinære som de storslåtte. Disse omgivelsene endres i et raskt tempo, ofte stykkevis og delt uten fokus på sammenheng, langsiktighet og forutsigbarhet. Dette kan resultere i at de ikke alltid blir like vellykkede (Miljøverndepartementet, 2009 (KMD 2017), s. 3). På bakgrunn av denne uheldige utviklingstrenden tok kongressen for lokale og regionale myndigheter i Europarådet (CLRAE) i 1994 initiativ til *Den europeiske landskapskonvensjonen* med mål om å knytte et sterkere bånd mellom landskap og mennesker (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014).

I 2001 sluttet Norge seg til konvensjonen, og har siden den i 2004 trådt i kraft vært forpliktet til å følge opp avtalen. For Norge er ønsket med undertegnelsen «å fremme livskvalitet og helse, det lokale selvstyret og mulighetene for aktiv medvirkning, bærekraftige lokalsamfunn og attraktive steder, som stimulerer folks skaperevne og tiltakslyst» (Miljøverndepartementet, 2009 (KMD 2017), s. 4).

I internasjonal sammenheng er dette den første avtalen som er opptatt av alle aspekter av europeiske landskapet. Konvensjonens formål omfatter vern, forvaltning, planlegging og av alle typer landskap på en demokratisk og helhetlig måte. I dette inngår alt fra det unike, storslagne og uberørte landskapet, til hverdagslandskapet i by- og bygd og til kyst- og fjellandskap (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2014).

I konvensjonens artikkel 5, bokstav a, går det frem at partene forplikter seg til «å erkjenne i egen lovgivning at landskapet er et vesentlig element i folks omgivelser, et uttrykk for mangfoldet i deres felles kultur- og naturarv samt et fundament for deres identitet» (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2009). Konvensjonen gir dermed landskap en betydelig rolle innen planlegging og forvaltning av landskap på grunnlag av dets betydning for mennesker.

I Den europeiske landskapskonvensjonen defineres landskap som «... et område, slik folk oppfatter det, hvis særpreg er et resultat av påvirkningen fra og samspillet mellom naturlige og/eller menneskelige faktorer» (ibid.). I konvensjonens definisjon av landskap vektlegges særlig hvordan folk opplever landskap på grunnlag kunnskap og erfaring gjennom sanseregisteret, men den påpeker også at landskapet ikke bare stimulerer sansene våre. I tillegg stiller det oss ovenfor fysiske muligheter og hindringer som har betydning for hvor og hvordan vi beveger oss i landskapet (Miljøverndepartementet, 2009 (KMD 2017), s. 5). Den europeiske landskapskonvensjonen er et styrende ideal innenfor stedsutvikling, og tilsvarende viktig for denne oppgaven hvor landskap tilgjengeliggjøres for menneskene

Figur 1.2: (Council of Europe, 2000)

Bærekraftig utvikling

Begrepet «bærekraftig utvikling» ble først kjent gjennom rapporten *Vår felles framtid* i 1987, utarbeidet av verdenskommisjonen for miljø og utvikling ledet av Gro Harlem Brundtland, også kjent som Brundtland-kommisjonen (FN, 2019).

«Bærekraftig utvikling» defineres i rapporten som «utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov» (Verdenskommisjonen for miljø og utvikling, 1987, s. 42). For å oppnå bærekraftig utvikling må det arbeides med de tre dimensjonene av bærekraftbegrepet: klima og miljø, sosiale forhold og økonomi. Balansen mellom disse kan fortelle om graden av bærekraft (FN, 2019). De kan med andre ord ikke fungere uten hverandre for å lykkes med bærekraftig utvikling, de må sees i sammenheng.

1. januar 2016 trådte FNs bærekraftsmål i kraft og erstattet Tusenårsmålene om fattigdomsbekjempelse (FN, 2019). FNs bærekraftsmål er «... verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030», og består av 17 mål og 169 delmål som skal være en felles retning for alle land, næringsliv og sivilsamfunn på verdensbasis (FN, 2020). Den globale konteksten og Norges tilslutning får derfor konsekvenser for det lokale utviklingsarbeidet i Distrikts-Norge.

Figur 1.3: (FN, 2020) (Egen utheving)

«Dersom Norge skal nå sine målsettinger om kutt i klimagassutslippene må også bygdene blir mer klimasmarte»

- *Fremtidens bygger*, 2014

Relevans: Bærekraftsmålene som er spesielt relevant for denne oppgaven bærekraftsmål nr. 3. 'God helse og mål' nr. 11. 'Bærekraftige byer og samfunn'. Målformuleringene lyder som følger: «sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder», og «gjøre byer og bosettinger inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige» (FN, 2020). Målene handler om at man skal legge til rette for bærekraft gjennom å sikre god helse og livskvalitet knyttet til omgivelsene våre, og ivaretagelse og utvikling av kultur og naturarv (ibid).

FNs bærekraftsmål er på lik linje som Den europeiske landskapskonvensjonen et styrende ideal innenfor stedsutvikling. I oppgaven transformeres landskap til sosiale arenaer og er gjennom stedsutvikling et tiltak som fremmer livskvalitet og helse i Alvdal.

NÆRMILJØ OG HELSE

I Alvdal kommune arbeides det målrettet for å styrke helse og trivsel gjennom fysisk aktivitet og idrett. Ved å satse på det nære friluftslivet skal kommunen legge til rette for tiltak som stimulerer til aktivitet i hverdagen (Alvdal kommune, 2016). Tilrettelegging for nærmiljøanlegg vil følgelig være et tiltak som senker terskelen for deltakelse, og et bidrag som gjennom nært friluftsliv kan ha positiv effekt på folkehelsen.

Nærtur og friluftsliv

«Nærtur» er et relativt nytt begrep som omhandler gåturer i nærmiljøet, alt fra transporten til og fra hverdagens gjøremål til rekreasjon. I perioden 2013-2018 gjennomførte NINA Lillehammer forskningsprosjektet «Nærtur-prosjektet». Hovedmålet var å finne ut hvordan man skulle få flere til å være aktive ved å gå på tur i eget nærmiljø (Skjeggedal, Vistad & Thorén, 2019). I Norge arbeider Den Norske Turistforening (DNT) for tilrettelegging av turmuligheter i nærområdet og beskriver nærtur som hverdagens friluftsliv (Den Norske Turistforening, 2013).

Friluftsliv defineres som «opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden med sikte på miljøforandring og naturopplevelse» (Meld. St. 18 (2015–2016)). Gjennom meldingen *Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet*, ønsker regjeringen at flere skal ta del i friluftslivet og oppleve de positive effektene dette har på forbedret livskvalitet og helse (ibid.) For å forbedre arbeidet med nærtur bør oppfølging av planer for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv styrkes og videreutvikles i kommunene (Halvorsen, Nordh og Holth, 2018).

Folkehelseloven

I Norge har vi en folkehelselov som er bygget på prinsippene om å utjevne sosiale helseforskjeller, bærekraftig utvikling, medvirkning, føre-var-prinsippet og «helse i alt vi gjør». Loven pålegger alle sektorer fra statlige myndigheter og ned til kommunenivå et ansvar for helsefremmende samfunnsutvikling (Regjeringen, 2019).

I folkehelseloven § 4, fremkommer det at «Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen...» (2011). Utvikling av nærmiljøet, hvor det tilrettelegges for rekreasjon og aktivitet, vil være med på å følge opp dette ansvaret. Nærmiljøet består av faktorer i det fysiske miljøet som grøntområder, bosteder, offentlige institusjoner og infrastruktur, og av sosiale og psykososiale forhold som sosiale møteplasser, identitet knyttet til stedet, tillit og følelse av trygghet (Bergem, R. mfl., 2019).

“

«Gjennom god arkitektur og planlegging kan fylkeskommunene og kommunene være med å utvikle gode lokalsamfunn og boligområder, stimulere til fysisk aktivitet og et mer helsefremmende miljø»

(Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2019)

Nærmiljø og folkehelse

I folkehelsearbeidet er nærmiljø og lokalsamfunn viktige arenaer for å styrke sosial bærekraft og fremme folkehelse (ibid.). Alvdal kommune har folkehelse som et av fokusområdene i kommuneplanens samfunnsdel. Et mål er å legge til rette for «det gode liv» og herunder satse på idrett og folkehelse, noe kommunen ønsker å kjennetegnes for å være gode på (Alvdal kommune, 2018b).

Med utgangspunkt i at turstier og stiveinett i stor grad kan bidra til bedring i folkehelsen, bør det arbeides systematisk med tilretteleggingen i nærmiljøet. Særlig viktige faktorer som løftes frem i dette utviklingsarbeidet omhandler gang- og sykkelveger, friområder, nærhet, den fysiske utformingen og estetikk (Bergem, R. mfl., 2019).

I Folkehelsemeldingen – Mestring og Muligheter, presenterer Regjeringen strategier for å skape gode samfunn, nærmiljøer og lokalsamfunn som fremmer helse og trivsel hvor mestringsevnen styrkes og gjør gode valg enkle å ta (Meld.St. 19 (2014-2015)). Meldingen peker på at den norske befolkning har god helse og høy levealder som vil øke i årene fremover (ibid.)¹. Livsstilssykdommer og psykiske lidelser representerer likevel store helseutfordringer i landet, i tillegg til at den fysiske aktiviteten er redusert. Statistikken viser at kun 1/3 av den voksne befolkningen på landsbasis innfrir Helsedirektoratets minimumsanbefalinger om fysisk aktivitet (Helsedirektoratet, 2016). Et nytt nærturtilbud i Alvdal vil følgelig være styrkende for kommunens folkehelsearbeid.

¹ Gjengitt informasjon er hentet fra samme sted som det foregående refererte verk.

PROBLEMSTILLING

-Hvordan kan man legge til rette for livskvalitet og helse gjennom landskapsplanlegging?

- Hvilke kvaliteter ligger i elvelandskapet som kan gi nye opplevelser i Alvdal?

AVGRENSNING

Geografisk plassering

Alvdal er en fjellkommune i øvre del av Østerdalen i Innlandet fylke. Sammen med Rendalen i øst, Folldal i vest og Tynset i nord, og Tolga og Os nord for Tynset, tilhører Alvdal det geografiske området Nord-Østerdal. Steia er kommunesenter og Alvdals eneste tettsted. Totalt hadde kommunen 1. januar 2019, 2418 innbyggere (Thorsnæs, G., 2020 b Alvdal).

Geografisk avgrensning

Mitt prosjektområde er den helhetlige turstiforbindelsen, *Kjells promenade*, på 4,5 km. Turstien går gjennom elvelandskapet og knytter seg til områdene ved Steia og Grindegga på østsiden av dalen og Sandeggbakken i vest. Elvelandskapet er i dag ikke tilgjengelig fra sentrum og heller ikke tilrettelagt for rekreasjon. Jeg har på bakgrunn av stitraséens lengde og områdene den knytter seg til, delt stien inn i tre sekvenser. Langs to av disse sekvensene har jeg valgt ut totalt fem delprosjektområder.

Sekvens 1 *Vann* ligger i tilknytning til sentrumsområder og ungdomsskolen, med eksisterende funksjoner som grønstruktur og fotballbane. Jeg har derfor valgt å legge tre av delprosjektene til denne sekvensen som et aktivt og sentrumsnært område. Sekvens 2 *Spire* går langs en eksisterende elveforbygning. Ingen delprosjekter knyttes til sekvensen, men det gjøres forbedringstiltak. Sekvens 3 *Kroksjø* er lagt til idylliske områder langs Follas elvebredd og jordbruksarealene midt i elvelandskapet, før den forbindes tilbake til sekvens 1. Områdets karakter og landskapskvaliteter er bakgrunnen for valget om å legge de to siste prosjektene til denne sekvensen. Dette er den rolige og rekreative delen av stien.

Figur 1.4:
Fremstilling av Alvdal i Norge, Innlandet og Nord-Østerdal.

Fremstilling av turstiens lokasjon i Alvdal.

METODE

I oppgaven er det benyttet ulike metoder for å innhente informasjon og kunnskap om Alvdal. Her beskrives hva som har hatt innvirkning på valg gjort i oppgaven, samt dens innhold og struktur.

Opgaven startet først med en idé og et ønske om å ta for meg utvikling i Alvdal. På bakgrunn av dette utførte jeg en nettbasert spørreundersøkelse rettet mot lokalbefolkningen via nettportalen www.app.easyuest.com. Denne ble delt via sosiale medier og markedsført gjennom bygdas nettbaserte lokalavis. Totalt fikk spørreundersøkelsen 370 respondenter. Svarene og innspillene som ble avdekket i spørreundersøkelse, ga meg et innblikk i befolkningens forhold til bygda og tanker om ønsket utvikling.

Hoveddelen av analysene har jeg gjort via egne registreringer og områdebefaringer. Fra januar og utover våren har jeg gått ruten og oppsøkt delområdene en rekke ganger og tatt bilder, notert og skisset. Dette har vært nyttig for å oppleve dynamikken i landskapet og stedene på flere årstider. Her har jeg også benyttet meg av GPS-klokke for å finne et trasévalg ved elvebredden og gått opp i høydene for å se hele området, i tillegg til å ta dronebilder. Fotomaterialer og befaringer har vært en god og viktig metode for å forstå stedets karakter, landskapet, områdene, hvilke kvaliteter og funksjoner som finnes. Til overordnede analyser av Alvdal har jeg benyttet meg av eksisterende registreringer og analyser av forhold i kommunen. Her ble det også gjennomført et litteraturstudie om Alvdals historie, kommunale planer og hva som kjennetegner bygda.

Jeg har flere ganger dratt ut i bygda og gjennomført uformelle intervjuer med lokalbefolkningen. Her fikk de prate fritt om hvilke verdier turgåing har for dem, og hva de verdsetter av fasiliteter. Denne metoden gir rom for spontane refleksjoner og svar. Relevant bakgrunns litteratur har blitt innhentet via forskningsartikler og nettsider, og brukt til å få kunnskap om temaer som bygger opp under oppgaven.

Idéutvikling har fulgt oppgaven tett. Dette er gjort på bakgrunn av registreringer, inspirasjon fra referanseprosjekter, innspill fra spørreundersøkelsen og veiledning. Kontinuerlig arbeid med utprøving og idéutvikling har vært en dynamisk prosess som har drevet frem oppgavens ulike løsningsforslag.

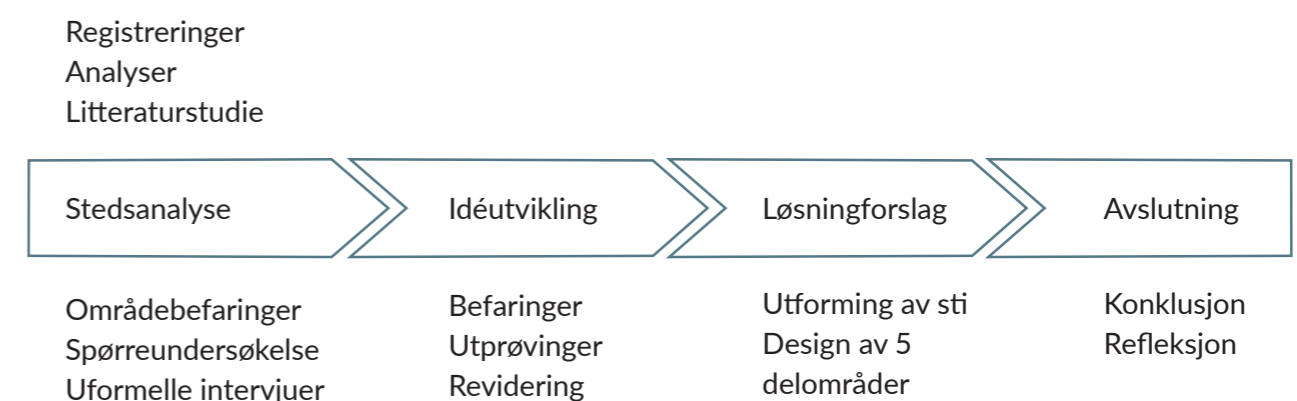
Opgaven er delt inn i fem kapitler; *innledning, introduksjon, det fysiske stedet, løsningsforslag og avslutning*. Oppgavens løsningsforslag er todel. Her presenteres *Kjells promenade A Stien* som helhet med generelle tiltak og deles inn i de tre sekvensene, *Vann, Spire* og *Kroksjø*, basert på landskapskarakter og arealbruk. Den andre delen er *Kjells promenade B Prosjektene*. I denne delen presenteres de fem delprosjektene i følgende rekkefølge: *Fresk aktivitetspark, Kvinnbekkdalen sentrumspark, Kibben badstue, Kilden badstue* og til slutt *Krokstien*.

OM OPPGAVEN

I oppgaven har jeg laget et stisystem gjennom elvelandskapet, og med nye forbindelser og attraksjoner gjort dette til en sentrumsnær kvalitet. Her har jeg koblet stien til sentrum og eksisterende stinettverk på hver side av dalen, kartlagt opplevelseskvaliteter i området og knyttet Alvdals historie og kultur til prosjektet. Her har jeg utarbeidet overordnede og generelle tiltak, i tillegg til kartlegging og tiltak for sekvenser på stien. Disse vises i overordnede målestokker fra 1:6000 til 1:4000. Langs stien har jeg prosjektert et nytt designforslag på fem ulike delområder. Med bruk av begrepet prosjektering, henviser jeg til design for delområdene i målestokker fra 1:550 til 1:100, illustrert i plan og snitt.

For å besvare mine problemstillinger har jeg fokusert på landskaps- og opplevelseskvaliteter i elvelandskapet og sentrumsnære områder som vil gi nye muligheter for rekreasjon og opplevelser. Her har jeg tilført sosiale og aktive uterom hvor jeg illustrerer muligheter og praktiske tiltak som skal heve landskapskvaliteter og gi et nytt lavterskel nærturtilbud som passer for alle. Med mål om å styrke livskvalitet og helse skaper jeg sterkere bånd mellom menneskene, elvene og landskapet. Jeg har derfor innhentet informasjon om relevant teori, kommunen mål, stedlige forhold og vært i kontakt med lokalbefolkningen.

Opgavens metode fremstilt som figur:

INTRODUKSJON

Kapittelet har til hensikt å introdusere Alvdal. Her presenteres historie, karakter og befolkningen. Introduksjonen skal være et grunnlag for å få en bedre forståelse av stedet, dette som et grunnlag for videre analyser i oppgaven.

Kapittelet inneholder:

Historisk tilbakeblikk
Kultur og identitet
Menneskene
Kjell Aukrust
S.W.O.T-analyse

2

“ Alvdal / arvdal / er ei fjellbygd som ligger midt i “væla”, nærmere bestemt i Østerdalen. En innbygger kalles en alvdøl. De er født med ski på beina og vokst opp med sprengkulde og polvotter. Alvdøler er impulsive, bare de får tenkt seg godt om. Kjell Aukrust sine figurer finnes fortsatt i bygda.

- Picture it.

HISTORISK TILBAKEBLIKK

Den første dokumenterte bosettingen i Alvdal finner man tilbake til 1381, men funn av bostedsplasser, dyregraver og jaktredskaper som stammer fra steinalderen kan imidlertid tyde på menneskelig aktivitet flere tusen år tilbake (Braseth, 1995).

Gruvedrift

Gruvedrift er en viktig del av Alvdals historie, og var en vesentlig del av befolkningens dagligliv og sysselsetting. Malmforekomstene fikk stor betydning for bygdesamfunnets fremvekst på midten av 1500-tallet. Gruvedriften førte til bedre livsforhold og la grunnlaget for en sterk oppsving i folketallet (Braseth, 1995). Malmforekomstene var opptakten til flere smeltehytter i bygda. Den mest betydningsfulle av disse var Lovise Hytte på Plassen som var i drift fra 1748-1879 (ibid.). I 1907 åpnet en 34 km lang taubane med 820 kibber som fraktet malm fra Folldal til Alvdal og videre med godstog til Røros. En kibb er "kurvene" malmen ble lastet opp i.

Ett av Norges eldste skifunn er gjort i Alvdal. Skien er datert tilbake til år 600. (Braseth, 1995)

Taubanens endestasjonen lå like nord for dagens stasjonsområde øst for Glomma. Taubanen var i drift frem til 1970, og ble demontert samme år (ibid.). I dag kan vi se rester etter blant annet gruver langs en kultursti på Baugsberget og slagghauger ved Lovise Hytte. I 2018 ble deler avtaubanen over Haustdalen gjenskapt med originale kibber. Gruvedriften i Alvdal tok slutt på starten av 1900-tallet (Steimoeggen, 1966).

Navnet

Navnet på bygda stammer fra norrønt og oversettes til "elvedal" (Braseth, 1995). Dette har jeg i oppgaven ønsket å fremheve. Utviklingen leses i tidslinjen.

Tidslinjen viser hendelser som er betydningsfulle for Alvdals historie og dagens samfunn. Jutulhogget, Lovise Hytte, taubanen, Tronfjell og Aukrustsenteret er alle attraksjoner. Jernbanen og Kjell Aukrust er fortsatt viktig. Landbruksskolen er i dag en videregående skole og Synnøve Finden en viktig hjørnesteinsbedrift. Bakgrunnsbildet viser deler av den gamle taubanen, der en kibb er ringet rundt til høyre i bildet.

1656
Første malmfunn (Braseth, 1995)

SISTE ISTID

Navneutvikling: Elfuerdale øfra

1600

Eliffedalen

1700

Lille-Elvedal

1800

1900

Alvdal

2000

Figur 2.1
Jutulhogget

Lovise hytte (1748-1879)

Foto: Kai Røen

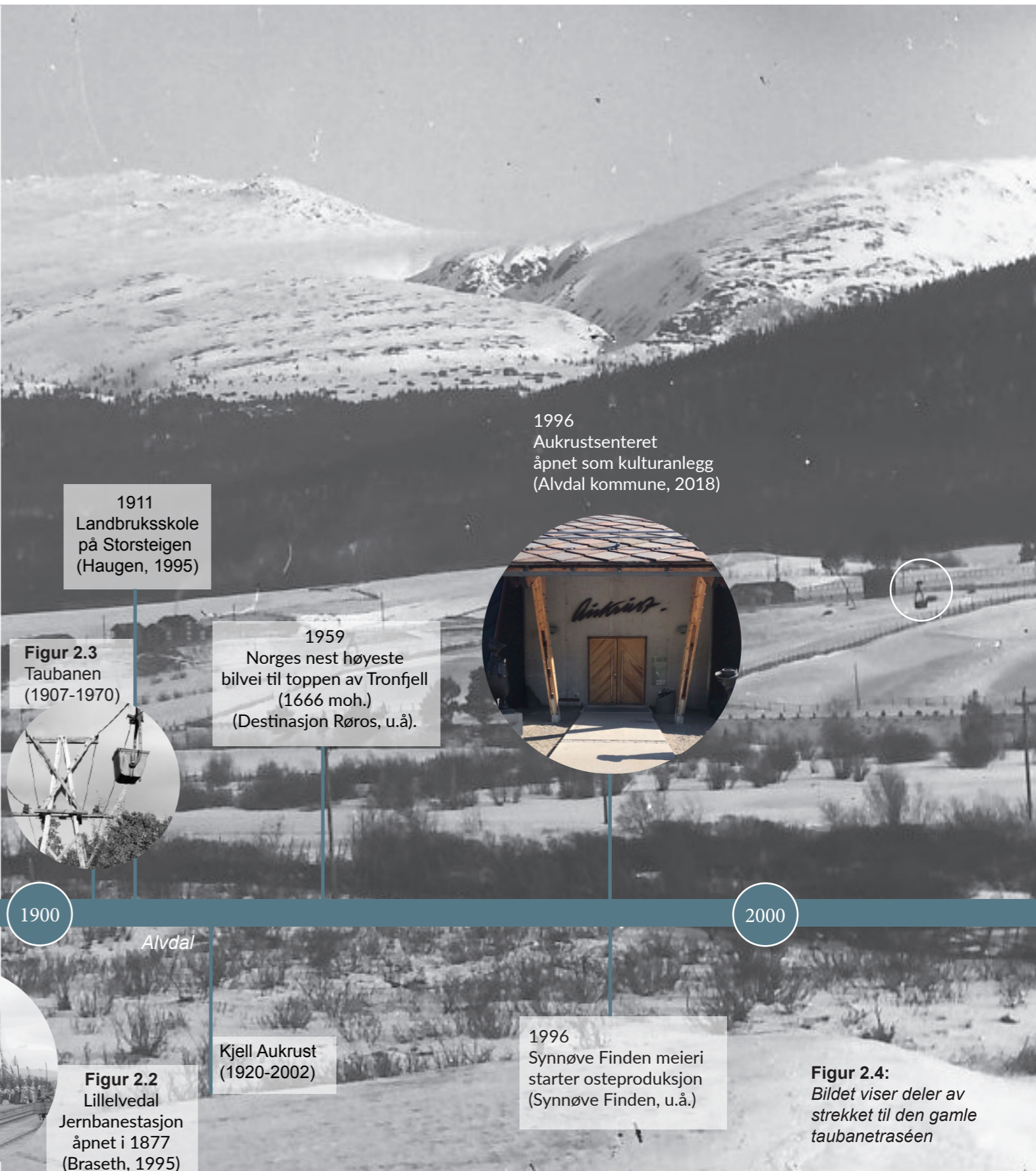

Figur 2.2
Lillelvedal Jernbanestasjon åpnet i 1877 (Braseth, 1995)

Kjell Aukrust (1920-2002)

1996
Synnøve Finden meieri starter osteproduksjon (Synnøve Finden, u.å.)

Figur 2.4:
Bildet viser deler av strekket til den gamle taubanetraséen

1911
Landbruksskole på Storsteigen (Haugen, 1995)

Figur 2.3
Taubanen (1907-1970)

1959
Norges nest høyeste bilvei til toppen av Tronfjell (1666 moh.) (Destinasjon Røros, u.å.)

1996
Aukrustsenteret åpnet som kulturanlegg (Alvdal kommune, 2018)

NB! Aukrustsenteret byttet i 2019 navn til Huset Aukrust, men vil i oppgaven omtales som Aukrustsenteret.

KULTUR OG IDENTITET

Alvdalsbygda

En stor del av Alvdals identitet er knyttet til kultur og idrett. Alvdal omtales ofte som Aukrustbygda og ei skiløperbygda, begge er en viktig del av kulturen og identiteten til kommunen. Kjell Aukrust har gjennom sine tegninger og livlige historier formidlet alvdølenes idrettskultur både innen ski og fotball. Hånd i hånd har dette satt Alvdal på kartet. At Alvdal er ei skiløperbygda gjenspeiles også i kommunevåpenet hvor motivet er et par ski.

Alvdal er en tradisjonell jordbrukskommune med lang tradisjon for husdyrhold med kjøtt- og melkeproduksjon, som i tillegg til skogskogbruk er bygdas viktigste næringsvei. Industri- og servicebedriftene er i tillegg til jordbruket viktig for lokalsamfunnet. Kommunen har et bredt spekter av større og mindre bedrifter som leverer varer og tjenester både til kommunen og landsbasis. Blant store næringsbedrifter i kommunen finner vi Synnøve Finden Meierier og trelastbedriften Alvdal Skurlag.

Lag- og foreningslivet i bygda har stor aktivitet og medlemsmassen er stor, spesielt innenfor idrett og friluftsliv, og sang og musikk. Gjennom de nesten 80 lag og foreninger, har det frivillige arbeidet og dugnadsånden stor betydning aktivitets- og kulturtilbudet i kommunen (Alvdal kommune, 2018).

Gjennom året finner man en rekke arrangementer som bidrar til engasjement og dugnadsånd i bygda. Blant arrangementene og merkedagene som genererer mye aktivitet er 17.mai, Mandelpotetfestivalen, Midtsommerdagene, musikkfestivalen Livestock og Solan Gundersens Vinterleker, i tillegg til en rekke andre mindre arrangementer.

Identitet i utviklingsarbeid

Alvdals kultur og identitet er viktig for bygdas næringsgrunnlag og attraktivitet. Det er derfor viktig å tenke fremtidsrettet og nytt når det kommer til utvikling som styrker disse, da dette vil ha stor betydning for næringsutvikling, verdiskapning og arbeidsplasser. Gjennom langsiktig og målrettet utvikling kan attraktive steder lokke nye virksomheter til å etablere seg, og således skape optimisme og forutsigbarhet (Regjeringen, 2018).

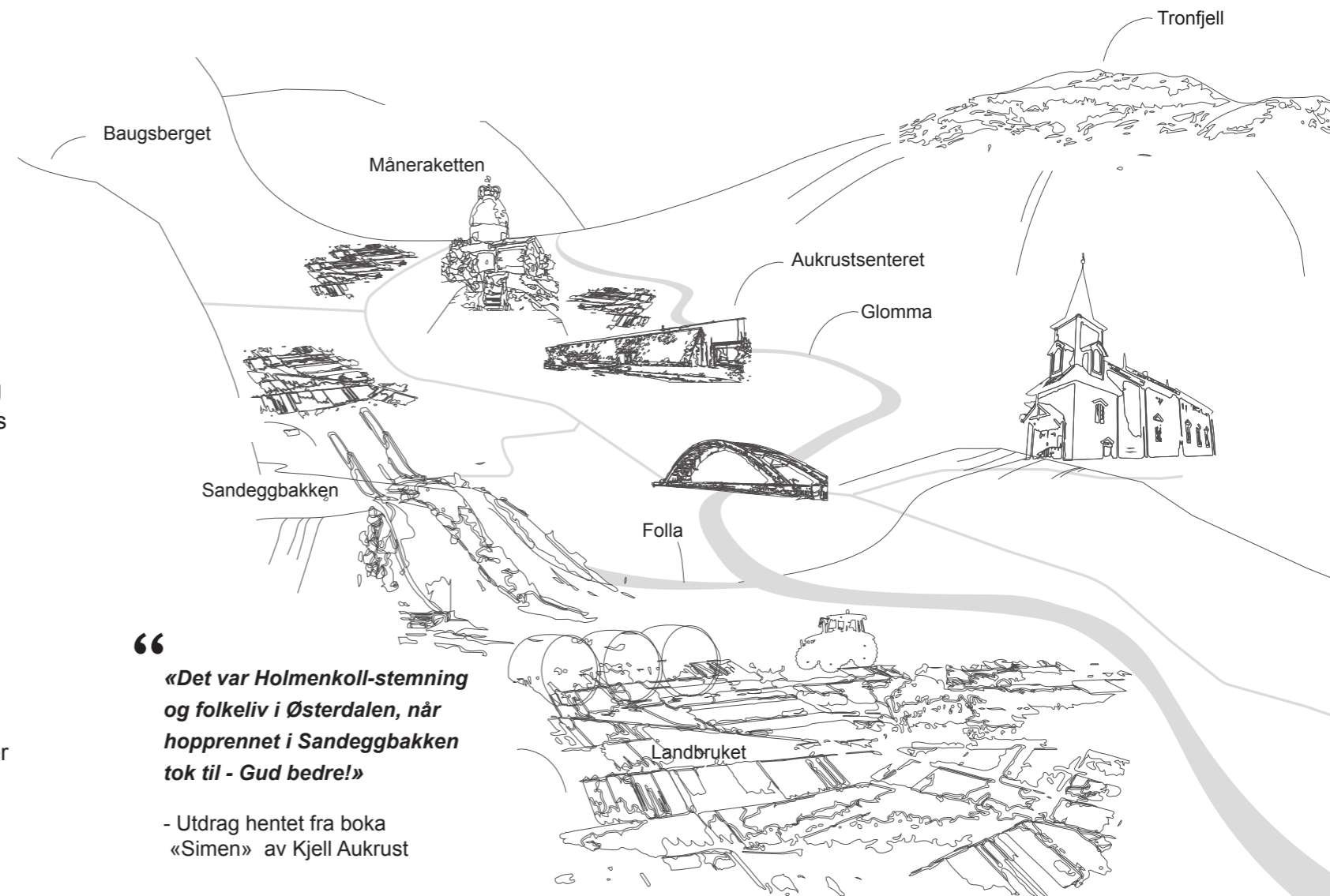
Ved å bruke den lokale kultur- og naturarven som ressurs i stedsutviklingen, kan dette bidra til næringsutvikling og verdiskapning (ibid.) Alvdal har sterk identitet knyttet til både natur- og kulturarven, noe som i stor grad bør underbygges i bygdas utviklingsarbeid. Dette kan forsterke den allerede sterke dugnadsånden og det lokale engasjementet i bygda.

De identitetsskapende elementene

Identiteten knytter seg i stor grad i tillegg til selve aktivitetene til omkringliggende landskap og byggverk. Alvdal har flere elementer som uttrykker dette. For innbyggerne selv og de tilreisende, knytter man identitet og assosiasjoner til stedet gjennom det man ser.

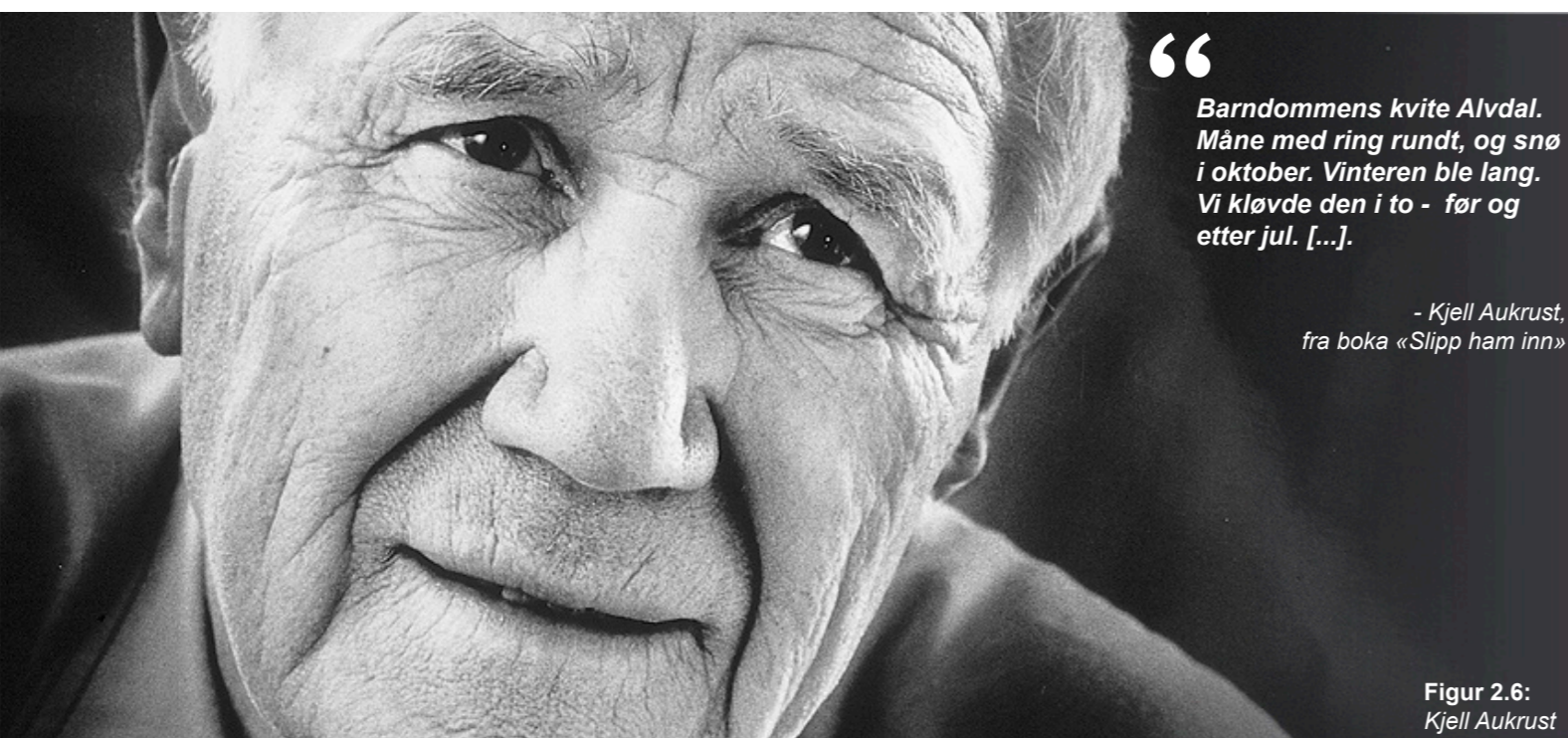

Figur 2.5: Kommunevåpen

Illustrasjonen viser flere av Alvdals identitetsskapende elementer, disse vil alle prege opplevelsene langs Kjells promenade.

KJELL AUKRUST (1920-2002)

Tegneren, maleren og forfatteren

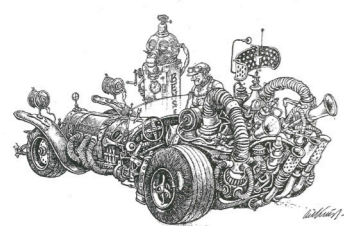
Tegneren, maleren og forfatteren Kjell Aukrust ble kjent gjennom sin lekne strek og humoristiske forfatterskap om sin oppvekst på Storsteigen Landbruksskole i Alvdal. Ikke bare ble han en ambassadør for bygda, men også en av landets mest folkekjære humorister og kunstnere (Jor, 2020).

Kjell Aukrust startet sin kunstneriske karriere som tegner, og studerte ved Statens håndverks- og kunstindustriskole som den yngste studenten noen gang tatt opp ved skolen (ibid.). I 1958 debuterte han med boken *Simen*. Boken ble den første i rekken av flere verker som skildret hans oppvekst i Alvdal, tett etterfulgt av *Bonden* og *Bror min*. Sammen utgjør de tre verkene *Alvdalstriologien* (Aukrust AS, u.å.).

I tillegg til skildringer fra barndommen produserte Aukrust moroverker med skarp samfunns satire og imaginær fantasi. Han skapte Flåklypa-universet med blant andre figurene Solan, Ludvig, sykkelreparatøren Reodor Felgen og racerbilen Il Tempo Gigante. Aukrust fikk, sammen med regissør Ivo Caprino, hovedæren for norsk films største suksess gjennom tidene, *Flåklypa Grand Prix* (Jor, 2020).

Det sås ingen tvil om at Kjell Aukrust har stor betydning for Alvdal og alvdølenes identitet. Flere av hans verker er bakgrunn for navn i bygda, i tillegg er kommunevåpenet tegnet av Aukrust. Som en stor personlighet og viktig ambassadør lever arven etter Kjell Aukrust fortsatt videre i Alvdal. Denne kulturpersonligheten har jeg i oppgaven valgt å trekke inn. Hans verker donert til Alvdal kommune stilles ut på Aukrustsenteret.

I år (2020) feires Kjell Aukrusts 100-årsjubileum!

Figur 2.7:
Il Tempo Gigante

Figur 2.8:
Ludvig flyr drage

Figur 2.9:
Solan på hoppski

Aukrustsenteret

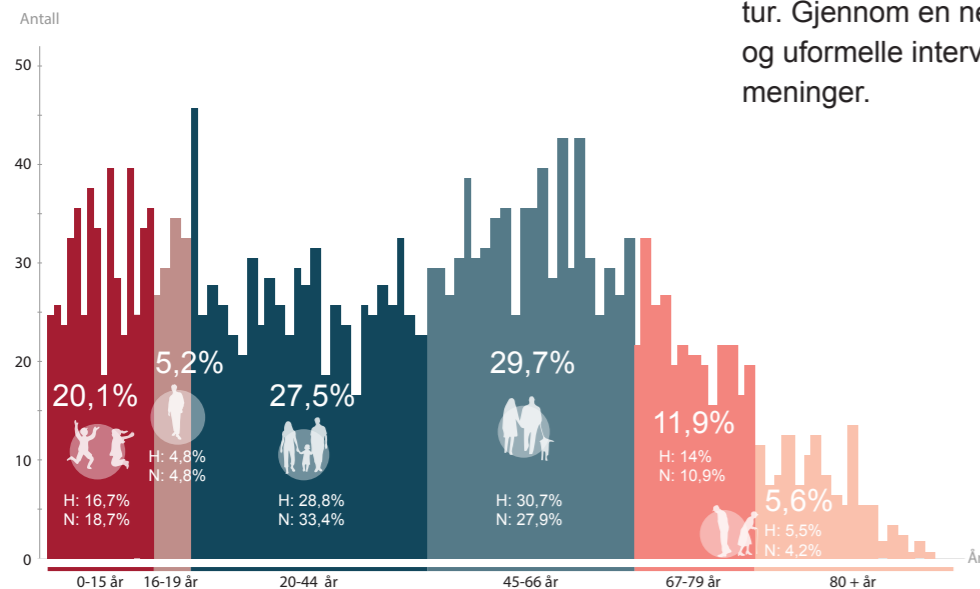
Figur 2.10:
Solan og Ludvig

MENNESKENE

Demografi

1. januar 2019, 2418 innbyggere i Alvdal (Thorsnæs, G., 2020 b Alvdal). Bygda er en av kommunene i Nord-Østerdal som de siste årene har kunnet vise til positiv befolkningsutvikling. Tallene er imidlertid svært lave, og økningen er størst blant de eldre. Det er derfor viktig at utviklingen gjør det attraktivt for yngre å bo i kommunen.

Bygdas største vekstfaktor er innflytting, og det er større andel innflytterne fra Norge enn fra utlandet. Framskrivninger mot 2040 viser at kommunen fortsatt vil være i vekst. Aldersgruppen 67-80+ år er den gruppen som forventes å vokse mest, mens det forventes en nedgang i gruppen 0-19 år. Befolknings sammensetningen i 2040 fremskrives derfor å bestå av en høyere prosentandel eldre, og en lavere prosentandel yngre enn i dag. (Statistisk sentralbyrå [SSB], 2020).

Figur 2.11: Alvdals befolkning i 2019. Prosenttallene viser fordeling av de ulike aldersgruppene i Alvdal, Hedmark og Norge.

Framskrivningstallene for aldersgruppen gruppen 20-39 år viser i nærmest til nullvekst. Dette kan tyde på at mange ikke velger å flytte tilbake etter studier eller lignende. *Et viktig mål* for kommunen bør være å tilrettelegge for at det blir attraktivt for nyetablerte familier å bosette seg i bygda.

Utviklingen som foretas bør være fremtidsrettet og vise til ambisjoner og grep som gjør at yngre i større grad ønsker å vende tilbake til bygda. Dette er viktige tiltak for at stedet skal fremstå attraktivt. Oppgaven legger derfor til rette for en utvikling som ivaretar en aldrende befolkning, samtidig som den skal tilføre nye og spennende tilbud som er attraktive for den yngre delen av befolkningen.

Meningene

Hva folk ønsker og setter pris på er viktig å lytte til når man skal planlegge og utvikle. Jeg har derfor snakket med befolkningen for å høre hva de verdsetter både med bygda og når de skal gå tur. Gjennom en nettbasert spørreundersøkelse og uformelle intervjuer, fikk jeg et bilde av deres meninger.

Spørreundersøkelse

Jeg gjennomførte en digital spørreundersøkelse via portalen *easyQuest* angående Alvdølenes forhold til bygda. Denne ble gjort tidlig i arbeidsprosessen og var da vinklet mot utvikling i sentrum. I alt deltok 375 personer med svar og innspill til hva de verdsetter og kanskje savner i Alvdal. Spørreundersøkelsen ble delt via sosiale medier og i bygdas lokale nettavis *Alvdal midt i væla*.

Underveis i arbeidet har oppgaven dreid seg vekk fra sentrumsutvikling og over til landskapet og naturen. Dette er fordi jeg ser store kvaliteter i det nærliggende landskapet som ikke er tilgjengelige, utnyttet eller godt nok tilrettelagt for innbyggernes og besøkendes fornøyelse. Dette anså jeg også som et mer givende prosjekt å arbeide med.

Litt flere møteplasser på ettermiddag og kveld.
(M/K 30-45 år)

Møtested for ungdom etter skoletid, før treninger osv.
M/K 30-45 år

Bredere/større utvalg i idrett for barn. Alt for mye fokus på fotball og ski.
(M/K 30-45)

Savner at bygda utvikles. Som utflyttet føler jeg Alvdal lager en mur rundt seg selv med å fornekte utvikling. Hvis ikke Alvdal utvikler seg vil bygda sakte dø.
(M/K 30-45 år)

Spørreundersøkelsen har likevel gitt meg informasjon som har vært viktig for utviklingen av denne oppgaven. Når det kommer til befolkningens syn på utvikling og hvilke tanker de har i forhold til dette, er det tydelig at det er ønsker om bredere tilbud, mer fremtidsrettet og spennende utvikling. Jeg tar også steder og kvaliteter de ikke har tatt i betraktning som et tegn på at dette ikke er noe som anses som attraktiv eller ikke "oppdaget".

Her er et utvalg av svarene jeg fikk inn som har hatt betydning for oppgaven:

Savner du noen tilbud på Alvdal? (ja, nei, vet ikke). Hvis ja, hva savner du?

“

Et tilbud for de som ikke er glad i fotball og ski.
(M/K 16-30)

Attraksjoner for både de som bor i bygda og de som kommer på ferie.
(J/G 0-16)

Flere aktivitetstilbud.
(J/G 0-16)

Mer å gjøre for unge etter skolen så vi kan være sammen, sånn at ikke vi ender opp med å henge på Shell.
(J/G 0-16 år)

Prat med befolkningen

I utviklingen av Kjells promenade og tilhørende delområder, har det vært viktig for meg at den skulle passe til alle aldre fra unge, voksne, barnefamilier og eldre. For best mulig å kunne legge til rette for de ulike befolkningsgruppene ønsker og behov knyttet til dette, har jeg pratet med lokalbefolkningen. Dette for å høre hvilke verdier de knytter til å gå på tur og hva de verdsetter i nærområdet. Jeg stilte spørsmålene:

Hvilke kvaliteter verdsetter du med på tur?

Hvilke tilbud verdsetter du?

Jeg liker å være ute i finværet og se på naturen.
- Pensjonist

Jeg liker å komme meg ut i skogen eller på fjell med et mål å gå etter, en fin utsikt eller noe. Det viktigste er friskluft og at det er enkelt å komme seg ut.

- Mann 36 år

Det aller fineste vi har oppi her er stillheten.
- Mann 56 år

Jeg synes utsikt til naturen er fint. Det er veldig fint å gå langs bekker og elver, med noen plasser å sette seg ned å ta lunsj. Det trenger ikke å være fine benker, men noen store steiner eller noe å slenge seg ned på.
- Kvinne 26 år

Steder der ungene kan leke og utforske litt, blir aktivisert og for utfoldet seg. Og for oss er det fint å ha en plass vi kan å sitte å ha oversikt over ungene.
- Trebarnsfar

«Jeg liker å gå der det ikke er asfalt, men at det ikke er så langt unna. Jeg setter også pris på steder som er ordnet litt i stand, slik at jeg kan sette meg ned å se utover».

- Pensjonist

«Mest av alt liker jeg stillheten og roen. Opplevelsen av alt man kan se på, prate om og vise frem til for eksempel barnebarna liker jeg godt».

- Bestemor 60 år

Du skal vise frem Alvdal til et besøkende for første gang, hvor ville du tatt med han/henne?
(Fra spørreundersøkelsen)

S.W.O.T - ANALYSE

For å oppsummere registreringene, spørreundersøkelsen og intervjuene med innbyggerne, har jeg samlet disse i en S.W.O.T-analyse. Samlet har informasjonen gitt meg et bilde av det fysiske stedet og innbyggernes meninger som her samles og forenkles.

S.W.O.T-analysen er en samling av det jeg mener er **styrker**, **svakheter**, **muligheter** og **trusler** i mitt prosjektområde. Analysen har hjulpet meg til å finne løsninger som kan løfte kvaliteten på stedet og prosjektet som helhet. Ved å spille på lag med befolkningens ønsker, ivareta historie og fremheve eksisterende kvaliteter har analysen i stor grad bidratt til valgene jeg har foretatt meg i oppgaven.

- Nærhet til naturen
- Godt tilrettelagt stinett på fjellet
- Bygninger med historisk verdi
- Store landskapsmessige kvaliteter
- Nærliggende turmål
- Elvene er særpreg i bygda
- Identitetsskapende kultur
- Betydningsfull historie
- Nærliggende naturperler

S

(styrker)

W

(svakheter)

- Bilbasert samfunn
- Få turstier nede i dalen som ikke er asfaltert
- Lite utnyttet elvelandskap
- Få tilbud for lavterskelaktivitet
- Manglende vedlikehold på sentrumsnær fotballbane
- Rv3 er en barriere mellom sentrum og elven
- Mangel på sosiale møteplasser
- Manglende tilrettelegging av Kvennbekkdalen som rekreasjonsområde
- «Et sted man reiser gjennom»
- Manglende utvikling som fremmer attraktivitet

O

(muligheter)

T

(trusler)

- Tilrettelegging for tursti nede i dalen
- Tilgjengeliggjøre elvelandskapet
- Nye sosiale møtesteder
- Kvennbekkdalen som rekreasjonsområde
- Nærmiljøpark
- Formidle historie og kultur
- Styrke forbindelser
- Tilrettelegge for opphold i sentrumsnær natur
- Nye attraksjoner og målpunkter

- Aldrende befolkning
- Spredte funksjoner
- Motsigelser til forandring
- Få unge som flytter tilbake eller etablerer seg i Alvdal

DET FYSISKE STEDET

I dette kapitlet her presenteres analyser av det fysiske stedet med landskap og faktorer som påvirker områdene. Hensikten er å danne et grunnlag til å forstå valgene som er tatt i løsningsforslaget.

Kapitlet inneholder:

Vann, flom, klima
Løsmasser
Høydelagskart
Biologisk mangfold
Stinett
Store landskapsrom

Menneskene og landskapet
Landskapsbildet
Arealbruk og funksjoner
Kulturminner
Infrastruktur

3

OVERORDNET

Dette er en overordnet fremstilling av oppgavens prosjektområde og hvilket område i Alvdal jeg har valgt å fokusere på. Alvdal er delt inn i to hovedområder, Steia og Plassen, som igjen er inndelt i flere grunnkretser. Som vist av figur 3.1 er prosjektområdet tilknyttet de sentrale strøkene av Alvdal og delområdet Steia. Dette har jeg valgt på bakgrunn av ønsket om at Alvdal og sentrumsområdet i større grad skal få en helhetlig utvikling, som kan gjøre bygda mer attraktiv. Rv3 passerer rett gjennom de sentrale strøkene av Alvdal og påvirker prosjektet. Stien og de utviklede delområdene vil derfor kunne ha betydning for om gjennomreisende som stopper på Aukrustsenteret eller bensinstasjonene og kroen som ligger inntil Rv3 like ved prosjektområdet.

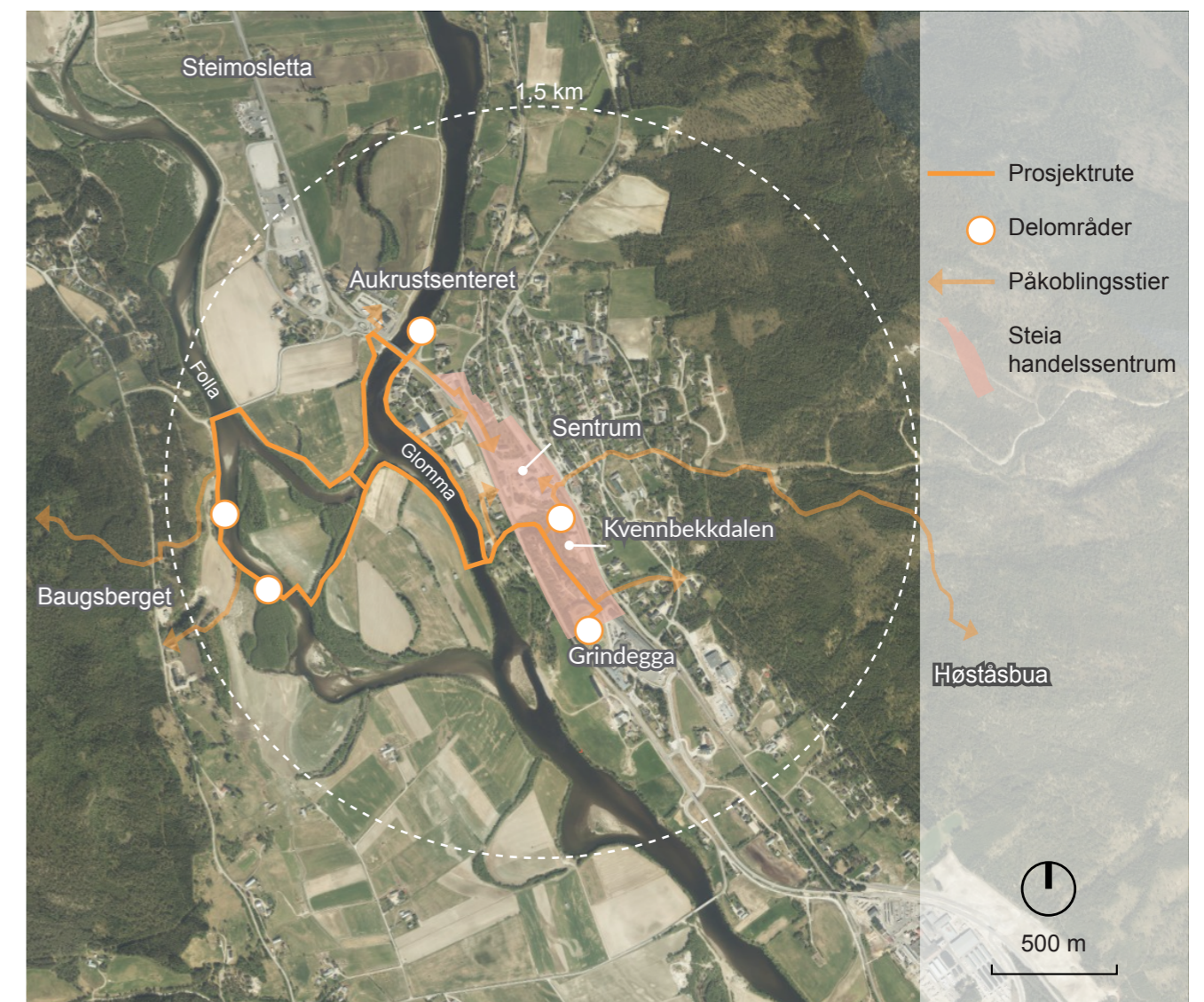

Figur 3.1: Overordnet plassering

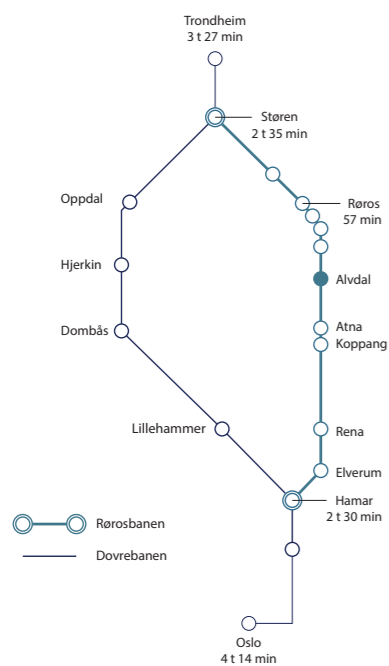
ANALYSEOMRÅDE

Kartet viser analyseområdet i sin helhet. Den innlagte markeringen for *prosjektrute* viser hvor i landskapet den nye stien er plassert, og *påkoblingsstiene* viser hvordan stien knytter seg til sentrum, Aukrustsenteret og eksisterende friluftsområder på hver side av dalen. Avstandsmåleren viser en radius på 1,5 km og at prosjektet dermed forholder seg med umiddelbar nærhet til sentrum og boligområder, og strekker videre ut i elvelandskapet.

Dette gir rekreasjonsmuligheter i tilknytning til sentrum, som raskt bringer turgåerne ut i landskapet. Videre i analysedelen er den markerte *prosjektruten*, *påkoblingsstiene* og *delområder* lagt inn i analysekartene. Dette skal være holdepunkter som refererer til stiens og områdenes tilknytning til de enkelte analysene.

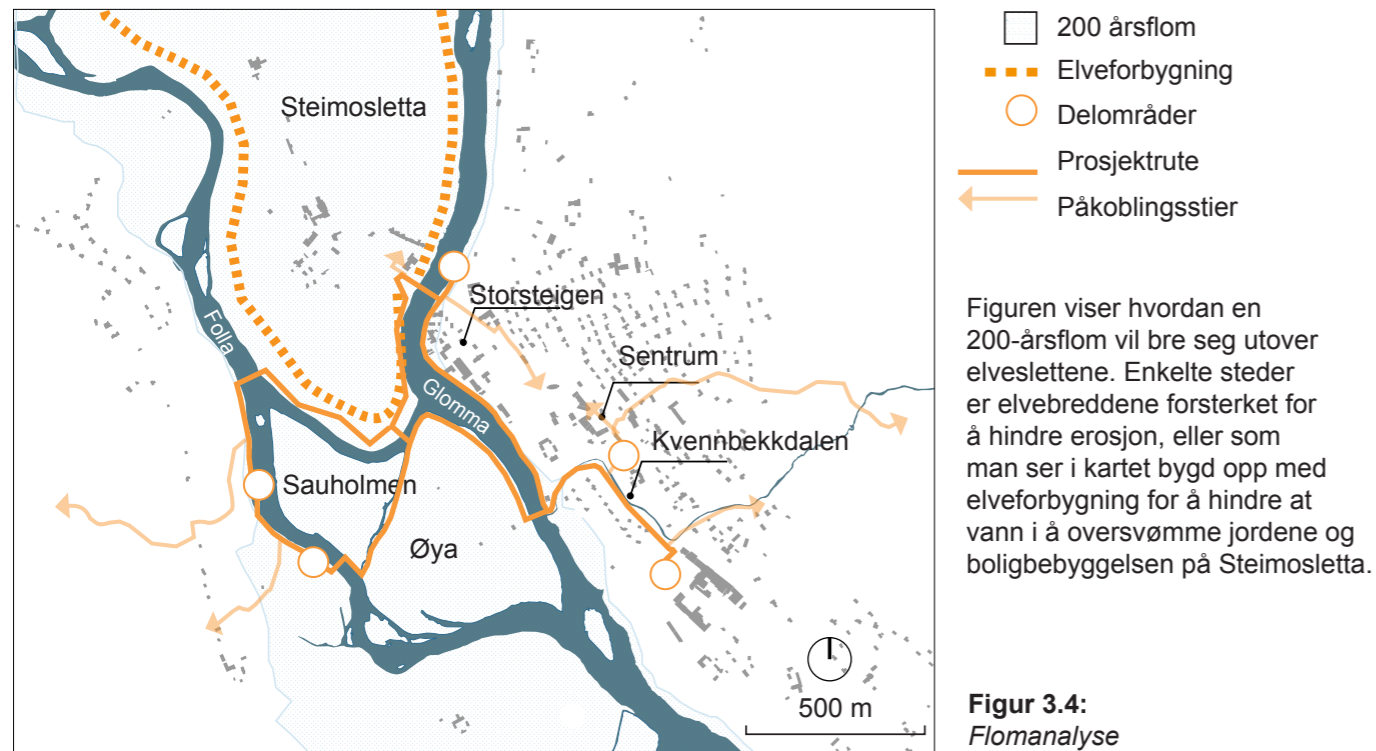
Figur 3.3: Områdeavgrensning

Figur 3.2: Jernbanespor

Rørosbanen går gjennom kommunen med stoppested i sentrum. Banen er en del av togforbindelsen mellom Oslo og Trondheim som går gjennom Østerdalen mellom Hamar og Støren. Sammen med Rv3 som går gjennom Østerdalen, beskrives Alvdal ofte som «midt mellom» Oslo og Trondheim. Med syv daglige avganger sørover og seks daglige avganger nordover, er Rørosbanen en viktig kollektivforbindelse for Alvdal.

VANN, FLOM OG KLIMA

Elver og vannstrukturer

Glomma har sitt utspring i Aursunden nord for Røros og renner bred og stille gjennom de sentrale delene av kommunen, som det mest dominerende vassdraget i Alvdal. Folla er en av Glommas sideelver og renner inn fra nord-vest. Elven har sitt opphav fra Dovrefjell og samløper med Glomma midt i den sentrale delen av elvesletta (Folla – elv i Folldal og Alvdal, 2020).

Fra høyereliggende strøk renner mindre bekker inn og samles i de store elvene nede i dalbunnen. En av disse er Kvennbekken som renner fra de østlige områdene på Tronfjell. Bekken renner gjennom den sentrumsnære Kvennbekkdalen, før den ledes under Rv3 og ut i Glomma. Turstien går både langs Folla, Glomma og Kvennbekken, som alle vil være store kvaliteter langs Kjells promenade.

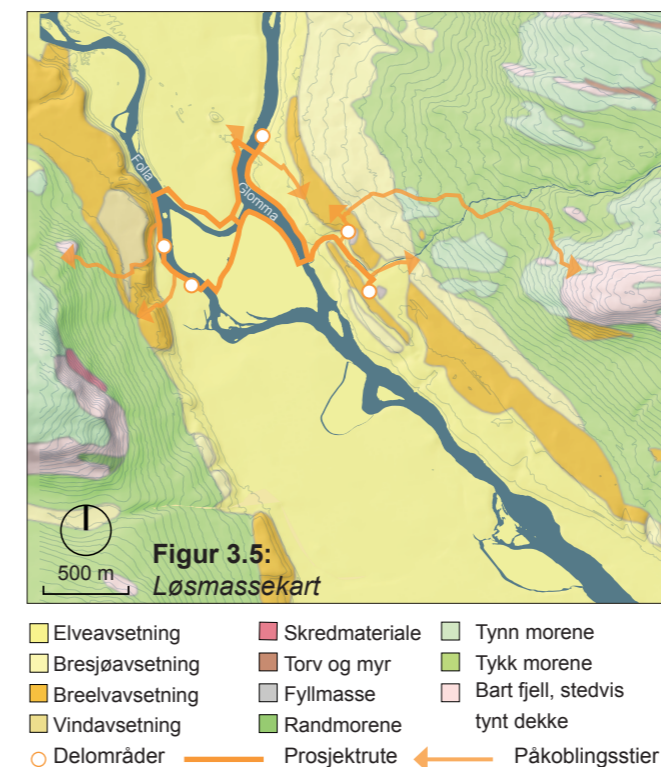
Flom

Flom er et utbredt problem i lavtliggende landskap, og i slike perioder kan elvenes vannføring og variere sterk. Enkelte bygninger og boliger ved Storsteigen, i tillegg til deler av turstien vil bli følgelig bli berørt av en 10-årsflom, og ved en 100-årsflom vil hele Steimosletta oversvømmes (Norges vassdrags- og energidirektorat, 2005a). På delområdet ved Storsteigen er det tatt høyde for en flomsituasjon, nye konstruksjoner plasseres derfor høyere enn linjen for en 200-årsflom.

Klima

Alvdal har et typisk tørt innlandsklima med relativt varme somre, kalde vintre og lite nedbør. I 2019 ble den laveste temperaturen målt 30. januar til -26,7°C og høyest var den 28. juni med 31,1°C (Meteorologisk institutt, 2020). I prosjektet tilrettelegger jeg med helårsbadstuer som gjør at områdene fasiliterer til opphold også på vinteren.

LØSMASSER

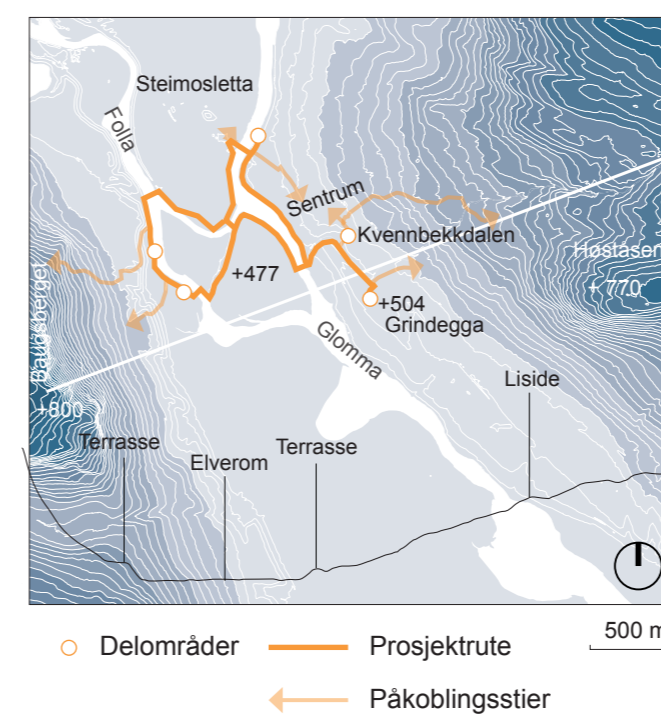

Av figur 3.5 kan man se breelavavsetninger langs dalbunnen og i dalsidene, disse danner terrasser langs hoveddalføret. De finkornete avsetningene strekker seg opp til 600 moh., dette tilsvarte nivået til nedre Glåmsjø som under siste istid demte opp store deler av Alvdal (Follestad og Thoresen, 1999). Høyere opp er fjellene er stort sett dekket av morenemateriale. Dalbunnen består elveavsetninger, hvor elvebreddens vegetasjon preges av gråor, vier og bjørk (Miljødirektoratet, 2012).

Vannmassene former elveslettene ved å frakte med seg store mengder sand og grus som vekselvis eroderes og avsettes.

Elvesletten og de meanderende elvene en setter et markant preg på Alvdalslandskapet, noe jeg i oppgavens løsningsforslag har valgt å reflektere. De finkornete elveavsetningene danner fine sandstrender som tilgjengeliggjøres fra stien.

HØYDELAGSKART

For å forstå landskapet den planlagte turstien skal gå gjennom, har jeg hentet ut et høydelagskart. Kartet skal gi en romlig forståelse av hvor i landskapet den nye stien plasseres. Kartet viser de eksisterende turmålene på øst og vestsiden av dalen og at den nye stien, i motsetning til eksisterende turmål, skal gå gjennom det flate elvelandskapet. Høydeforskjellen på turstien er totalt 28 m, med det høyeste punktet på Grindegga. Mellom Kvennbekkdalen og sentrum er det en høydeforskjell på 10 m. Her tas forskjellen opp i påkoblingsstien som er en universelt utformet rampe. Dette for å tilrettelegge turstien for flest mulig.

BIOLOGISK MANGFOLD

Naturtyper

Avsnørte meandersvinger, evjer og elvører preger elvelandskapet. Her finner man et system av verdifulle elvører bestående av tett vegetasjon med gråor, vier og bjørk på mudder og sandbunn, med variert innslag av urter og gress. Jevnlig forstyrrelser fra elven gjør at vegetasjonen er lavere og yngre jo nærmere man kommer elvens bredder (Miljødirektoratet, 2012). Elvørene er registrert til ulik verdi, men bør på grunn av det større systemet sees i sammenheng som sårbare for store inngrep som utbygging av elveforbygninger og løsmasseuttak som kan ha negativ innvirkning på naturverdiene (ibid.). På stien passerer man naturtypene hagemark og elvør nede ved Glomma og Folla. Der stien mellom Øya og Sauholmen går gjennom en elvør, anlegges den på en opphevet gangsti for å ivareta naturverdiene.

Dyreliv

Som vist i figur 3.6 kan man se at kultur- og elvelandskapet består av et rikt fugle- og dyreliv. Langs Kjells promenade kan man derfor nyte synet og lyden av fuglene, kanskje se en bever i vannkanten og sauer og rådyr på jordene. Langs stien byr elvene på svært gode fiskemuligheter. Området hvor Folla munner ut i Glomma er en del av det såkalte «Det gyldne triangel», grunnet sin gode bestand av harr. Elvene har også store bestander av storvokst sik, ørret og gjedde (Alvdal grunneierlag, u.å.).

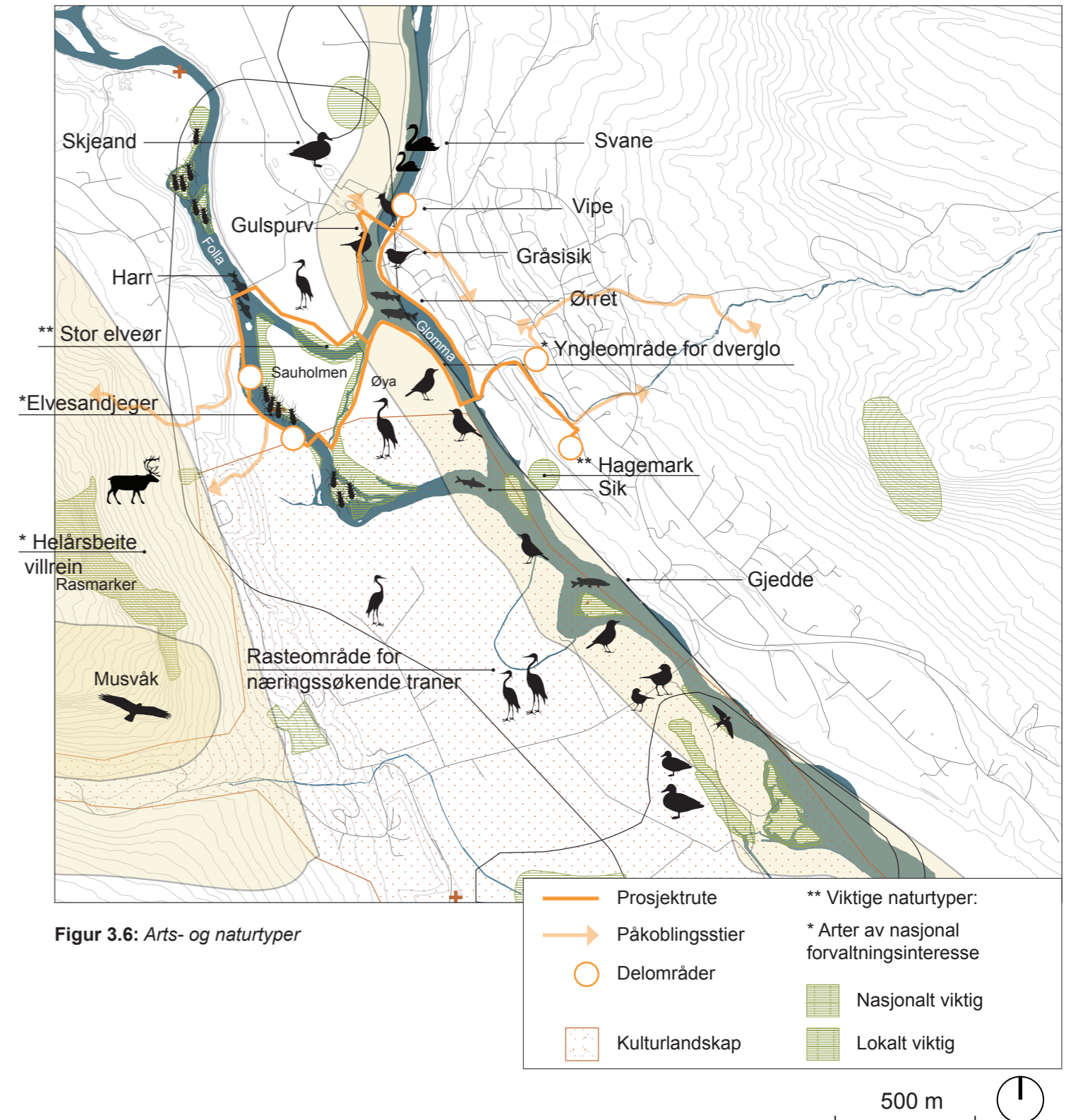

Foto: Kai Røen

Ender i Glomma er ikke et ukjent, men et veldig fint syn.

Follas elvebredd med rullesteinsstrand og elvør i bakgrunnen.

STINETT

Alvdal har et godt opparbeidet turløypenett med kilometervis merkede sommerstier og maskinpreparerte skiløyper. Det vakre fjellandskapet byr på en trekke turmuligheter.

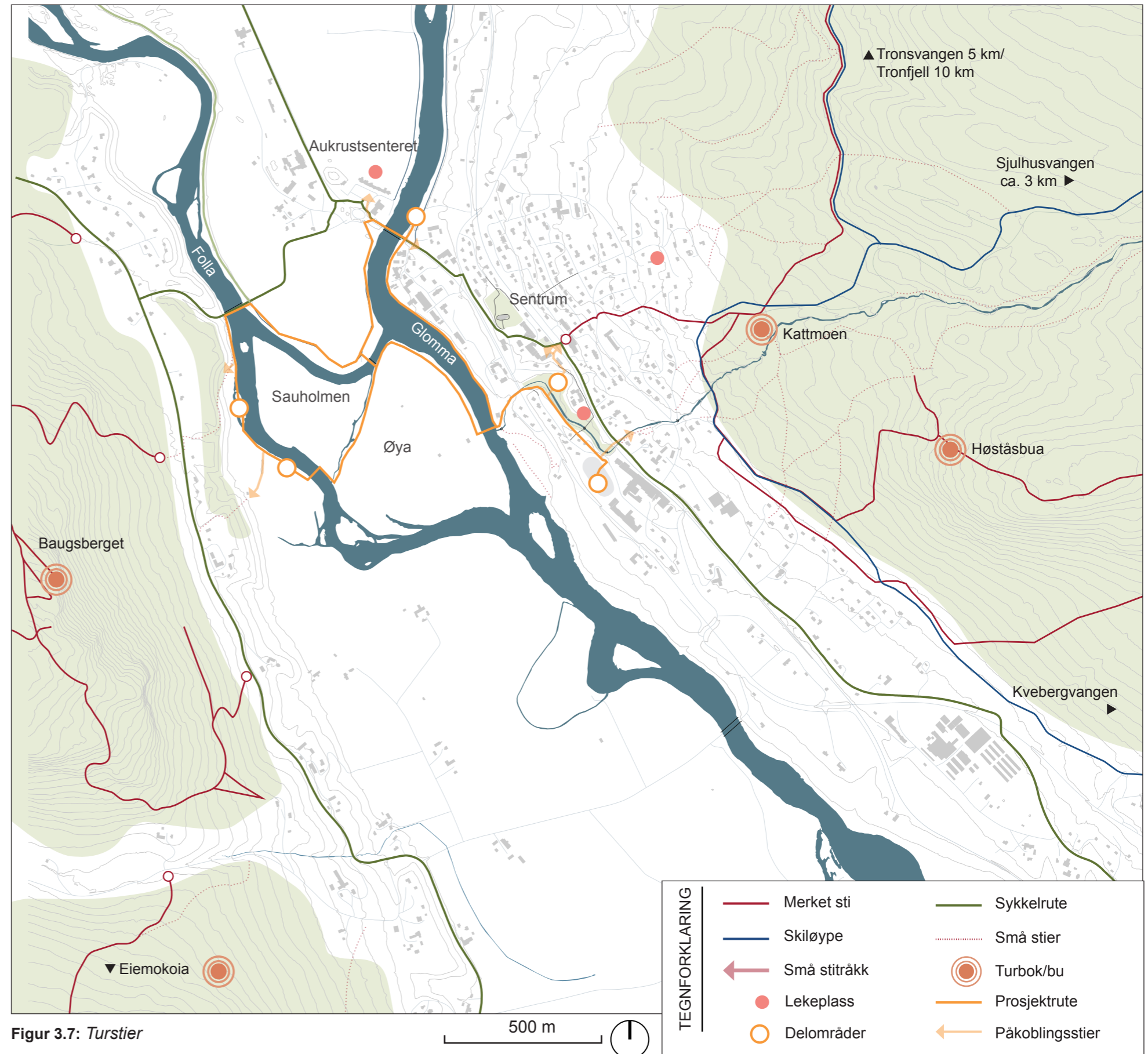
Alvdal har mange og varierte turløyper knyttet til fjellandskapet som byr på gode turmuligheter for innbyggere og besøkende. I tillegg er elveforbygningene nordover langs Folla og langs Glomma forbi Aukrustsenteret i hyppig bruk som turveier. Kartet viser er det mange stier både på øst- og vestsiden av dalen, og målpunktene ligger på sentrumsnære topper og oppe på høyfjellet. De sentrumsnære turene til Baugsberget, Høståsbua, Eiemokoia og Sten (utenfor kartet) er populære og attraktive turmål i bygda. Disse turmålene er i midlertid lite tilgjengelig for den delen av befolkningen som sitter i rullestol eller er dårlig til bens. *Kjells promenade* gir også denne gruppen mennesker mulighet til å bedrive friluftsliv. Stien viser hvordan man kan forbinde turområdene på øst og vestsiden av dalen, men åpner også opp for at de med bevegelsehemning får glede av økt livskvalitet og helse gjennom nærliggende rekreasjonsområder.

Elvelandskapet utgjør en stor kvalitet i bygda, men er ikke er tilstrekkelig tilrettelagt for friluftsbuk. Ved å anlegge en tursti gjennom elvelandskapet, vil turstinettverket fremstå mer helhetlig. Dette gir rom for varierte turopplevelser og kvaliteter på en og samme tur, uten at man må bevege seg langs trafikkerte veier. *Påkoblingsstiene* viser hvordan Kjells promenade knytter seg til det eksisterende stinettet.

Alvdal Turforening arbeider for å opparbeide, merke og drive turstiene og løypenettet i bygda. Organisasjonens mål er å fremme naturopplevelser gjennom tur- og fritidsaktiviteter, samt å verne om bygdas natur og miljø (Alvdal kommune, 2018a).

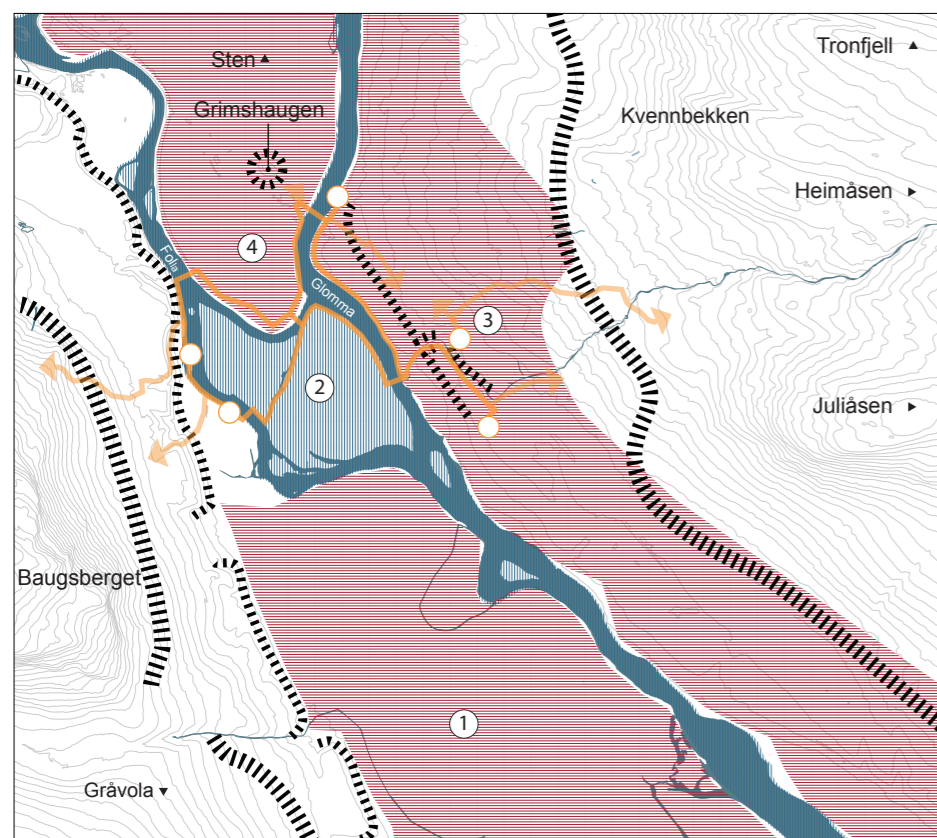

Foto: Kai Røen

Figur 3.7: Turstier

STORE LANDSKAPSROM

1. Åpne landbruksarealer og spredte gårdsbruk.
2. Elverommet med Glomma i øst og Folla i vest.
3. Boligbebyggelse og sentrumsfunksjoner.
4. Steimosletta med åpne og sammenhengene jordbruksarealer, og noe spredt bebyggelse.

 Landskapsrom	 Landform	 Delområder
 Elverom	 Terrengform	 Prosjektrute
		 Påkoblingsstier

Alvdals karakteristikk og særpreg ligger i de naturgitte omgivelsene med dallandskapets større og mindre land- og terrengformer. Det store dalrommet defineres av landformer som danner selve u-dalen og utgjør hovedinntrykket av landskapet. De omkringliggende fjellområdene på 800-1600 moh., med Tronfjell, Juliåsen og Heimsåsen i øst, Baugsberget og Gråvola i vest, og Brandvålsberget med sentrumstoppen Sten i nord, fremstår som vegger som avgrenser det store dalrommet. Mens høydene utgjør «veggene», fremstår elvesletta som «gulvet» i dalrommet.

Her deles landskapet, i tillegg til elverommet, inn i tre mindre landskapsrom og defineres her ut fra markerte høydedrag, linjer, åpne flater og vannstrukturene i landskapet. Elvesletten disponeres i hovedsak til jordbruksarealer med noe spredt bebyggelse langs Rv3.

Turstien går som vist i kartet gjennom elverommet, og knytter seg til landskapsrommet i øst med boligbebyggelse og sentrum, i tillegg til jordbruksarealene på elvesletta. Dette gjør turstien til en trasé som byr på rekreasjonsmuligheter i både aktive og rolige områder.

MENNESKENE OG LANDSKAPET

I følge Swanwick (2002) handler landskap om forholdet mellom sted og mennesker, og at det skaper rammen for våre dagligliv. Han hevder at landskapet er et resultat av samspill mellom naturlige og kulturelle elementer i våre omgivelser, og hvordan vi oppfatter det: «People`s perceptions turn land into the concept of landscape». Swanwick presiserer at landskap ikke kun handler om den visuelle oppfattelsen, men også at det oppfattes gjennom hørsel, lukt, følelser, minner og assosiasjoner som vekkes. Et landskap verdsettes altså for mer enn kun de estetiske kvalitetene. Landskapet er habitat for planter og dyr, en historie om menneskelig aktivitet, det har sosial verdi, er identitetsskapende og kan være til trivsel, glede og inspirasjon (ibid.).

Så hvordan kan man legge til rette for å vekke disse minnene og assosiasjonene i Alvdals elvelandskap?

Foto: Ola Sandeggen

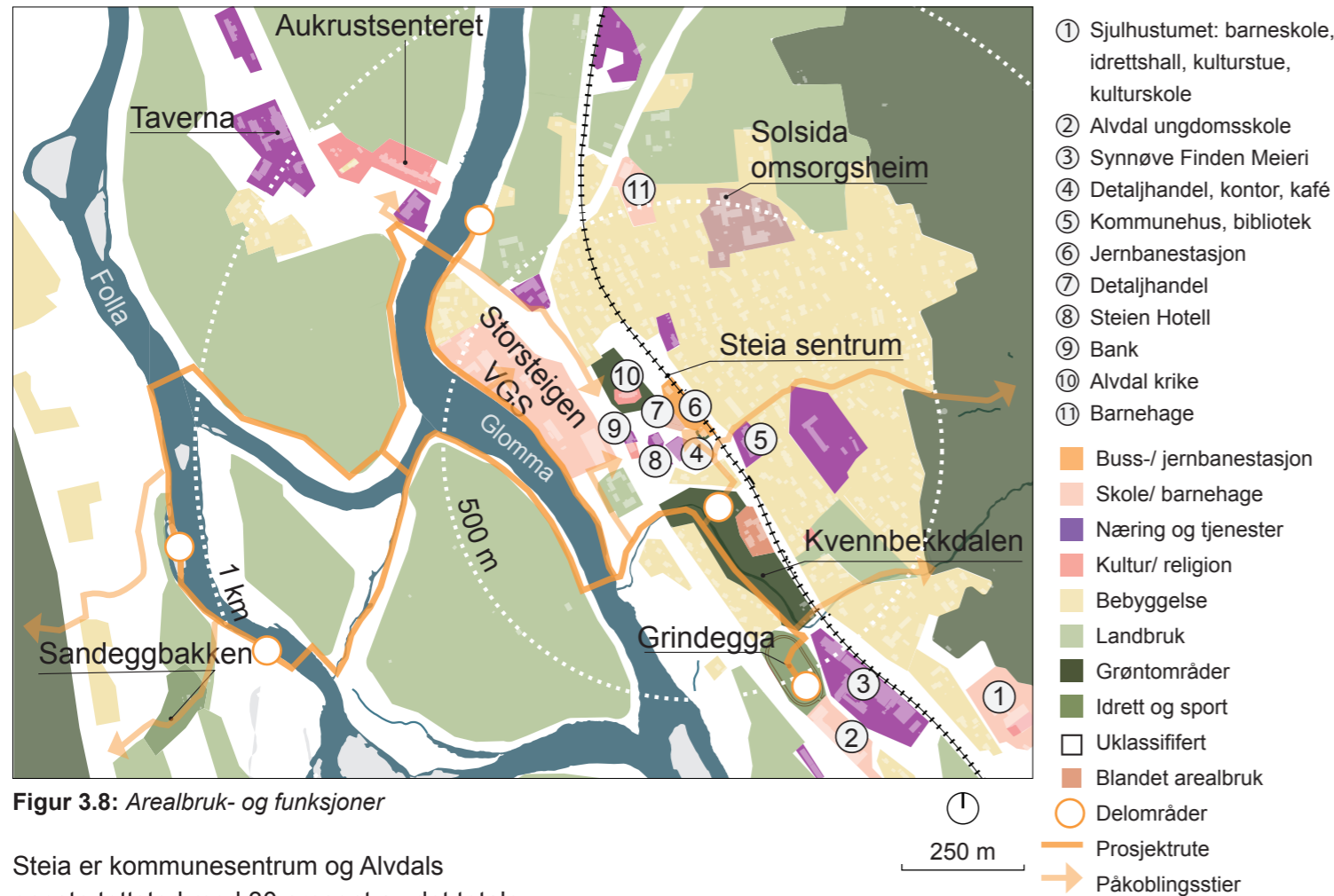
LANDSKAPSBILDET

Landskapsbildet i Alvdal er sterk preget av den store elveslettens meanderende vassdrag, Glomma og Folla, og det omkringliggende fjellskapet med Tronfjell og Baugsberget. Når man ankommer Alvdal fra nord, er landskapet nærmest dannet av to v-daler før elvesletten brer seg ut og landskapet vider seg ut til en u-dal i den sørlige delen av Alvdal. For Alvdal som resten av landet utgjør de store vannstrukturene en vesentlig del av naturen, og er en kilde til livskvalitet og helse (Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2019).

I prosjekteringen har jeg fokusert på å legge til rette for rekreasjon i elvelandskapet langs Glomma og Folla, som en del av å tilrettelegge for livskvalitet og helse i Alvdal. Elvenes betydning for landskapsbildet burde også reflekteres i betydningen den har for befolkningen, og i større grad vektlegges når det tilrettelegges for rekreasjon. Ved å knytte et nærere bånd til viktige landskapskvaliteter, får elvene større betydning for innbyggerne. Området ligger nær infrastrukturen, og tilrettelegging kan gi gjennomreisende et påskudd til å bruke med tid på å oppleve stedet. Alvdal vil derfor kunne fremstå som mer enn et sted man reiser gjennom.

AREALBRUK OG FUNKSJONER

Steia er kommunesentrum og Alvdals eneste tettsted med 30 prosent av det totale innbyggertallet (SNL, 2019). Her finner man majoriteten av offentlige funksjoner i tillegg til næring og servicebedrifter. Boligområder, skolene, barnehagen og sykehjemmet ligger delvis samlet rundt Steia som fungerer som et knutepunkt. Kvennbekkdalen er en blågrønn struktur i umiddelbar nærhet til sentrum, men fungerer ikke i stor grad som en sentrumsnær kvalitet på grunn av manglende tilrettelegging. I oppgaven har jeg ønsket å fokusere på hvordan landskapet omkring sentrum kan vektlegges større betydning i sentrumsutviklingen, og gi nye kvaliteter til sentrumsområdene.

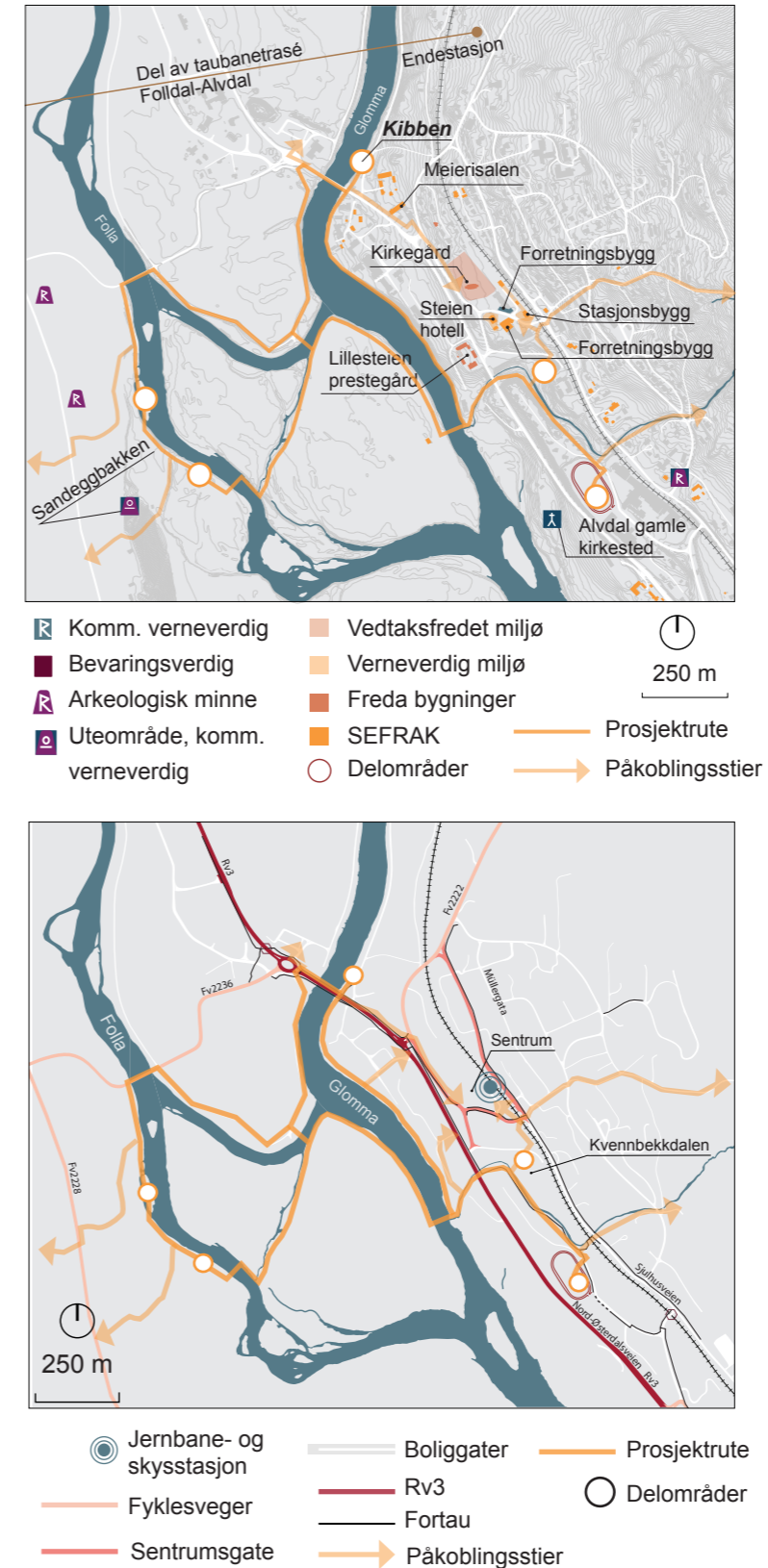
Prosjektruten og påkoblingsstiene viser hvordan like funksjoner knyttes sammen. Grepet vil forsterke forbindelser mellom sentrumsnære områder, og gjøre elvelandskapet til et sentrumsnært friluftsområde.

NB!

Et forslag til reguleringsplan for utvidelse av Synnøve Finden på Grindegga er i dag på høring. Arealer fra valgt prosjekteringsområde reguleres her til industri. Grunnet bedriftens viktige stilling i bygda, vil forslaget legges til grunn for arealbruken videre i oppgavens løsningsforslag på Grindegga.

KULTURMINNER OG INFRASTRUKTUR

Figur 3.9: Kulturminner

Alvdal består av en rekke historiske og verneverdige bygninger og miljøer, som er med på å gi stedet særpreg og karakter. Vi finner flere av disse i sentrum, blant annet jernbanestasjonen, som er en av de opprinnelige stasjonene fra da Rørosbanen åpnet (Banenoreiendom, u.å), kirken og Steien hotell. Langs stien passerer man Alvdal gamle kirkested og prestegården som synlige kulturminner. Taubanetraseen mellom Follidal og Alvdal hadde som vist i figur 3.9 endestasjon nord for dagens sentrum. Vi kan ikke se synlige spor av denne langs stien i dag, men som en viktig del av Alvdals historie, ønsker jeg i oppgaven å videreformidle dette. Delområdet ved endestasjonen har derfor fått navn etter *kibbene* som malmen ble fraktet i.

Alvdal er som flere mindre tettsteder i Norge preget av store avstander og et bilbasert samfunn. Spørreundersøkelsen viser at 61 % av respondentene bruker bilen daglig. Planløsningen i sentrum er også preget av store parkeringsarealer og mye vegger, slik at det fremstår mer tilrettelagt for biler enn mennesker. Ferdselsårene for myke trafikanter er også preget av å gå langs trafikkerte vegger. Kjells promenade viser hvordan det kan tilrettelegges for å gå mellom sentrumsnære områder utenom Rv3. Dette er en viktig ferdselsåre mellom Oslo og Trondheim gjennom Østerdalen, men skaper en barriere mellom sentrum og elvelandskapet. Med nye forbindelser til elven vil stedets kvalitet, attraktivitet og økonomiske verdi kunne økes betraktelig (Kaplan og Kaplan, 1989).

LØSNINGSFORSLAG

I følgende kapittel presenteres Kjells promenade i sin helhet med tiltak og grep, sammen med løsningsforslagets fem delområder.

Kapitlet inneholder:

Kjells promenade
Kjells promenade A: Stien
Generelle tiltak
Turstisekvens 1 Vann
Turstisekvens 2 Spire
Turstisekvens 3 Kroksjø
Kjells promenade B: Prosjektene
Fresk aktivitetspark
Kvennbekkdalen sentrumspark
Kibben badstue
Kilden badstue
Krokstien
Utviklingsstrategi

“

Et møte mellom mennesker, vann og opplevelser. Her stimuleres sansene gjennom variert landskap, aktivitetsplasser og hvilesteder.

KJELLS PROMENADE

- Den tilgjengelige elven og det sammenkoblede landskapet

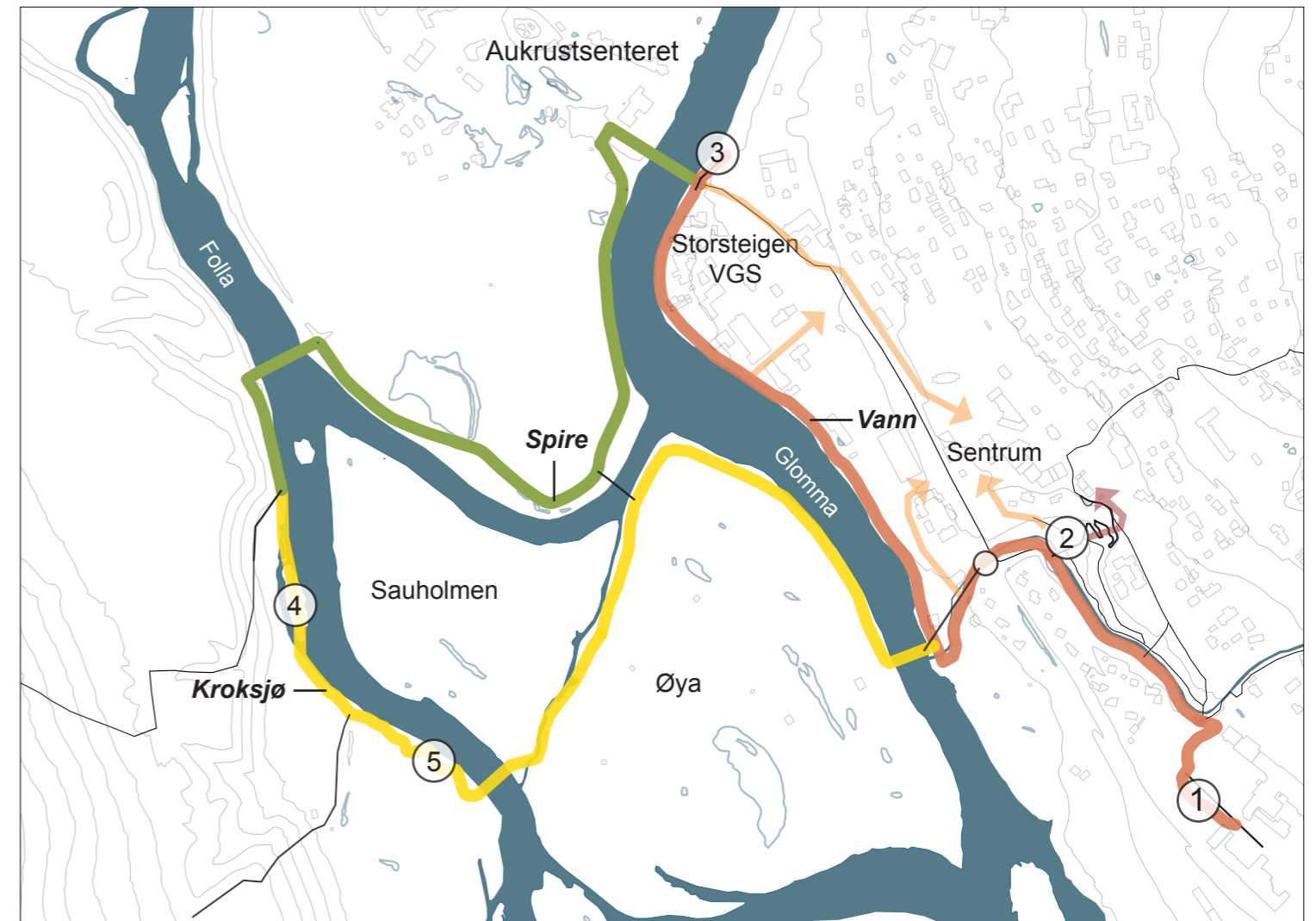
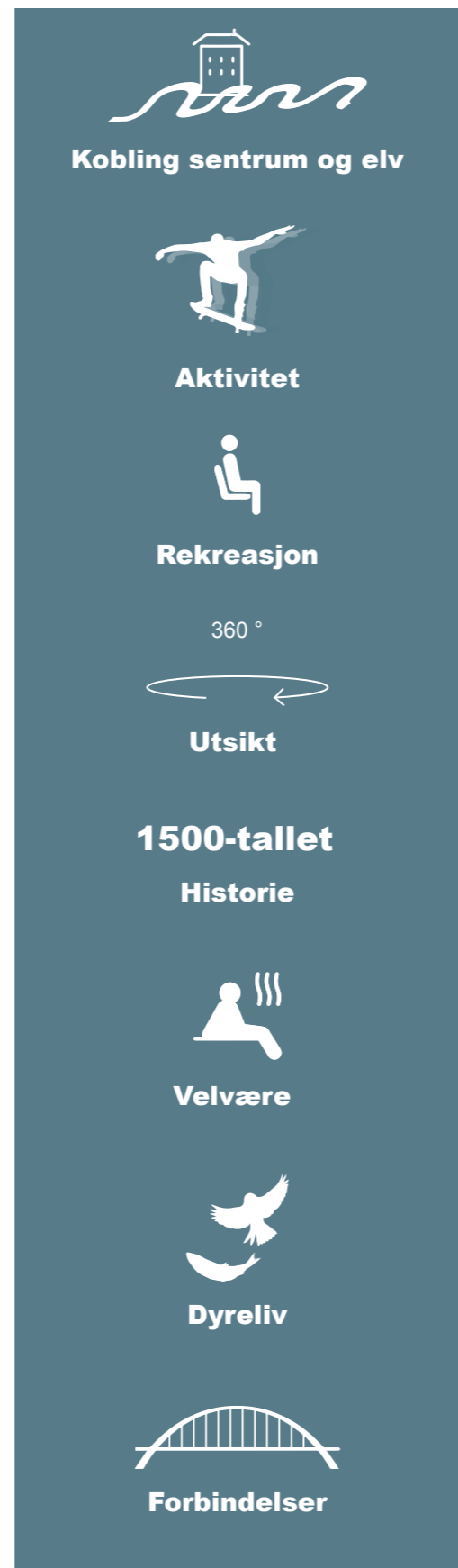
Kjells promenade er en 4.5 km lang turvei i Alvdals sentrumsnære landskap, og et møte mellom mennesker, vann, landskap, historie og kultur. I dette kapittelet presenteres Kjells promenade som A Stien og B Prosjektene.

Kjells promenade er et nærmiljøtiltak som byr på sentrumsnært friluftsliv, aktiviteter, rekreasjon, historie, velvære, dyreliv og sosialt samvær. Kjells promenade er delt inn i tre sekvenser basert på landskapskarakter og arealbruk. Her viser jeg stien i: oransjerød farge Vann, grønn farge Spire, og gul farge Kroksjø. Disse er i snitt 1.5 km. I tilknytning de ulike sekvensene er det, som nummerert i kartet, valgt ut fem delprosjekter. Dette er 1. *Fresk Aktivitetspark*, 2. *Kvennbekkdalen sentrumspark*, 3. *Kibben badstue*, 4. *Kilden badstue* og 5. *Krokstien*.

Det overordnede konseptet for prosjektet er å forsterke forbindelsene mellom elvene, sentrum og menneskene. Formkonseptet er derfor bygget opp rundt refleksjon av elvens meandrerende buer og svinger, og er i stor grad benyttet til utformingen av de ulike delområdene langs turstien.

Historie og kultur forankres i prosjektet gjennom Kjell Aukrust og den tidligere taubanen. Det har også vært et viktig poeng at stien skal ha universelt utformet stigning for å tilrettelegge for en stor brukergruppe. Inspirasjon er også hentet fra *Nasjonale Turistveger*, der arkitekturen skal underbygge naturopplevelsene, være attraksjoner og fortelle historie gjennom høy grad av visuelle og arkitektoniske kvaliteter. Dette konseptet har jeg ønsket å videreføre til en tursti i Alvdal.

DETTE ER KJELLS PROMENADE

1 Fresk aktivitetspark	— Sekvens 1: Vann [vannet, menneskene, aktivitet]
2 Kvennbekkdalen sentrumspark	— Sekvens 2: Spire [landbruket, dyrene, horisonten]
3 Kibben badstue	— Sekvens 3: Kroksjø [idyllen, roen, opplevelsene]
4 Kilden badstue	→ Påkoblingsstier
5 Krokstien	

KJELLS PROMENADE A: STIEN 4.5 km

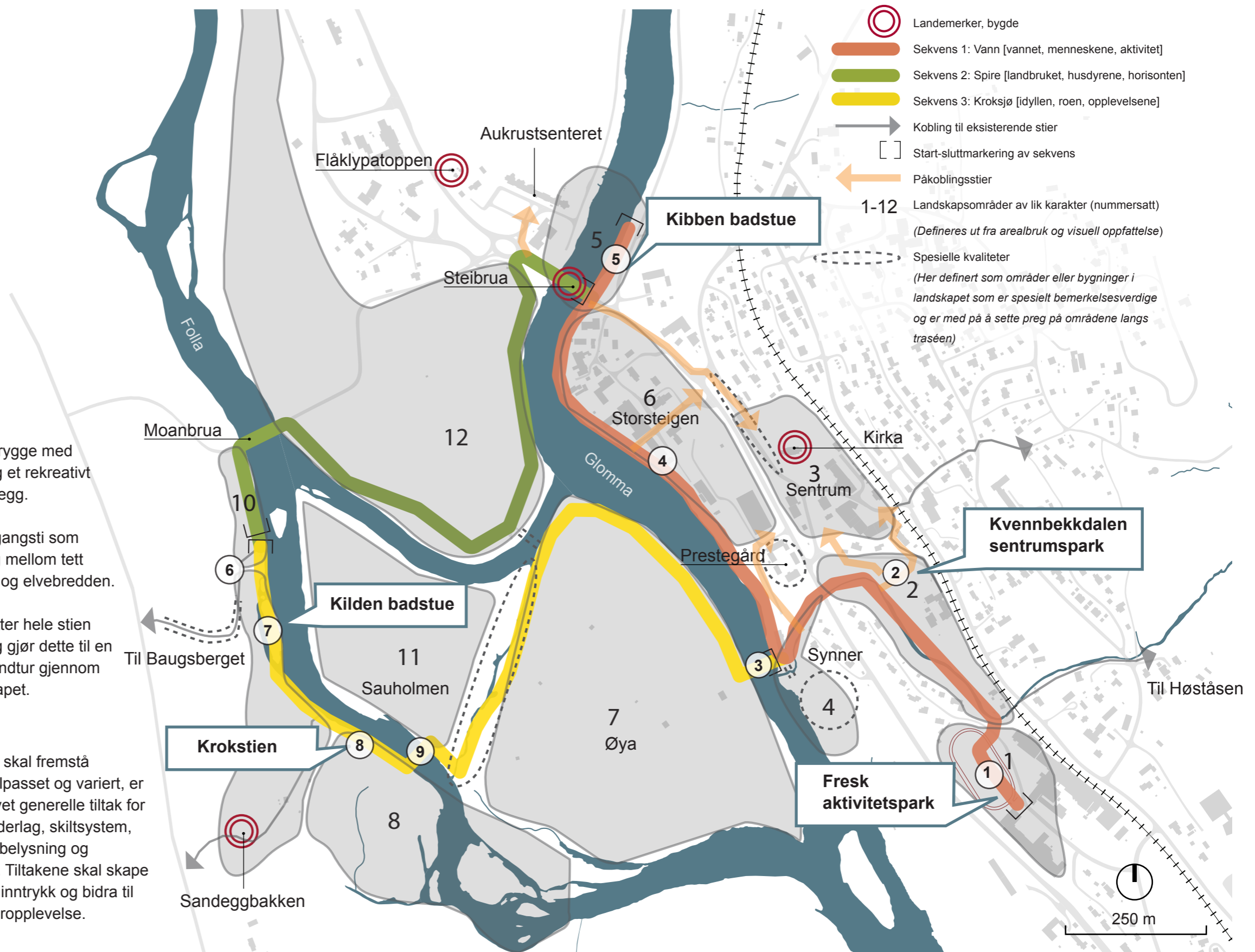
Stien forbinder elvelandskapet og sentrumsnære områder. Stitraséens plassering er valgt fordi den skal tilgjengeliggjøre elvelandskapet og være en forbindelse til sentrum og mellom dalsidene. Påkoblingsstiene viser hvordan Kjells promenade knytter seg til eksisterende områder som sentrum, Aukrustsenteret og øvrig stinettverk, grepet skal gjøre at Alvdal fremstår mer sammenkoblet. Prosjektets hovedgrep viser hvilke tiltak som er gjort for å skape nye forbindelser, opplevelser, kvaliteter og tilbud til de lokale, besøkende og Alvdal som sted.

Hovedgrep

① En aktivitetspark som byr på lek og moro for flere aldersgrupper. ② Sentrumspark for rekreasjon med tilknytning til sentrum. ③ Ny krysning under Rv3 og bro over Glomma forbinder sentrum og elvelandskapet. ④ En turvei langs elven gir rom for nye naturopplevelser, nærhet til vannet. ⑤ Et sosialt og nytt uterom med badstueanlegg ved elvebredden. ⑥ Tilknytning til eksisterende stinettverk på Baugsberget.	⑦ En sosial brygge med gapahuk og et rekreativt badstueanlegg. ⑧ Opphevet gangsti som slynger seg mellom tett vegetasjon og elvebredden. ⑨ Ny bro knytter hele stien sammen og gjør dette til en komplett rundtur gjennom elvelandskapet.

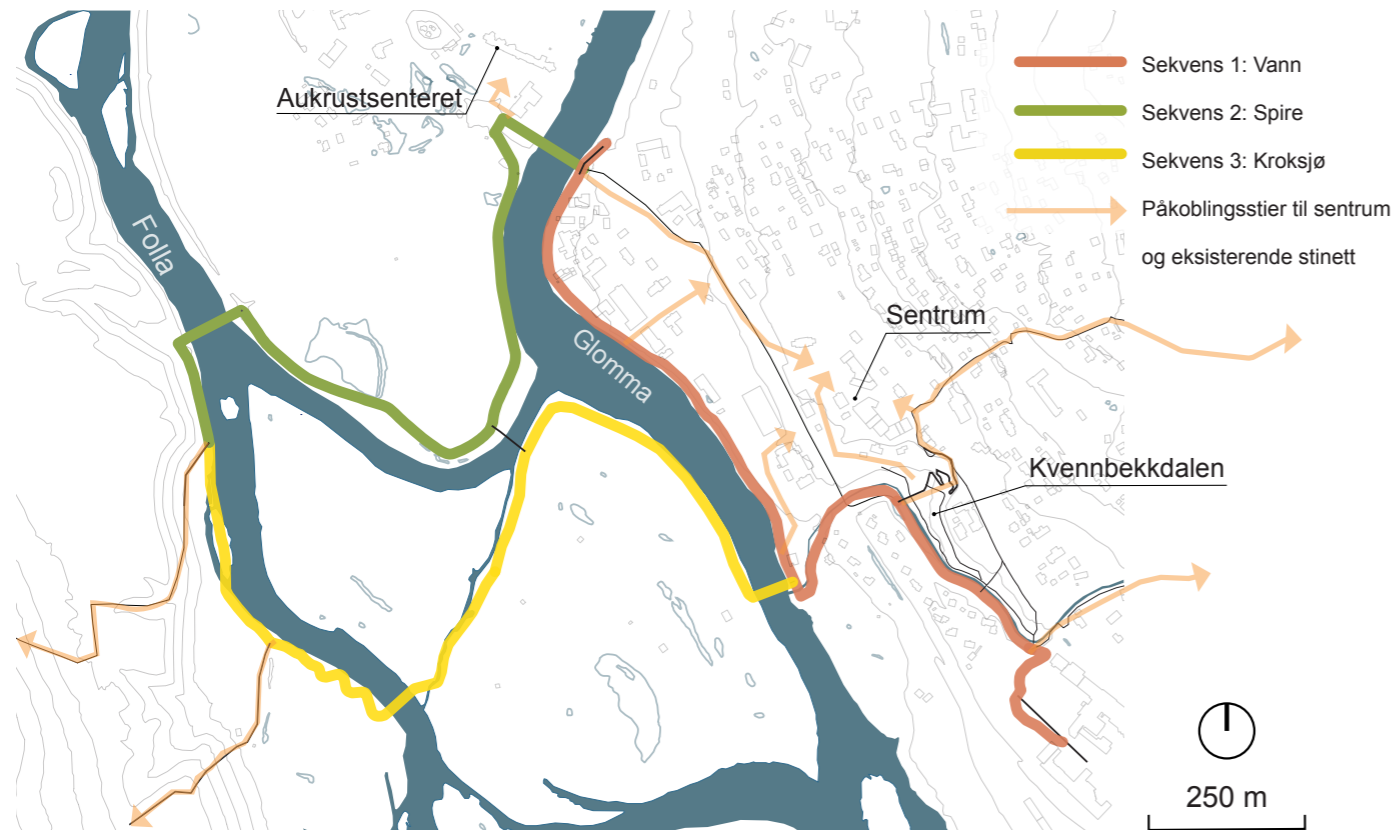
Tiltak

For at stien skal fremstå landskapstilpasset og variert, er det beskrevet generelle tiltak for bredder underlag, skiltssystem, møblering, belysning og vegetasjon. Tiltakene skal skape et helhetlig inntrykk og bidra til en bedre turopplevelse.

SAMMENKOBLINGER

- Til sentrum og øvrig nettverk

Kjells promenade har til hensikt å være et bindeledd og knutepunkt i landskapet. Turstien er derfor koblet til eksisterende nettverk og funksjoner.

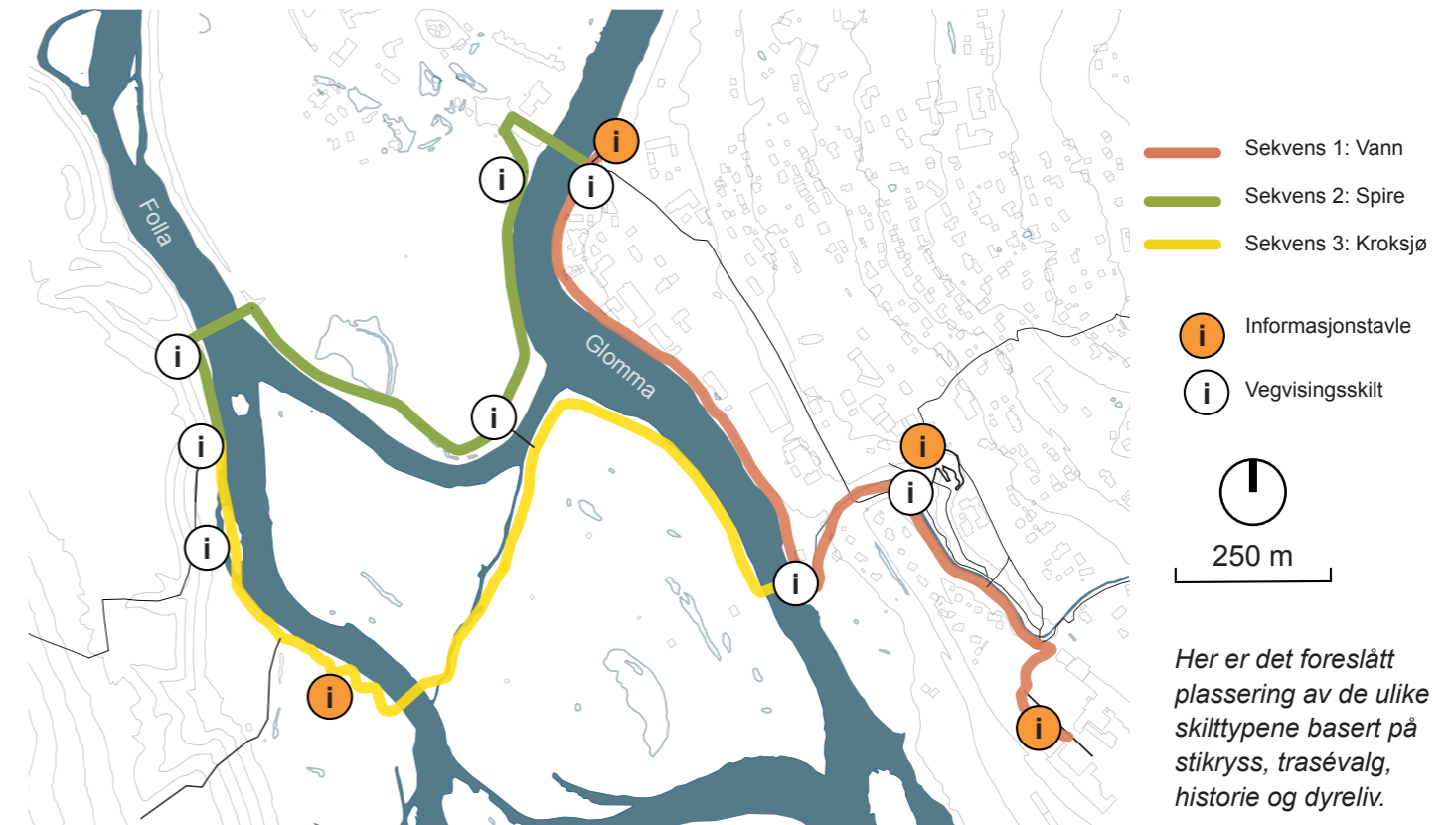
Kjells promenade skal koble sentrum til det nærliggende landskapet og de to dalsidene sammen. Ved anleggning av stien har det vært viktig at kontakten med elvene økes, og at dette landskapet tilrettelegges som et rekreasjonsområde. Kartet viser hvordan turstien tilgjengeliggjøres og kobles mot sentrum og ut til landskapsområdene på øst og vestiden av dalen. Kjells promenade vil være tilgjengelig fra flere områder og dermed være en tursti som knytter seg mot sentrumsområdene på flere plasser. Pilene i kartet viser hvor stien kobler seg til sentrumsområder og landskapet omkring Kjells promenade.

Elven som tilgjengeliggjøres vil være en stor kvalitet både for sentrumsområdene og menneskene.

GENERELLE TILTAK - STIEN

Informasjonstavler og skilt

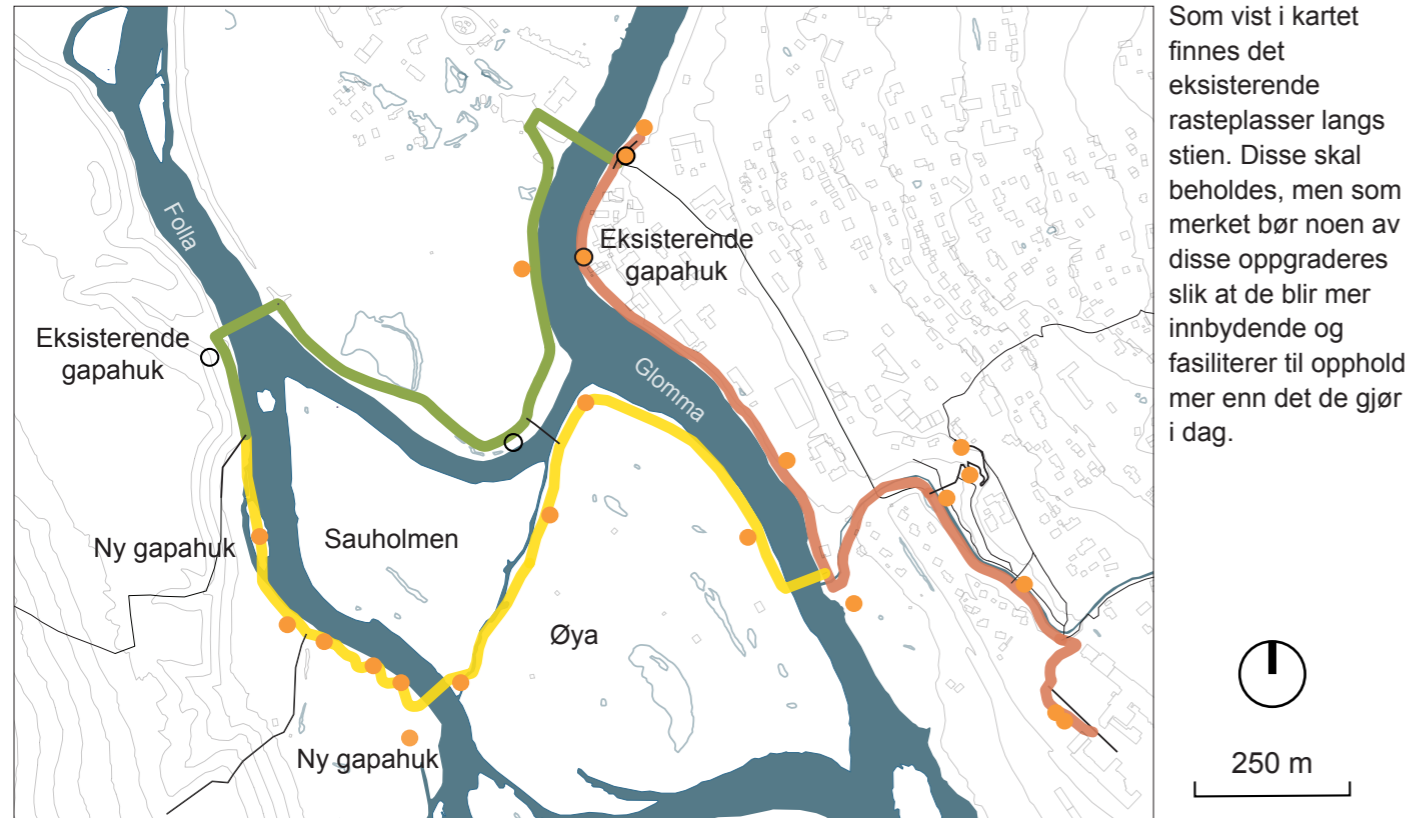
Skilter og merking av stier er like viktig som en godt opparbeidet sti. God informasjon skal bidra til en bedre turopplevelse. Dette vil gjøre sitt til at stiene i større grad benyttes, da informasjonen er tilgjengelig.

Skiltsystemet skal være logisk, helhetlig og lett synlig, slik at brukerne får oversikt og informasjon om ruter og målpunkter underveis og finner frem. For at skiltingen skal fremstå seriøs og pålitelig, er det viktig med god fundamentering. Dette er viktig både for levetiden og for å unngå skeive skilter som kan virke avskrekkende for å benytte seg av stien. For at stien skal ha et helhetlig uttrykk, skal skiltsystemet være av samme visuelle karakter og design som uttrykker at man går langs Kjells promenade.

I Alvdal har de allerede et skiltssystem på merkede turstier, for ikke å vike for mye fra dette uttrykket kan man ta utgangspunkt i eksisterende merking. Likevel er ønsket for denne stien at den opparbeides med skilter som er særegne, og som visuelt harmonerer med øvrig materialbruk på Kjells promenade.

Skiltene bør inneholde informasjon om avstand, målpunkter og severdigheter. Informasjonstavler over turstien og områdene bør plasseres på naturlige startpunkter. Informasjonsskiltene skal gi brukerne større utbytte av turen ved å vise hvilke muligheter og fasiliteter som finnes langs stien, legge opp til å gi kunnskap om områdets dyreliv og historie.

Møblering og opphold

For at stien skal fasilitere for opphold og hvile er det lagt opp til flere hvilesteder men sitteplasser underveis på turen.

Møbleringssonene er plassert på steder det er naturlig for opphold, både med tanke på avstand mellom benkene for de eldre, men også der man har fin utsikt over vannet, fjellene eller jordbruksarealer. Enkelte steder bør det også opparbeides med bord.

Det foreslås at benkstrategien skal deles inn i tre ulike typer for å tilpasse seg brukergrupper og landskapet. Møbleringen skal være av samme karakter slik at stien får et helhetlig preg, og sees i sammenheng med skilting, søppelhåndtering og øvrige materialer.

	Sekvens 1: Vann		Eksisterende rasteplass
	Sekvens 2: Spire		Ny rasteplass/benk
	Sekvens 3: Kroksjø		Eksisterende rasteplass bør oppgraderes

- Komfort:**
Benk med ryggstøtte, et moderne preg i sentrumsområdene, og mer rustikk uttrykk ute i naturen.
- Benk uten ryggstøtte:**
Enkle benker i naturlignende trematerialer. Samme karakter som komfortbenkene i trevirket.
- Naturlige landskapselementer**
Natursteiner er ofte fine sitteplasser langs en sti. Dette kan være både sosialt da mange kan sette seg ned sammen, klatre på og noe å lene seg inntil.

Som vist i kartet finnes det eksisterende rasteplasser langs stien. Disse skal beholdes, men som merket bør noen av disse oppgraderes slik at de blir mer innbydende og fasiliterte til opphold mer enn det de gjør i dag.

250 m

Belysning

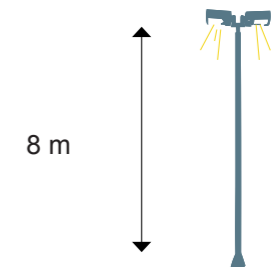
Belysning skal kan brukes for å bidra til økt trygget, attraktivitet og helårsbruk, som stemningsskapende og estetisk element som underbygger opplevelseskvalitetene og funksjonene i området.

I og med at dette er en tursti som stedvis går gjennom kultur- og elvelandskap, er det svært viktig å være bevisst på hensiktsmessig plassering av belysningen. Belysningen bør sees i sammenheng med beliggenhet, programmering og bruk av områdene, slik at den faller naturlig og ikke plasseres på områder det er unaturlig at belyses. En gåtur under kveldshimmelens naturlige lys er i seg selv en stor opplevelseskvalitet.

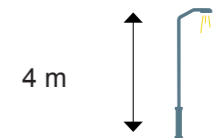
Belysningen skal ikke være blendende, og det bør derfor velges avskjermende armaturer som vender lyset nedover. Dette gir bedre visuell komfort. Høyder på stolper og lyskilder skal være et nøye og gjennomtenkt valg, slik at den ikke ødelegger for opplevelsen av kveldshimmelen. For å få den beste gjengivelsen av fargene i naturen bør man velge hvitt lys fremfor det gule. Gult lys er mer naturfremmed, mens det hvite lyset ligner mer på naturlig lys fra stjernene og månen (Miljødirektoratet, 2014)

Belysning av stien gjøres på strekningen beskrevet i oppgaven som sekvens 1 *Vann* og sekvens 2 *Spire*, i tillegg til brobelysning og enkelte elementer på sekvens 3 *Kroksjø*. Dette vil gjøre Kjells promenade både hyggeligere og mer attraktiv tursti.

Foreslått belysning

2. Plassbelysningsmast
Egner seg godt til belysning av større områder for lek og aktivitet. Belysningen gir god oversikt og følelse av trygghet. Her også foreslås mastarmaturen montert på tremast.

1. Lysmast
Egner seg godt til belysning av gangarealer. Pene lysmaster kan være dekorative elementer, det foreslås derfor bruk av master i treverk for et mykt og vennlig uttrykk.

3. Punkt-/objektbelysning
Denne type belysning kan brukes til å fremheve enkelte elementer som vegetasjon og arkitektoniske objekter til effektbelysning som gir preg til et område.

4. Belysning i håndløper
Innfelles i rekkverk på broer og ramper som belysning til gangarealene. Denne type belysning vil være karakterskapende og fremheve konstruksjonene.

Vegetasjon

Vegetasjon er en viktig del av natur- og turopplevelser, og kan brukes som skjerming, til å heve kvaliteten på opparbeidede uterom og til å ivareta de økologiske faktorene dyre- og planteliv.

Det er viktig at landskapskarakterene i størst mulig grad skal bevares som de er i dag. Vegetasjon skal derfor ikke fjernes eller tilføres, dersom dette ikke er nødvendig.

Hugge:

Hugging av trær skal utføres i minst mulig grad for å ivareta den stedege vegetasjonen, og kun der det er nødvendig for tilrettelegging av stitraséen eller nye opparbeidede arealer hvor dette kreves. Enkelte steder bør det utføres hugging der det ligger til rette for å åpne mot fin utsikt. Dette gjelder stedvis langs elvebredden.

Kultivere:

Kultivering av vegetasjonen vil si at området skal rendyrkes i forhold til ønsket uttrykk, slik at man får frem det spesielle og særegne ved et område. Kultiveringen kan være at man rydder langs bekkkantene eller kvister trestammer som har gamle og tørre kvister. Det skal ikke kvistes friske greiner som ikke er til sjenanse for ferdselsårene. Kutting av greiner skal gjøres på en skånsom måte for treet, slik at såret med tiden vil gro fint igjen.

Nybeplantning:

For å berike turopplevelsen, vil det stedvis bli plantet nytt for å skape en fin ramme til områdene. Beplantning skal kun foretas på områdene rundt delprosjektene som opparbeides langs seksjon 1 av turstien.

Landskapsområdene

Stien går gjennom ulike landskapsområder med ulike funksjoner og karakter. De ulike områdene må vurderes nærmere for hvordan man skal kultivere, hugge og beplante vegetasjon langs stien i disse områdene. Her er det også markert landemerker og spesielle kvaliteter som setter preg langs stien. Prestegården, hagemarkområde, elveør, skogsbilvei og Steijela opp til sentrum.

1. Grindegga industiområde med

Området ligger nært sentrum på en høyde ovenfor Rv3, med funksjoner som boligfelt, industri, ungdomsskole og fotballbane.

2. Kvennbekkdalen

En idyllisk sentrumsnær oase med mye vegetasjon og Kvennbekken som renner gjennom som en stor kvalitet.

3. Steia sentrum

Sentrumsområde med dagligvarehandel, service- og næringsbedrifter, kommunehus, kirke og jernbane- og skystasjon.

4. Hagemarkområde

Et åpent hagemarkområde nede ved Glommas elvebredd.

5. Steibrua

Et område i tilknytning til Rv3 og Aukrustsenteret. Glommas elvebredder og Steibrua avgrensner området.

6. Storsteigen

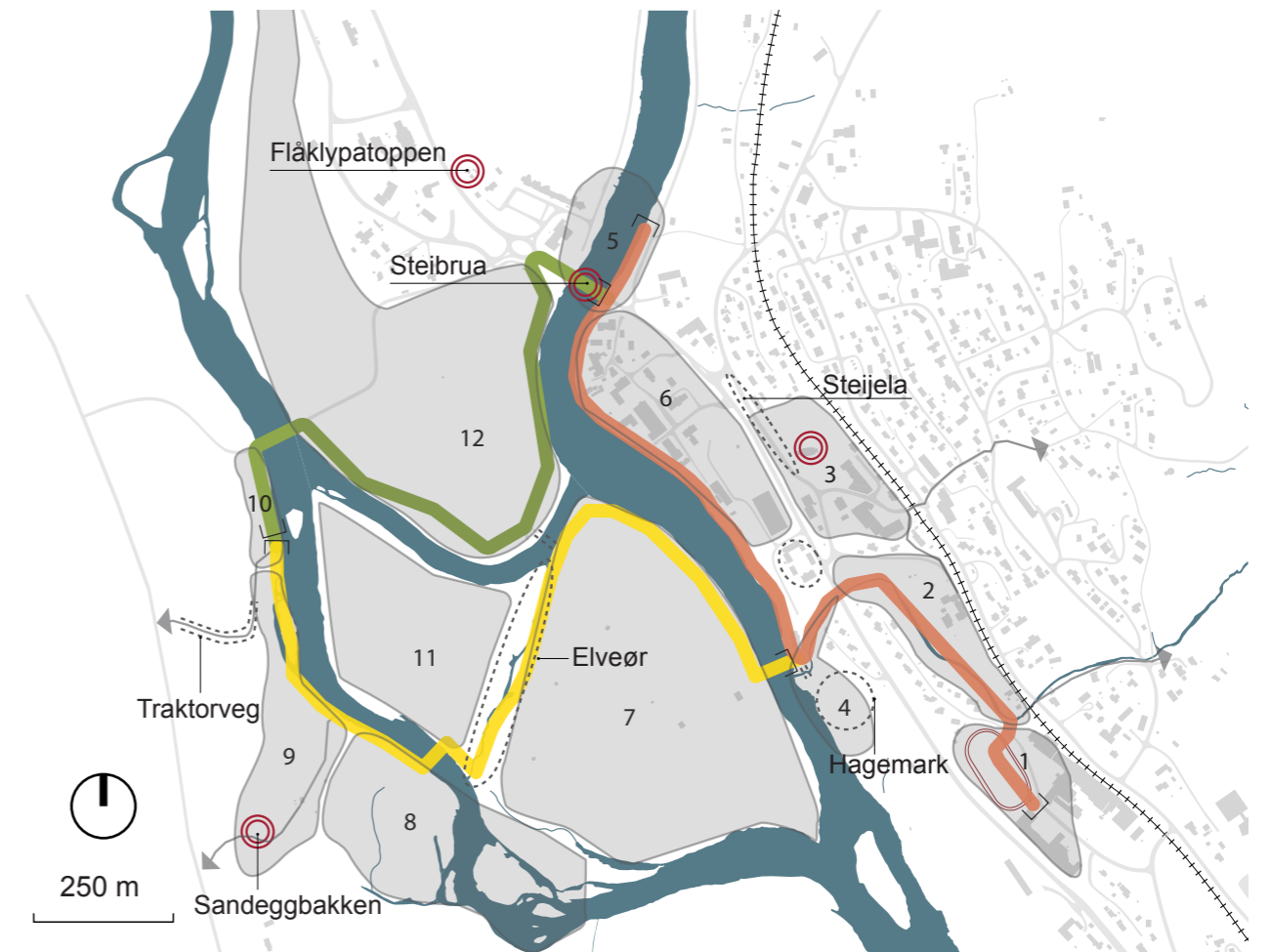
Gårdsbruk og videregående skole for naturbruk. Området er preget av gårdsdrift og ridebaner og ligger mellom Glomma og Rv3.

7. Øya

Et stort jordbruksområde på ei øy i elvelandskapet, inndelt i mindre jorder som brukes til fôrproduksjon. Et lite samfunn med gamle løer står ute på jordene.

8. Elveørsområde

Et lunt og idyllisk elveørsområde ved Folla.

9. Sandeggbakken

Sandeggbakken ligger i en skogskledd liskråning med jorbruksarealer på sletta.

10. Område ved Folla

Adkomst til jordbruksarealene ved foten av Sandeggbakken.

11. Sauholmen

Jordbruksområde på ei øy omkranset av vegetasjon, Folla og samløpet med Glomma.

12. Jordbruk mot Steimosletta

Jordbruksområde som strekker seg mot Steimosletta.

⊙ Landemerker bygde

1-12 Landskapsområder av lik karakter (nummersatt)

(Defineres ut fra arealbruk og visuell oppfattelse)

⋯ Spesielle kvaliteter
(Her definert som områder eller bygninger i landskapet som er spesielt bemerkelsesverdige og er med på å sette preg på områdene langs traséen)

— Sekvens 1: Vann

— Sekvens 2: Spire

— Sekvens 3: Kroksjø

TURSTI SEKVENS 1 VANN 1.5 km

Opplevelser: vannet, menneskene, aktivitet

Nye prosjekter: Fresk aktivitetspark, Kvennbekkdalen sentrumspark og Kibben badstue.

Kjells promenade - Vann er den sentrumsnære sekvensen som har til intensjon å forbinde sentrum og elven. Sekvensen blir kalt *Vann* fordi den knytter seg til Glomma og Kvennbekken.

Som vist i kartet knytter sekvensen seg til flere landskapsområder og binder sammen både sentrum, grønstruktur, elven og bolig- og skoleområder. Jeg har derfor valgt å legge tre av prosjektets fem delområder til denne sekvensen som et aktivt område.

Denne sekvensen handler om at man får tilgjengelighet til elvebredden og grønstrukturen nede i Kvennbekkdalen. Her kan man med nærhet til sentrum og de nye delområdene oppleve aktivitet, i tillegg til den rolige atmosfæren gjennom Kvennbekkdalen og ned til elvebredden hvor kulturlandskapet åpner seg. Dette er en sekvens hvor sansene stimuleres både gjennom rekreasjon og aktivitet. Tiltak for sekvensen presenteres på neste side.

- Nye delområder
- 1-6 Landskapsområder av lik karakter nummersatt
- Spesielle kvaliteter
- Landemerker, bygde
- Sekvens 1 Cann
- Kobling til eksisterende stier
- Start-sluttmarkering av sekvens 1
- Påkoblingsstier til sentrum

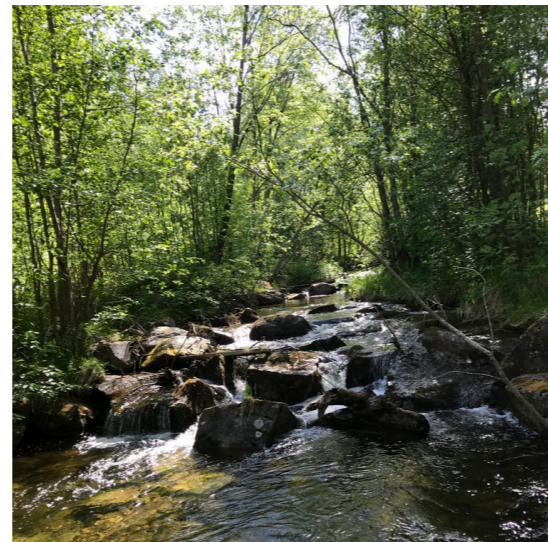
Områdekvaliteter

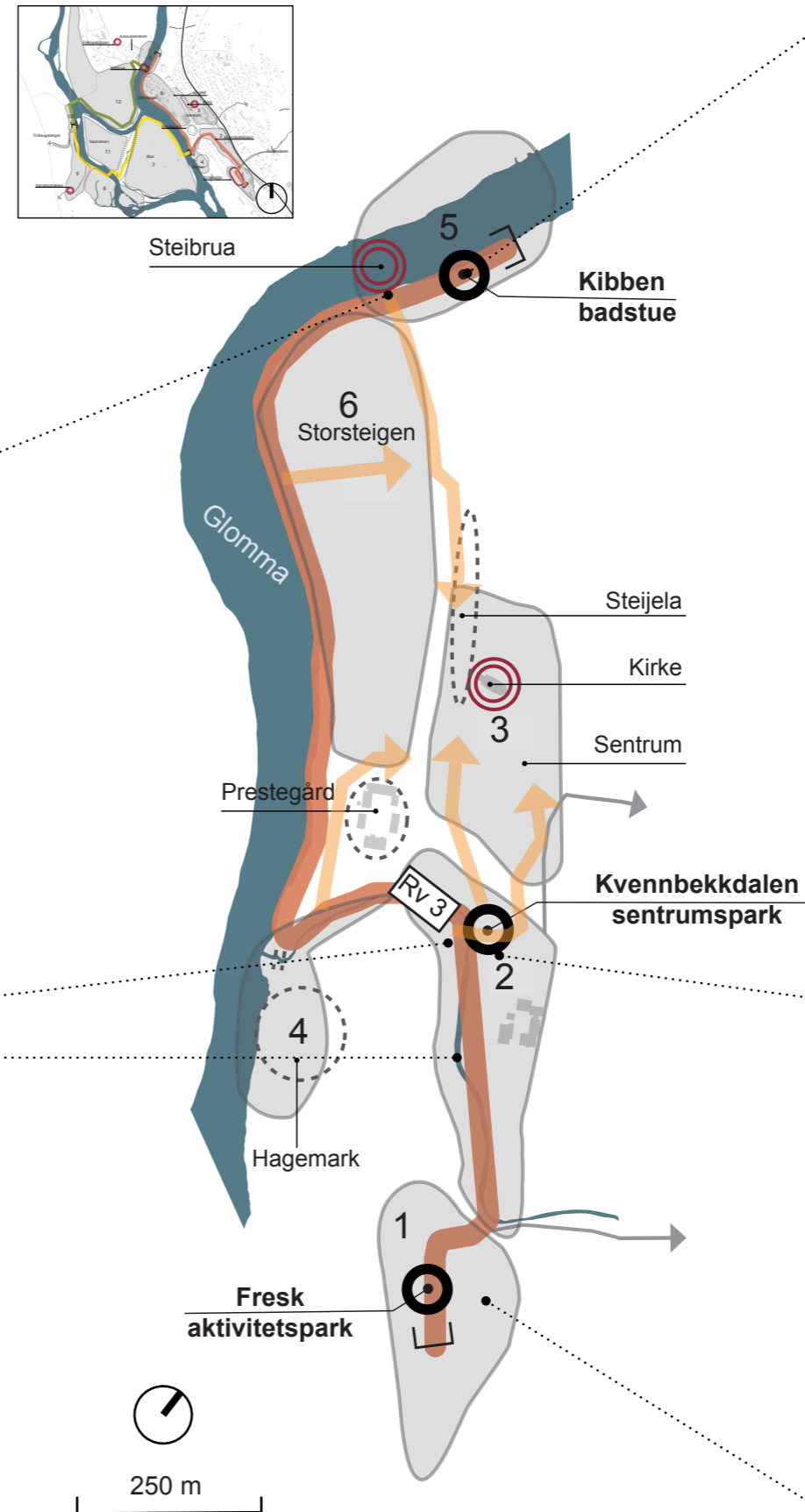
Ved Glommas elvebredd.

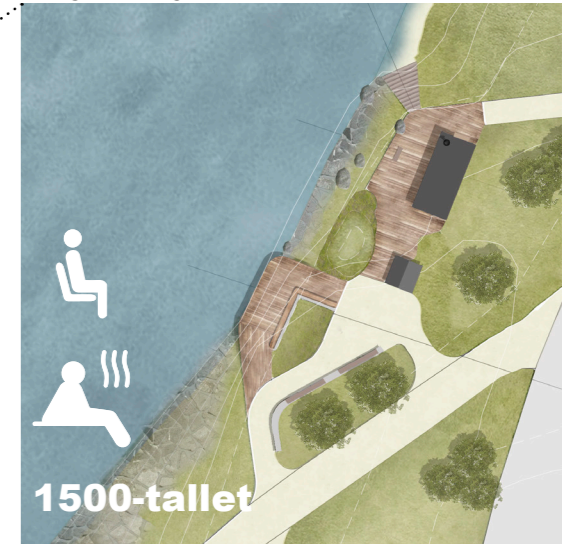
Nede i Kvennbekkdalen.

Kvennbekken gjennom Kvennbekkdalen.

Nye prosjekter

Kibben badstue, se s. 93

Kvennbekkdalen sentrumspark, se s. 87

Fresk aktivitetspark, se s. 79

TILTAK LANGS SEKVENS 1 VANN

- Praktiske tiltak langs stien

Sekvens 1 vann er lagt ned mot elven og forbindes via Kvennbekkdalen sentrumspark opp til sentrum. Den nyanlagte aktivitetsparken *Fresk* er plassert på Grindegga grunnet sin nærhet til urbane funksjoner, og er en aktiv og sosial møteplass. Fra *Fresk* aktivitetspark legges gangveien om ned til Kvennbekkdalen, da jeg har lagt forslag til reguleringsplan til grunn for arealene på Grindegga (ref. analysedelens arealbruk og funksjoner).

Her følger stien den eksisterende gang- og sykkelvegen gjennom Kvennbekkdalen. Den eksisterende grønnstrukturen og sentrumsnær tilknytning er bakgrunnen for valget om å anlegge *Kvennbekkdalen sentrumspark*. Parken forbindes opp til sentrum med en ny krysning over bekken og rampe opp til sentrum. Fra parken går man ned til elvebredden via en nyanlagt sti, som fortsetter videre på nedsiden av Storsteigen og frem til den nye badstuen *Kibben*. Dette er også et sentrumsnært område som vil være et nytt uterom og møteplass.

Samlet vil både stien og aktivitetsbunktene skape en nærhetsfølelse til funksjoner og et nytt møte med elven.

Praktiske tiltak for stien

A1:

- Asfaltbelagt fortau ned til Kvennbekkdalen utformes med universell helning
- Tilkobling til stinettverk mot Tronfjell og Høståsen
- Informasjonstavle om stien settes opp

A2:

- Eksisterende gang-/og sykkelveg
- Rotete kantvegetasjon langs Kvennbekkdalen ryddes for å øke visuell kontakt
- Eksisterende belysning

A3:

- Ny gangbro over Kvennbekken 1,8 m bred
- Ny rampe anlegges som bindeledd mellom Kvennbekkdalen og sentrum. Universelt utformet. 1,8 - 5 m bred.
- Informasjonstavle om stien og vegvisningsskiltsskiltet settes opp

A4:

- Sti mot ny undergang under Rv3 legges i terrenget, 1,8 m bred.
- Komprimert grus, kantsatt
- Rampe legges over bekken i undergangen.
- Kantvegetasjon langs bekken bør ryddes
- Ny mastbelysning

A5:

- Sti med underlag av komprimert grus.
- 1,8 m bred
- Vegvisningsskilt settes opp
- Mastbelysning
- Benk settes opp ved elven

A6:

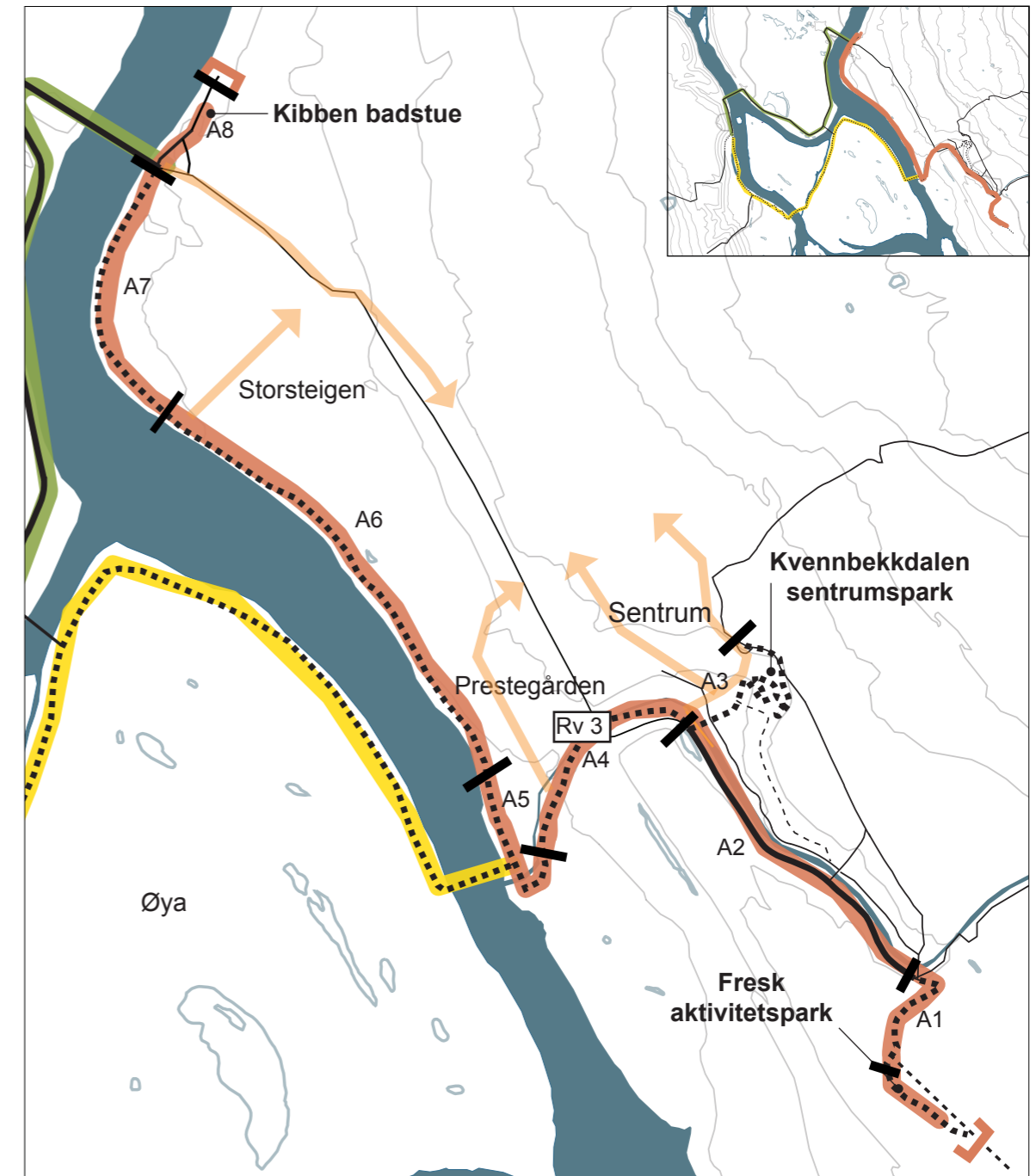
- Stedvis legges stien i terrenget med enkelt gjerde mot elven.
- Der bratt terreng ikke muliggjør sti i terrenget anlegges rampe som ligger inntil terrenget.
- Bredde 2,5 m
- Mastbelysning
- Sittebenk settes opp

A7:

- Sti med underlag av komprimert grus, kantsatt
- Der stien ligger tett på elven settes det opp enkelt gjerde mot vannet
- Bredde 1,8 - 2,5 m
- Mastbelysning
- Benk settes opp i tillegg til eksisterende gapahuk

A8:

- Informasjonstavle om historie settes opp

Seksjonen er her i tillegg presentert med heltrukne og stiplede linjer for å illustrere hva som er eksisterende og nye stier.

- Sekvensavgrensing 1 Vann
- Eksisterende sti/veg
- Ny sti/veg
- Kobling til eksisterende stier
- == Avgrensning for tiltak
- Påkobling sentrum

TURSTI SEKVENS 2 SPIRE 1.4 km

Opplevelser: Landbruket, husdyrene, horisonten

Nye prosjekter: Ingen

Spire er tilknyttet jordbrukslandskap og går videre fra uteområdet ved *Kibben badstue*. Her passerer man Aukrustsenteret på vei mot foten av Sandeggbakken. *Spire* navngitt på bakgrunn av at den henvender seg til jordbruket. Den henvender seg også til horisonten med fin utsikt til det omkringliggende fjellandskapet.

Etter å ha passert Steibrua, beveger man seg bort fra sentrale strøk, mot vidstrakte landbruksarealer. Her følger man den eksisterende elveforbygningen, med nærhet til dyrket mark og beitende husdyr.

På veien passerer man en idyllisk gangbro som kan lede deg til sekvens 3, *Kroksjø*, på Kjells promenade. Følger man elveforbygningen videre kommer man til broen som krysser Folla like før den munner ut i Glomma. Her følger man Follas elveløp mot jordene som ligger ved foten av Sandeggbakken. Herfra kan man ta en liten avstikker som fører til ett av bygdas flotteste utkikkspunkter på Baugsberget. Tiltak på sekvensen presenteres på neste side.

Områdekvaliteter

Utsikt til Glomma, Steibrua og Tronfjell.

Foto: Kai Røen

Jordbruk med husdyr og Tronfjell i bakgrunn.

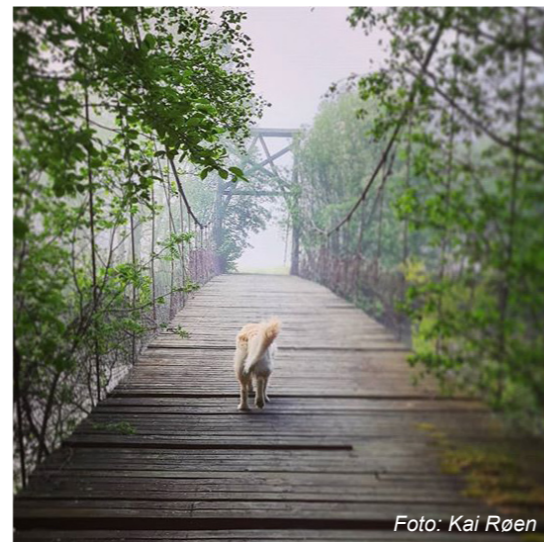
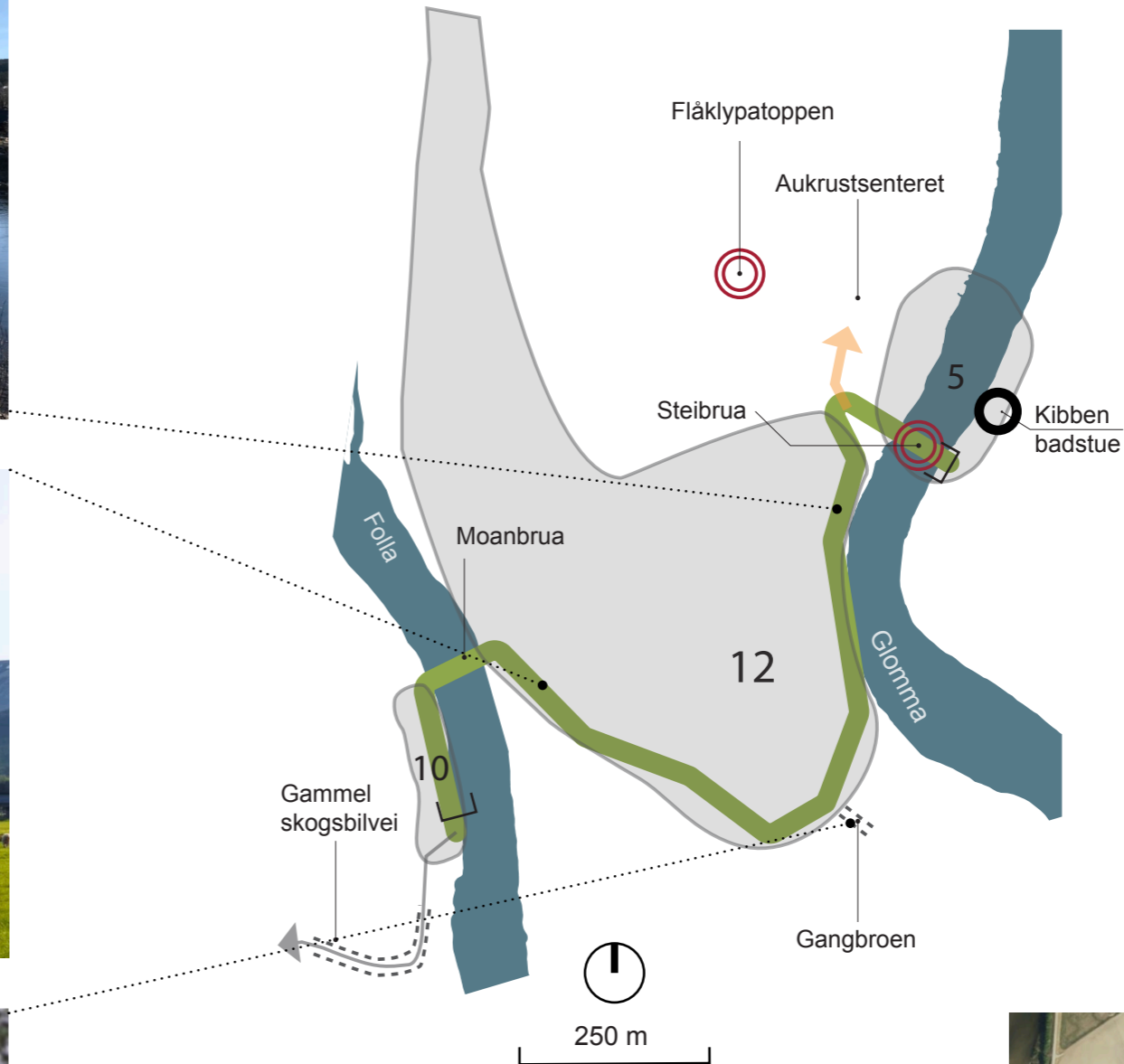
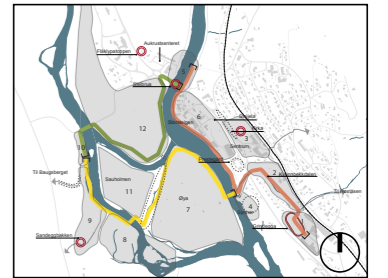

Foto: Kai Røen

Gammel og fin gangbro over elvenes samløp.

- 5, 10, 12 Landskapsområder av lik karakter
- Speielle kvaliteter
- Landemerker, bygde
- Sekvensmarkering Spire
- Kobling til eksisterende stier
- Start-sluttmarkering av sekvens 2
- Påkoblingssti Aukrustsenteret
- Nye delområder

Figur 4.1: Flyfoto over området

TILTAK LANGS SEKVENNS 2 SPIRE

- Praktiske tiltak langs stien

Kjells promenade *Spire*, er sekvensen av promenaden hvor man gradvis beveger seg bort fra de sentrale strøkene. Her får man nær kontakt med Alvdalskulturens landbruk og kulturlivet i Aukrustsenteret. Hensikten med å legge dette inn som en del av promenaden, er den eksisterende elvforbygningen som går der i dag. *Spire* vil være et bindeledd mellom sekvens 1 *Vann* og sekvens 2 *Kroksjø*.

Her har man nærhet både til jordbruksarealene og elven, med flere spennende ting å se på. Stien passerer Aukrustsenteret, og kan sammen med skilter gi besøkende muligheter til en vandretur fra Aukrustsenteret. Med oppgradering vil eksisterende rasteplasser langs seksjonen bli mer innbydende. Som vist av bildene på forrige side har området mange fine kvaliteter som gir turgåerne varierte utsyn til omkringliggende landskap og variert grad av nærhet til elven.

Ettersom dette er en eksisterende sti som fungerer godt som det er, gjøres det få tiltak langs denne stien.

Praktiske tiltak for stien

B1:

- Eksisterende bro med fortau på begge sider, ingen tiltak

B2:

- Eksisterende elvforbygning med underlag av komprimert grus
- Rasteplass med benk ryddes og synliggjøres
- Krattvegetasjon mot elven kan stedvis ryddes
- Plasser med oppsamlet rot langs vegen bør ryddes slik at området fremstår på en bedre måte
- Benk langs elven
- Vegvisningsskiltsskilt i stikryss
- Mastbelysning

B3:

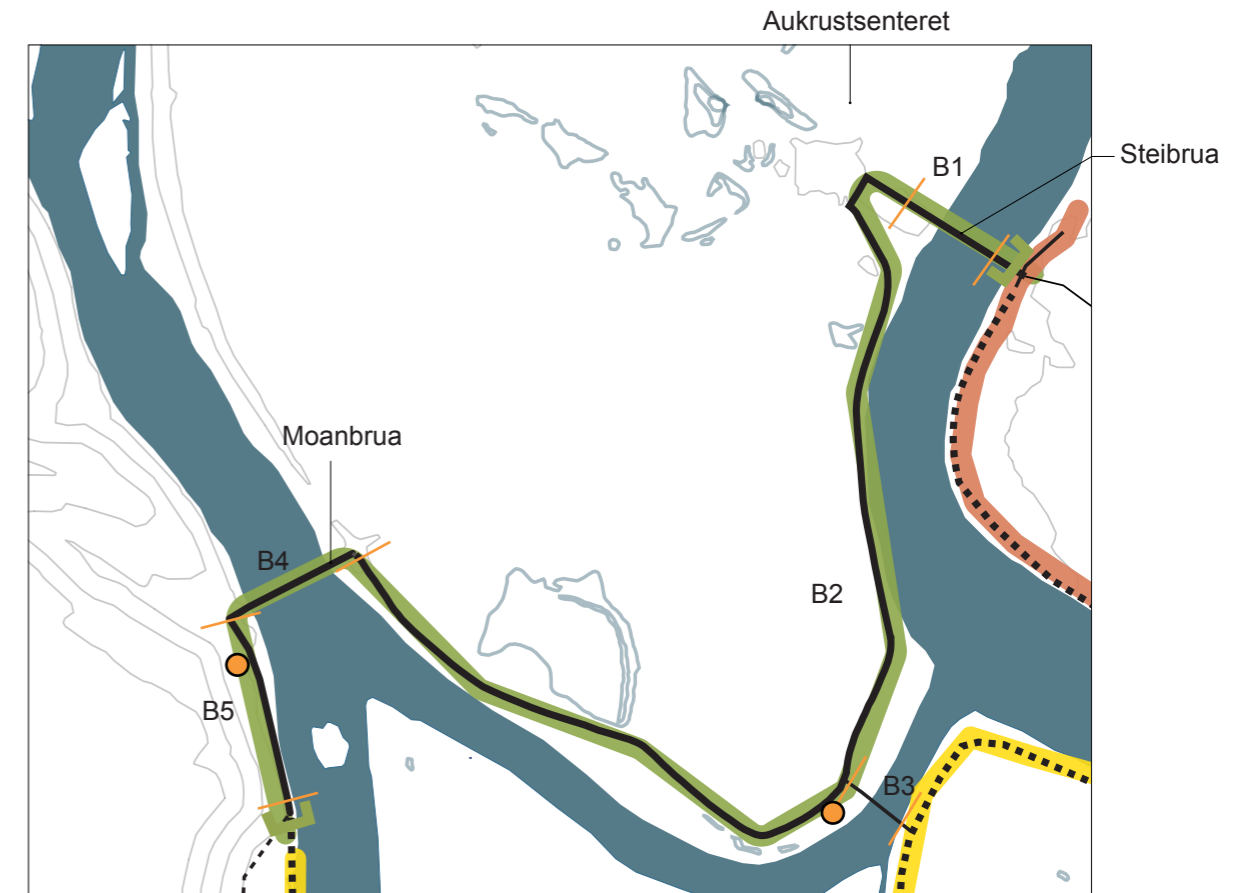
- Gangbro delvis falleferdig og må restaureres for sikkerhet og bevaring
- Vegvisningsskiltsskilt over broen

B4:

- Eksisterende kjørebri, ingen tiltak

B5:

- Eksisterende gapahuk fremstår lite attraktiv for opphold. Plassen opparbeides med underlag av grus og gapahuken pusses opp
- Vegen heves for å unngå oversvømmelse ved flom
- Underlaget opparbeides med av komprimert grus og kantsettes med stein
- Vegvisningsskiltsskilt
- Mastbelysning

Seksjonen er her i tillegg presentert med heltrukne og stiplede linjer for å illustrere hva som er eksisterende og nye stier.

- [] Sekvensavgrensning 2 Spire
- Kobling til eksisterende stinett
- /// Strekningsavgrensning for tiltak
- Eksisterende sti/veg
- Ny sti/veg
- Eksisterende rasteplass

TURSTI SEKVENS 3 KROKSJØ 1.6 km

Opplevelser: idyllen, roen, opplevelsene

Nye prosjekter: Kilden badstue og Krokstien

Turstisekvens 3 *Kroksjø* går videre fra *Spire*. Dette er den rolige området ved kroksjøene. Her tilgjengeliggjøres Follas elvebredd med sine lune omgivelser. Sekvensen blir kalt *Kroksjø* da den er lagt til områder hvor man kan se bortgjemte kroksjøer i elveørsområdet. Kroksjø handler om at man får nær kontakt med naturen og de idylliske elvebreddene med frodig vegetasjon og sandbanker. Omgivelsene gjør at man kan søke ro, i tillegg til å se et rikt dyreliv.

De to diste prosjektene langs Kjells promenade er på grunn av sine rekreative omgivelser lagt hit. Det første er en brygge med badstuen *Kilden* hvor man i lune omgivelser kan fiske, sette seg ned i gapahuken, ta badstue og bade. Turstiens siste prosjekt er *Krokstien*. Dette er en opphevet passasjet som slynger seg mellom kroksjøene og elvebredden gjennom den frodige lauskogen hvor lyset trenger seg gjennom bladverket og gir et fint lysspill. Her har man på flere plasser mulighet til å sette seg ned med utsikt til Tronfjell og elvebredden, i tillegg til å ta turen opp i det nye utkikkstårnet *Gløtt* hvor man kan beskue dyreliv og elvesletter fra over tretoppene. Her går man også tilbake i tid langs et åpent jordbrukslandskap med gamle uteløer. *Kjells promenade* rundes etter å ha krysset Glomma og er tilbake ved *Kvennbekkdalen*. Tiltak for sekvensen presenteres på neste side.

Områdekvaliteter

En av elveørrområdets kroksjøer.

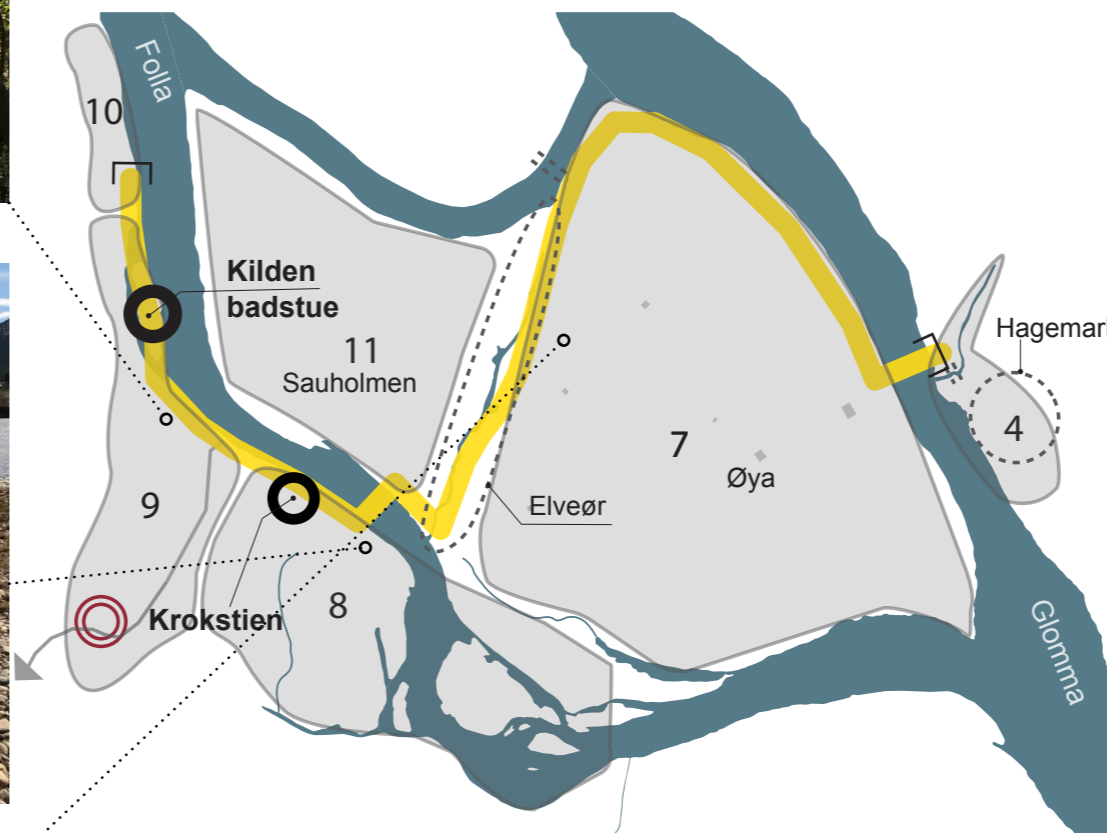
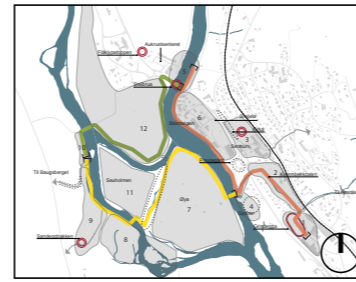

Sand og rullesteinsstrand.

Foto: Kai Røen

Gammel uteløe Øyas åpne jordbruksområde.

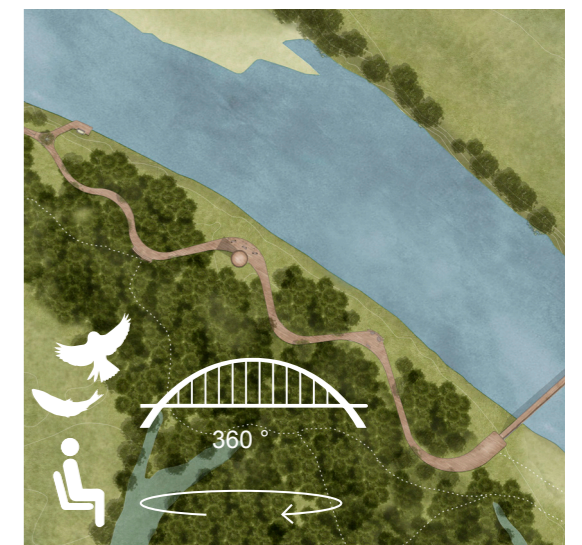
- Nye delområder
- 7, 8, 9, 11 Landskapsområder av lik karakter
- Spesielle kvaliteter
- Landemerker, bygde
- Sekvensmarkering 3 Spire
- Kobling til eksisterende stier
- Start-sluttmarkering av sekvens 3

Nye prosjekter

Kilden badstue, se s. 101

Krokstien, se s. 109

TILTAK LANGS SEKVEN 3 KROKSJØ

- Praktiske tiltak langs stien

Hensikten med å legge Kjells promenade til dette området er å tilgjengeliggjøre omgivelsene nede ved Follas elvebredd. Her kan man også gå innom Sandeggbakken og følge trappene opp, eller en ny sti langs en gammel skogsbilveg og videre opp til Baugsberget. Dette gjør turstien til et koblingspunkt til det eksisterende stinettverket.

Sekvensen går langs jordbruksarealer og tett skog av gråor og vier ned mot elvebredden. Dette gjør at man går gjennom både åpne og "lukkede" landskap, som gir variasjon og ulike opplevelser. Området er i dag ikke tilgjengelig uten at man går på jordbruksarealene eller må bane seg veg gjennom den tette skogen. Ved å legge stien til dette området får både lokale og besøkende mulighet til å oppdage nye landskapskvaliteter i Alvodal.

I tillegg til *Kilden badstue* og *Krokstien* som nye aktivitetspunkter langs stien, anlegges det her to nye broer. En over Folla og en tilbake over Glomma. Dette har til hensikt å skape en helhetlig forbindelse som i større grad tilgjengeliggjør området og gjør Kjells promenade til en helhetlig stiforbindelse. For å skape opplevelsen lang *Krokstien* med både kroksjøene og elvebredden, vil det være hensiktsmessig å stedvis fjerne noe vegetasjon for å åpne opp og gi utsikt til elven.

Tiltak:

1C:

- Smal sti opparbeides ved rydding av vegetasjon
- Underlag skogbunn
- Vegvisningsskilt settes opp i stikryss

C2:

- Det anlegges en opphevet gangsti i tre, bredde 1,8 m
- Brygge anlegges med sitteplasser
- Vegetasjon hugges kun for opparbeiding av gangsti og brygge.
- Stedvis punktbelysning langs gangstien/bryggen

C3:

- Ny sti med komprimert grus anlegges
- Bredde 1,8 m
- Naturlig kantvegetasjon
- Benk settes opp

C4:

- Opphevet gangsti i treverk
- Bredde 1,8
- Vegetasjon hugges stedvis for å åpne mot elven.
- Informasjonstavle om dyreliv
- Stedvis punktbelysning langs gangstien og stoppestedene

C5:

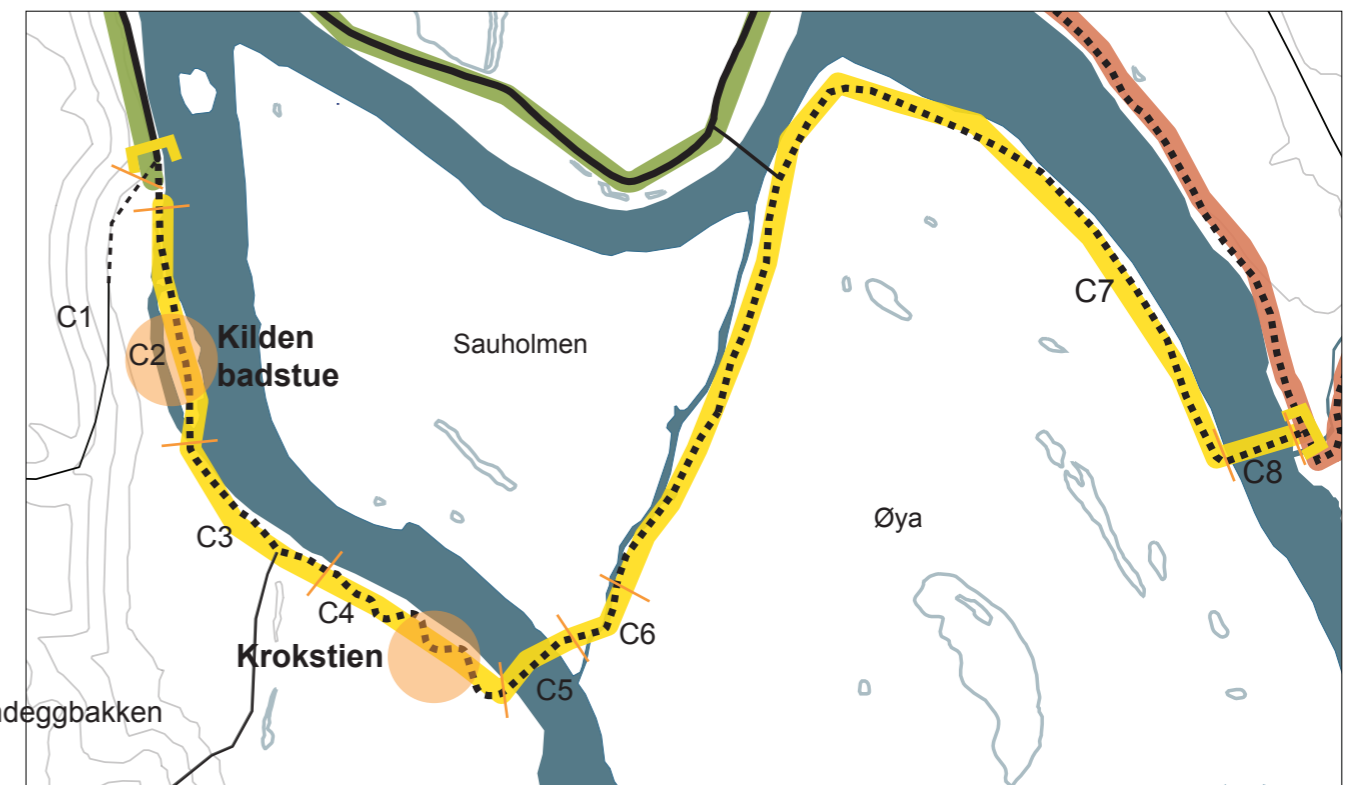
- Ny gangbro anlegges
- Bredde 1,8 m
- Innfelt belysning i rekkverk
- Sittebenk med bord
- Sittehuske mot elven

C6:

- Opphevet gangsti i tre anlegges «korteste vei» gjennom elveøren på en skånsom måte

C7:

- Sti anlegges med underlag av komprimert grus
- Naturlig kantvegetasjon
- Bredde 1,8 m
- Kantvegetasjon mot elven kultiveres. Mindre vegetasjon fjernes stedvis for å åpne mot elven. Alle Sandeggbakken store trær bevares

Seksjonen er her i tillegg presentert med heltrukne og stiplede linjer for å illustrere hva som er eksisterende og nye stier.

- Sekvensavgrensning Kroksjø
- Eksisterende sti/veg
- Ny sti/veg
- Tilkobling eksisterende nettverk
- Strekningsavgrensning for tiltak

250 m

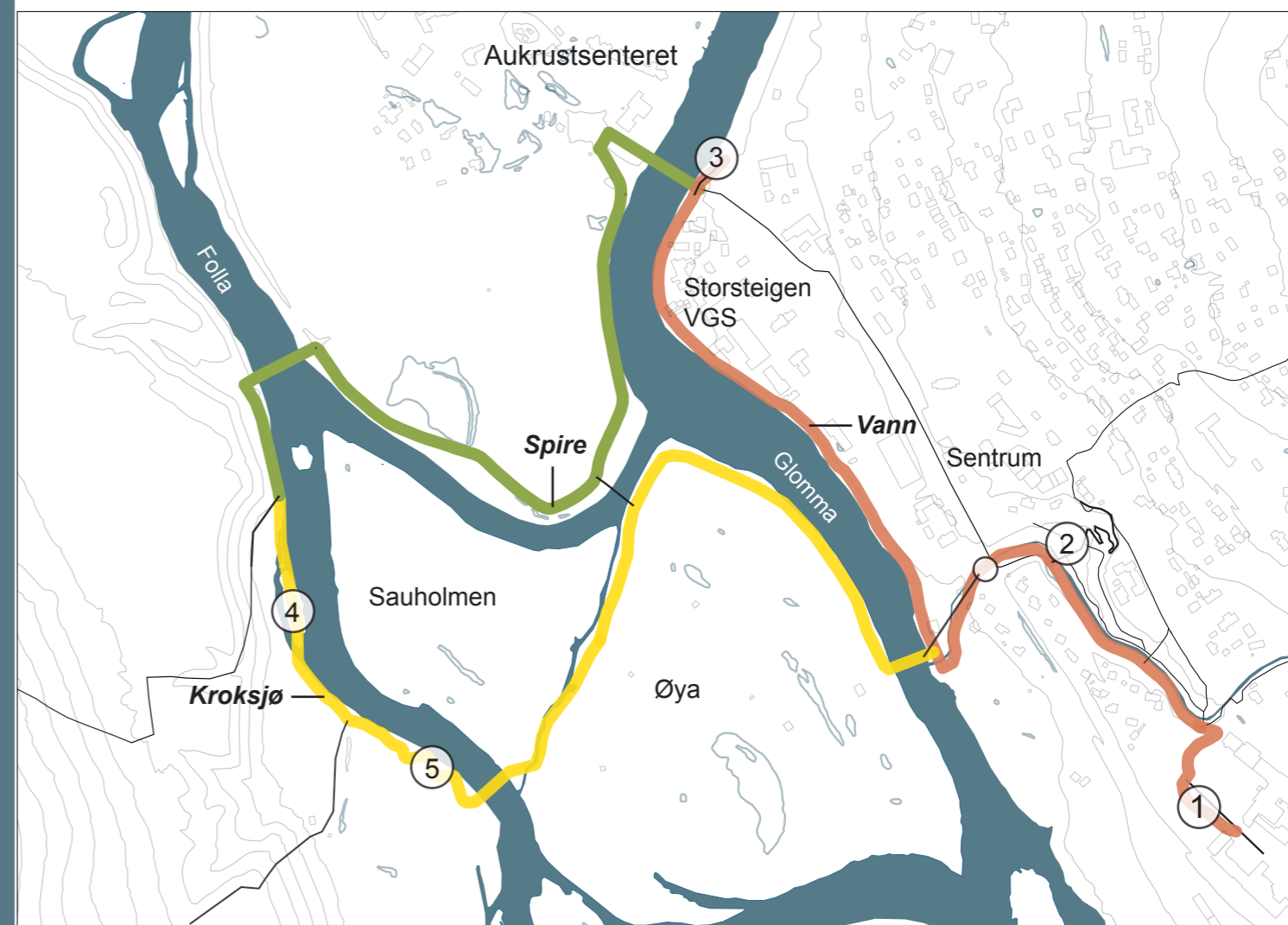
KJELLS PROMENADE B: PROSJEKTENE

I denne delen presenteres delprosjektene langs Kjells promenade. Disse har til hensikt å gi lokale og besøkene et større og utvidet tilbud for aktivitet og opplevelser.

Prosjektene er:

1. Fresk aktivitetspark
2. Kvennbekkdalen sentrumspark
3. Kibben badstue
4. Kilden badstue
5. Krokstien

De sentrumsnære delprosjektene byr på urbane kvaliteter, mens det fokuseres på rekreasjon i rolige omgivelser dess lengre unna sentrum man beveger seg. Gjennom forskjellige uttrykk på delområdene, brukes elvenes meanderende former til å avgrense rommenes funksjoner, føring av gangstier og arkitektonisk utforming av nye konstruksjoner.

- Sekvens 1: Vann [vannet, menneskene, aktivitet]
- Sekvens 2: Spire [landbruket, husdyrene, horisonten]
- Sekvens 3: Kroksjø [idyllen, roen, opplevelsene]

250 m

Delområde 1

FRESK AKTIVITETSPARK

Fresk aktivitetspark er et nytt og «freskt» nærmiljøanlegg i kommunen. I tillegg til å være en del av turstien, er parken et målpoint i seg selv.

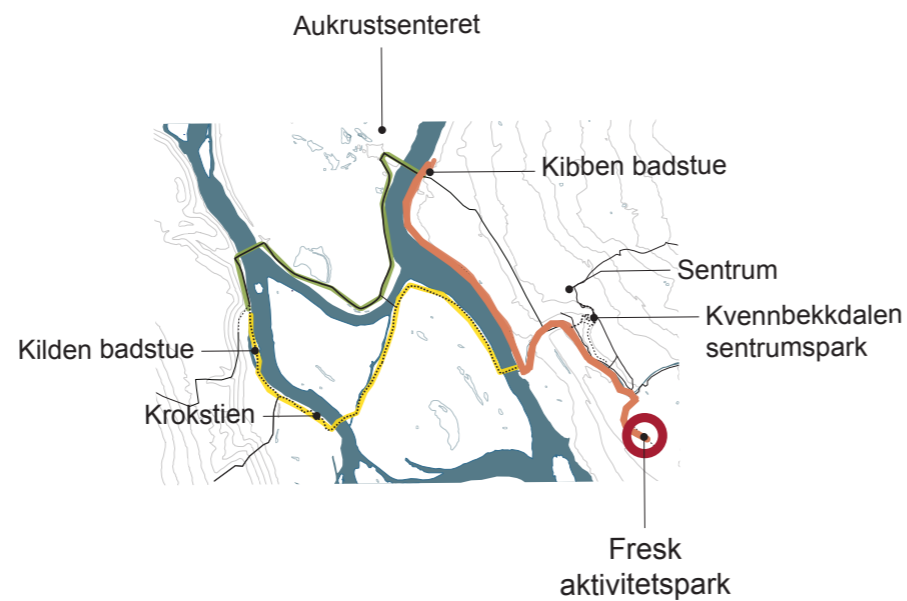
Parken ligger med nærhet til sentrum, boligområder, ungdomsskolen og ikke langt fra barneskolen. Ungdomsskolen har i dag et begrenset uteområde som hovedsakelig består av asfalt. *Fresk* vil derfor kunne tilby et aktivitetsområde for skoleelevene i friminuttene. Foruten dette vil parken være et fritidstilbud etter skoletid, i helger og ferier for både innbyggerne og besøkende.

Området er delt inn i fire soner og lagt til rette for variert form for lek, aktivitet og sosialt samvær som inspirerer til egenorganisert fysisk aktivitet som engasjerer alle aldersgrupper. Dette vil være et sosialt samlingspunkt og viktig tiltak som fremmer helse og trivsel.

“**Navnet *Fresk* er inspirert av Kjell Aukrusts bok 'Dobbelsats og freske fraspark' og gjenspeiler at dette er et aktivt og 'freskt' anlegg.**

Vegetasjon og terrengformer tilføres for å skjerme parken fra det tilstøtende industriområdet og veien, og for å forsterke parkens romfølelse. Åpne gressflater gir mulighet til lek og avslapping på fine sommerdager. Området er opparbeidet med flere sittemuligheter og et toalettbygg med vannstasjon, slik at parken også fasiliterer til lengre opphold.

Områdene belyses av plassbelysning som skal gi god oversikt, øke trygghetsfølelsen og gjøre parken tilgjengelig og attraktiv også når det mørkner. Gangsonene tilleggsbelyses med lavere lysmaster.

Figur 4.2: Området slik det er i dag med fotballbane og parkeringsplassen utenfor Synnøve Finden.

Fotballbanen slik den er i dag.

AKTIVITETER

SPILLE

Spilleområdet består av en liten 5er bane med små mål, i tillegg til en sandvolleyballbane. Området passer for alle aldre og er sosiale aktiviteter som kan invitere kjente og ukjente til felles sosiale aktiviteter.

RULLE

Parkens «rulle-område» er en skatepark bestående av ulike elementer. Her finner man kombinerte og frittstående elementer, en variasjon av banker anlagt i oppbygget terreng, i tillegg til bowl-områder. Parken egner seg godt både til bruk av sparkesykler og skateboard.

TRENE

Treningsområdet er en tuftepark med flere ulike apparater basert på egen kroppsvekt og motorikk. Her har man uavhengig av treningsgrunnlag, kjønn og alder mulighet til å aktivisere kroppen i lavterskelapparatene.

LEKE

Parkens lekeområde består av sklier, trampoliner, husker, dumper, klatrestativ og et treklatrestativ til variert og spennende lek for de minste. En liten runde opparbeidet med humper omkranser lekeområdet som en runde for variasjon og bevegelse i parken.

Del av snitt fra den nye lekeplassen.

Plantegning
FRESK AKTIVITETSPARK

Fresk aktivitetspark er et nytt nærmiljøanlegg med fokus på variert aktivitet. Et resultat av ønsker fra spørreundersøkelsen og mangel på lignende tilbud.

RULLE:

1. Bowl
2. Rampe med plata
3. Elementer
4. Banker

TRENE:

1. Kombinert monkeybar
2. Stepkasse
3. Trippel lav
4. Dips
5. Spenst hopp
6. Trippel høy
7. Ribbevegg
8. Slakk line

LEKE:

1. Dumper
2. Huske og klatrestativ
3. Trampoliner
4. Sklie og klatrevegg med tau
5. Balanselek
6. Treklatrestativ
7. Oppbygde formasjoner
8. Balanseline og -kuler
9. Husker

Nummereringen viser hver av delområdenes funksjoner og starter for hvert delområde med 1.

Kvennbekkdalen sentrumspark

P- Synnøve Finden

Mot boligfelt

Fortau

Belyste gangveier

Grusdekke

Synnøve Finden

Alvdal ungdomsskole

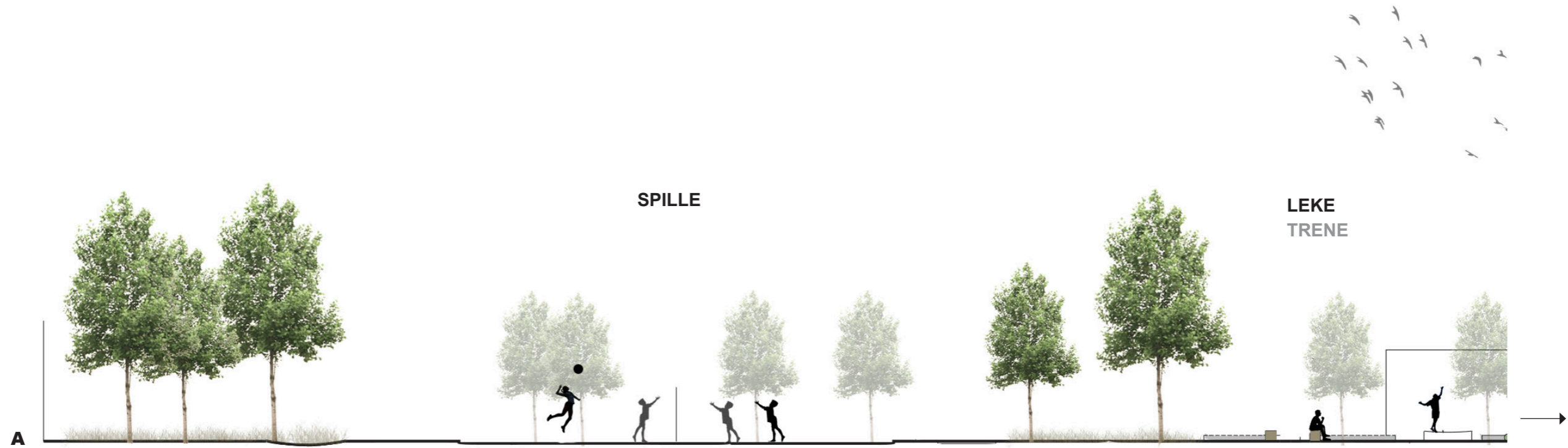

A- Tidligere gymsall/samtunnshus

— Eksisterende høydekurver
- - - Nye høydekurver
A — A' Snittmarkering

SNITT

HELE PARKEN
Snittoppriss A

SPILLE

LEKE
TRENE

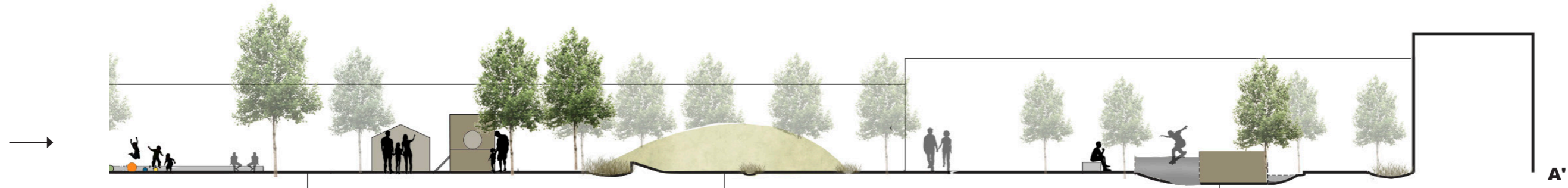
Spillområdene er sosiale,
engasjerende og aktive
møteplasser.

Her kan man også teste og
utvikle balansen.

LEKE

RULLE

Lekeplassens varierende
elementer gjør opphold i parken
til en lek.

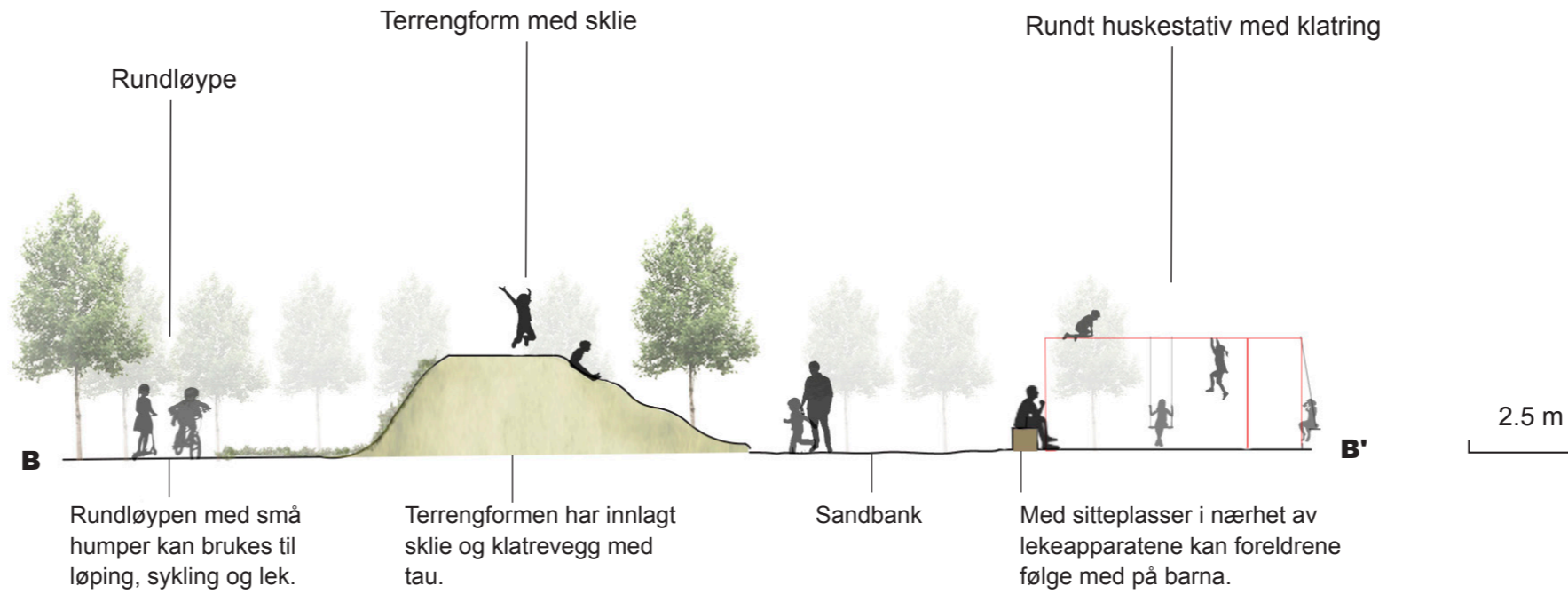
Terrangformen er bygd
opp for å bryte opp det
flate området.

Skateparken er både et sosial og
multifunksjonelt område med en
variasjon av elementer.

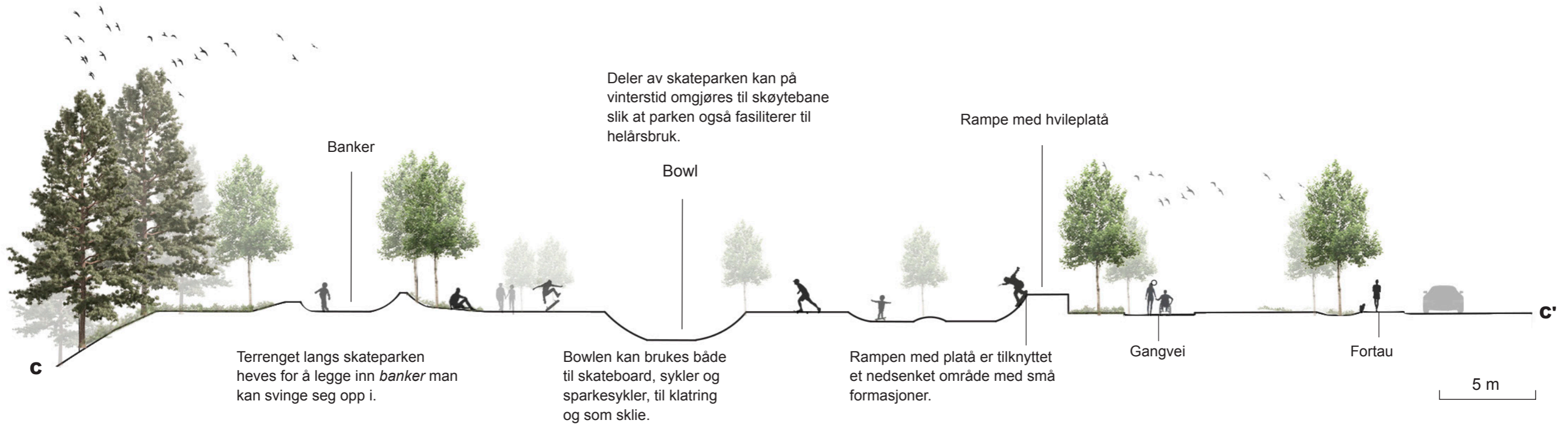
5 m

SNITT

LEKEPLASSEN
Snittoppriss B

SKATEPARKEN
Snittoppriss C

Delområde 2

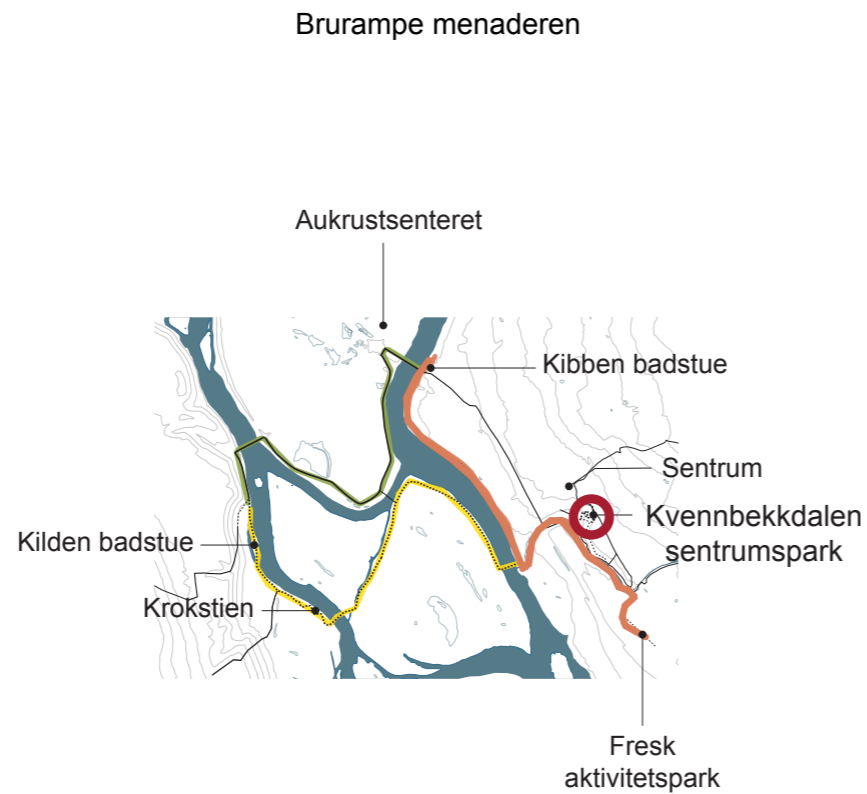
KVENNBEEKDALEN SENTRUMSPARK

Kvennbekkdalen sentrumspark ligger kun et steinkast fra både aktivitetsparken og sentrum. Parken har til hensikt å være et knutepunkt som binder sentrum og elvelandskapet sammen, i tillegg til å være et sentrumsnært område for rekreasjon.

Tilkoblingen til sentrum starter med en utkikkplattform oppe ved sentrum, før vegen går videre til toppen av *Meanderen*. Dette er en universelt utformet brurampe som gjør det enkelt å ta seg ned i dalen og opp til sentrum med barnevogn, rullestol og til fots. Meanderen skal, i tillegg til å være et bindeledd til sentrum, med et arkitektonisk uttrykk være en attraksjon i seg selv.

Flere stier som leder både langs Kvennbekken, til en tilstøtende parkeringsplass og gjennom parken, gjør området tilgjengelig og enkelt å bevege seg gjennom. En ny bro fra parkens sentrale områder knytter seg til eksisterende gang- og sykkelveg på motsatt siden av bekken, og videre ned til Glomma via den nyanlagte stien. Parken har flere sitteplasser og åpne gressarealer som gir rom spontan lek, aktivitet og opphold.

Parken skal ha et naturlig vegetasjonspreg der dalsidene beholdes som de er, men tilføres enkel vegetasjon i dalbunnen. Enkelte trær må nødvendigvis hugges for å anlegge brurampen, men i størst mulig grad bevares. For å gjøre parken mer attraktiv og brukervennlig belyses hovedstiene med master, i tillegg til at broen og rampen får med innfelt belysning i rekkverkene. Utvalgte trær nede i bunnen og dalsidene punktbelyses som effektbelysning.

Brurampe meanderen

TILTAK

FORBINDELSE

Ved å forsterke forbindelser mellom sentrum, dalen og elven, vil elverommet i større grad tilgjengeliggjøres som en sentrumsnær kvalitet.

KNUTEPUNKT

Som et knutepunkt mellom sentrum, elven og aktivitetsparken, har parken flere nærliggende funksjoner.

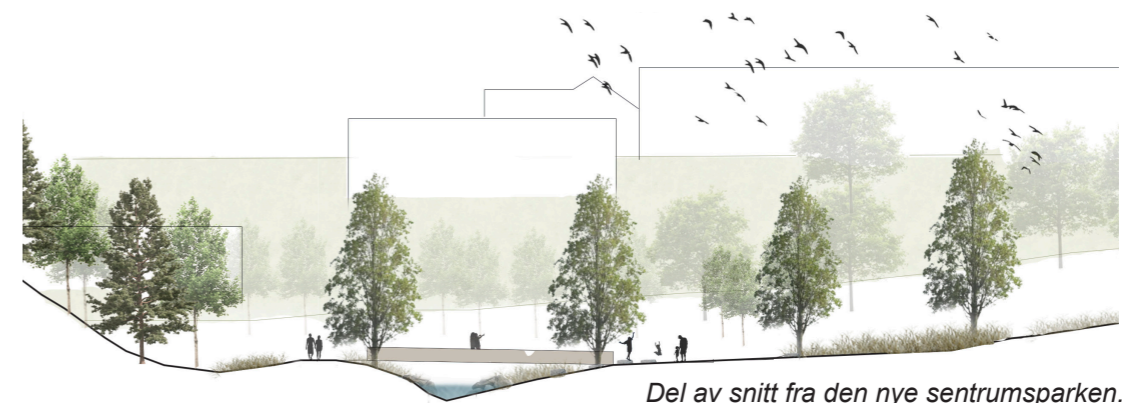
REKREASJON

Parken er en blågrønn struktur med et nettverk av stier både innad i parken og ut til eksterne områder. Et behagelig område for rekreasjon og fysisk utfoldelse.

ARKITEKTUR

Gjennom å utforme brurampen *Meanderen* til et arkitektonisk element, tilføres parken et kontrastelement. Samspillet mellom natur og arkitektur gir parken en unik kvalitet.

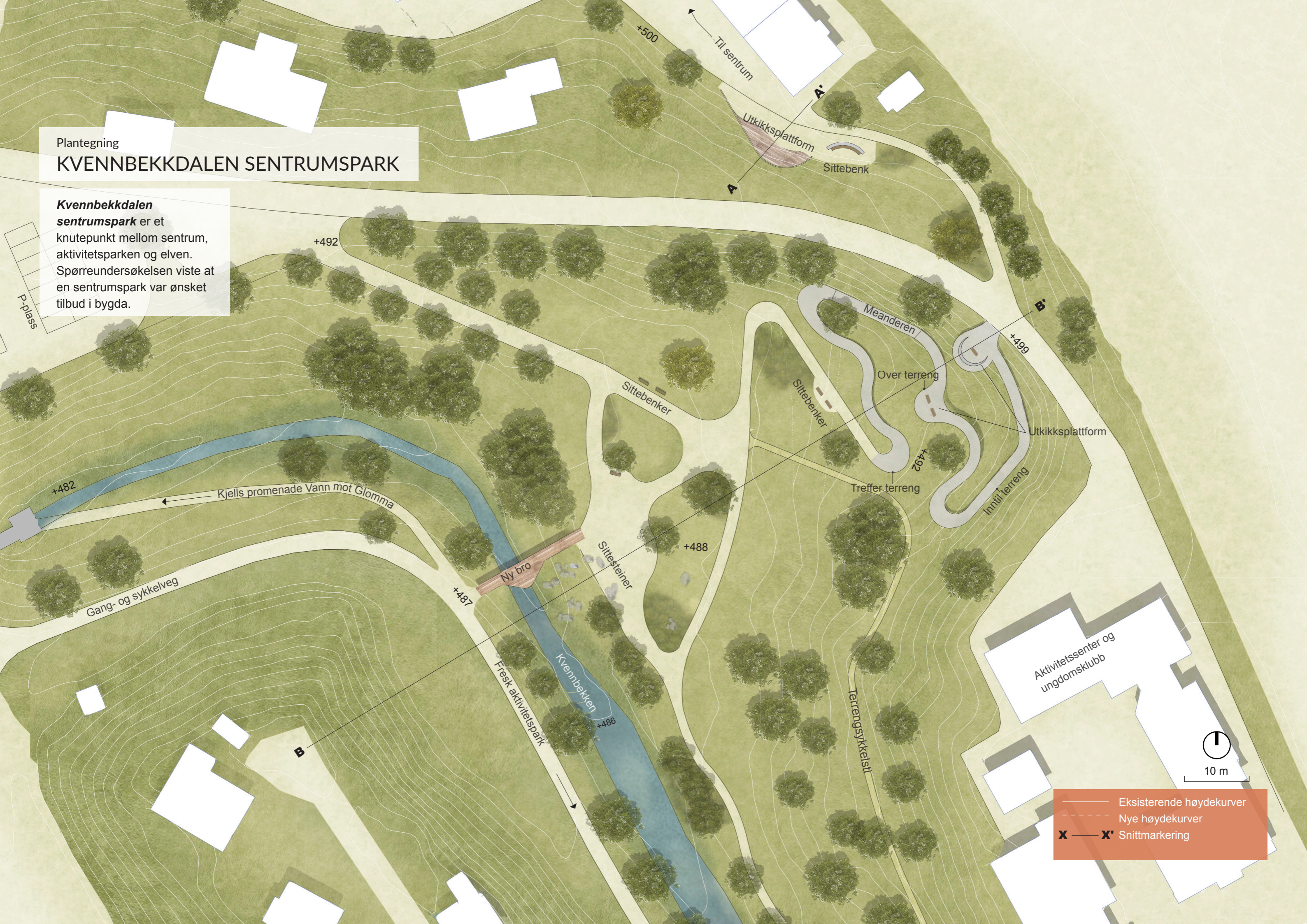

Plantegning

KVENNBEEKDALEN SENTRUMSPARK

Kvennbekkdalen sentrumspark er et knutepunkt mellom sentrum, aktivitetsparken og elven. Spørreundersøkelsen viste at en sentrumspark var ønsket tilbud i bygda.

P-plass

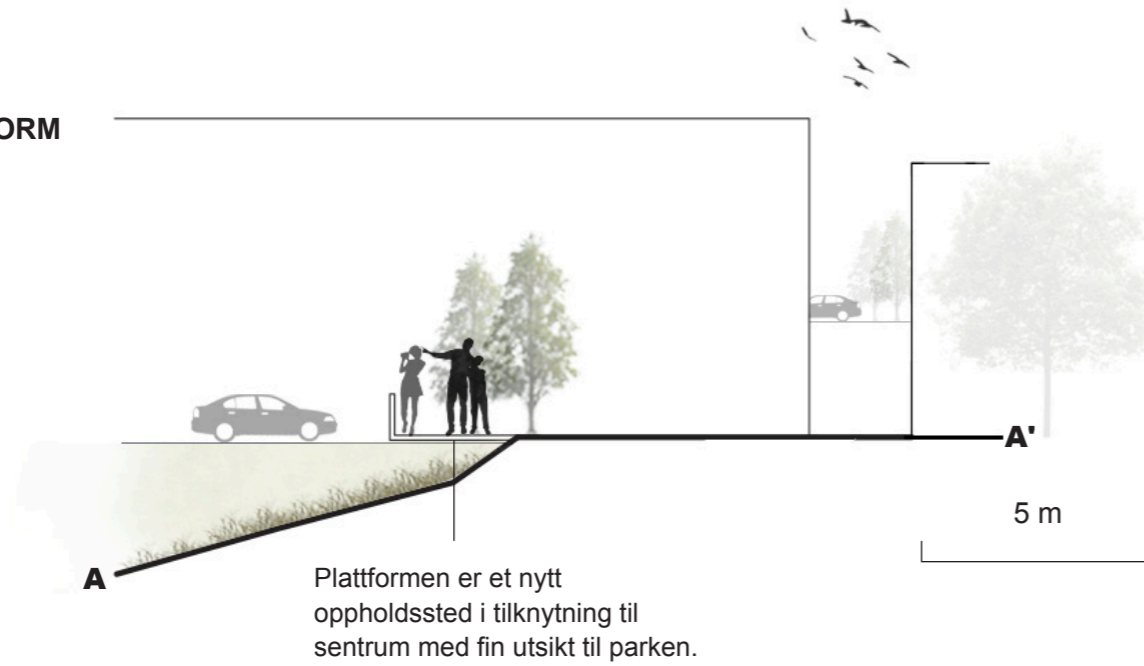
Aktivitetscenter og ungdomsklubb

- Eksisterende høydekurver
- - - Nye høydekurver
- X — X' Snittmarkering

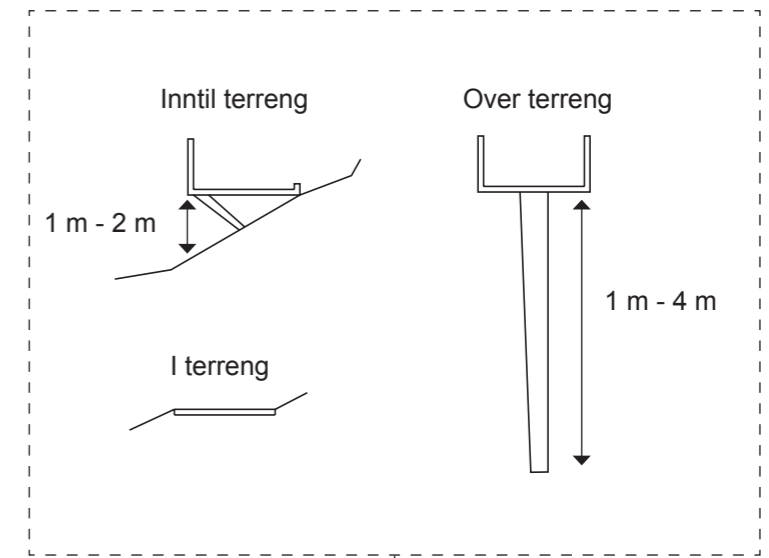
SNITT

UTKIKKSPLOTTFORM
VED SENTRUM
Snittoppriss A

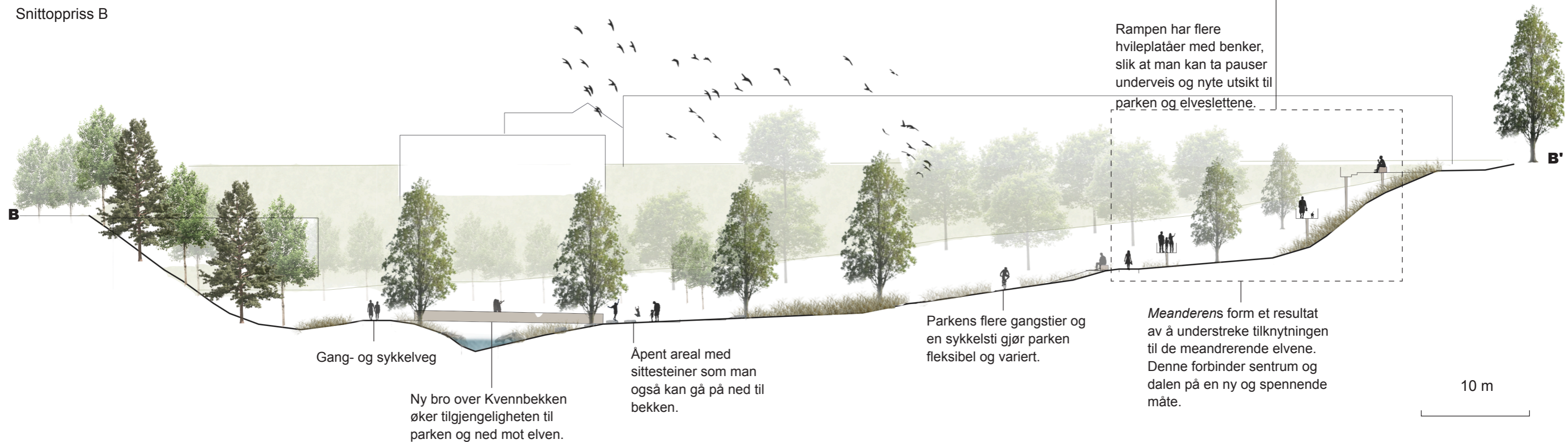

PRINSIPPER FOR RAMPEN

For at rampen ikke skal bli for stor og kostbar, er den laget slik at den vil gå i, over og inntil terrenget. Dette vil også gjøre at rampen glir fint inn i landskapet. Hvor den legger seg i skråningen vil påvirke rampens høyde over bakken. Rampen har utvidede svinger og to plattformer, breddene varierer derfor mellom 1.8 m - 4.5 m.

HELE DALEN
Snittoppriss B

Delområde 3

KIBBEN BADSTUE

Kibben badstue ligger i et opparbeidet og sentrumsnært uterom hvor historie pakkes inn i et moderne tilbud.

Uteområdet har til hensikt å være et nytt møtested som inviterer til sosialt liv i sentrumsnære områder. Som en del av forbindelsen mellom sentrum og Steimosletta, en del av Kjells promenade og med tilknytning til infrastruktur, er uterommet et naturlig og spontant stoppested for gjennomreisende, så vel som et møtested for lokale. Her har jeg ønsket å reflektere, bevare og videreformidle historien om taubanen som passerte og stoppet like utenfor området (ref. kulturminneanalysen). Dette vil gi både turen og stedet en ekstra dimensjon.

Kibben badstue er områdets «heiteste» attraksjon. En helårs badstue ned store vindusflater som vender mot Glomma. Her er det muligheter for å nyte utsikten til elva i kombinasjon med dampende badstue, før man via en ny trapp kan gå ned til elven for å bade. Uterommet er i tillegg opparbeidet med en plattform, et toalett, nye stier og flere sittemuligheter.

Konstruksjoner, vegetasjon og en terrengform er benyttet som romdannende elementer for å skape et skille mellom badstuen, det øvrige uterommet og som skjerming mot Rv3. Utenfor badstuen anlegges en treplattning for å gi en myk gang til trappen. Området belyses med lave master, i tillegg til at Kibben badstue punktbelyses og plattformen får innfelt belysning i rekkverket.

Figur 4.4: Dagens situasjon flyfoto.

Dagens situasjon på området.

TILTAK

SOSIALT

Grepet om å lage et uterom som samler mennesker og er et stoppested langs turstien, vil gi innbyggerne et nytt sted å møtes og innby til et sosialt liv som fremmer livskvalitet.

HISTORIE

Historien om taubanen og gruvedriften bevares og fortelles både gjennom badstuens visuelle uttrykk og navn. I tillegg bør det settes opp en informasjonstavle med tekst og bilder.

1500-tallet

SITTE

Her kan man sitte i nær kontakt med Glomma ute på plattformen og i trappen, eller i ytterkant av gangsonene og de mer tilbaketrukne arealene i gresskråningen.

BADSTUE

Badstuen er både et sosialt og helsebringende velværetilbud som vil tilføre stedet en ny og spennende fasilitet.

Del av snitt fra det nye uterommet.

Plantegning
KIBBEN BADSTUE

Ved *Kibben badstue* utformes det et nytt uterom og en sosial møteplass hvor historie og moderne tilbud kombineres. Lest ut ifra spørreundersøkelsen, er sosiale møteplasser et savnet tilbud i bygda.

Glomma

Kjells promenade spire, mot Kilden og Krokstien. Til Aukrustsenteret.

Steibrua/ Rv3

Kjells promenade Vann mot Kvennbekkdalen

Eksisterende sittebenker

Benker i terrenget

Plattform med sittebenker

Sittekanter

Sti

Toalett

Treplattning

Utebusj

Trapp

Sti

Lokalvei mot boliger

NB! Eksisterende høydekurver ned mot elven og gangstien stemmer ikke overens med dagens situasjon. Jeg gjorde derfor skjønnsmessige justeringer før jeg tegnet området slik at de skulle stemme best mulig med dagens situasjon.

- Eksisterende høydekurver
- - - Nye/eksisterende høydekurver
- X — X' Snittmarkering

SNITT

KIBBEN BADSTUE

Snittoppriss A

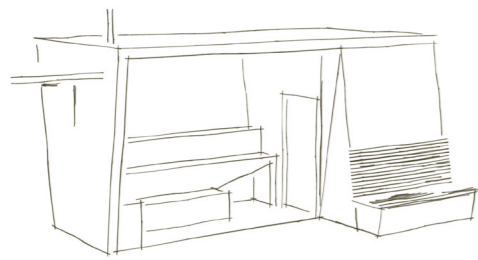
Sein høst/ vårstemning i badstua

Figur 4.5: Originalkibb fra taubanen

“

Kibben badstue har navn og form etter «kibbene» som ble lastet med malm og fraktet med taubanen som passerte like foran området.

Badstuen har en innebygd sittebenk utenfor og et omkledningsrom. Kibben passer for 8-10 personer.

A

Glomma

Dekorere steiner forsterker kantene ved å hindre erosjon.

Helårsbadstue til velvære og sosial sammenkomst. For at *Kibben* skal være tilgjengelig, anbefales det å ha en badstuemester.

Tronfjell danner en fin bakgrunn til uteområdet.

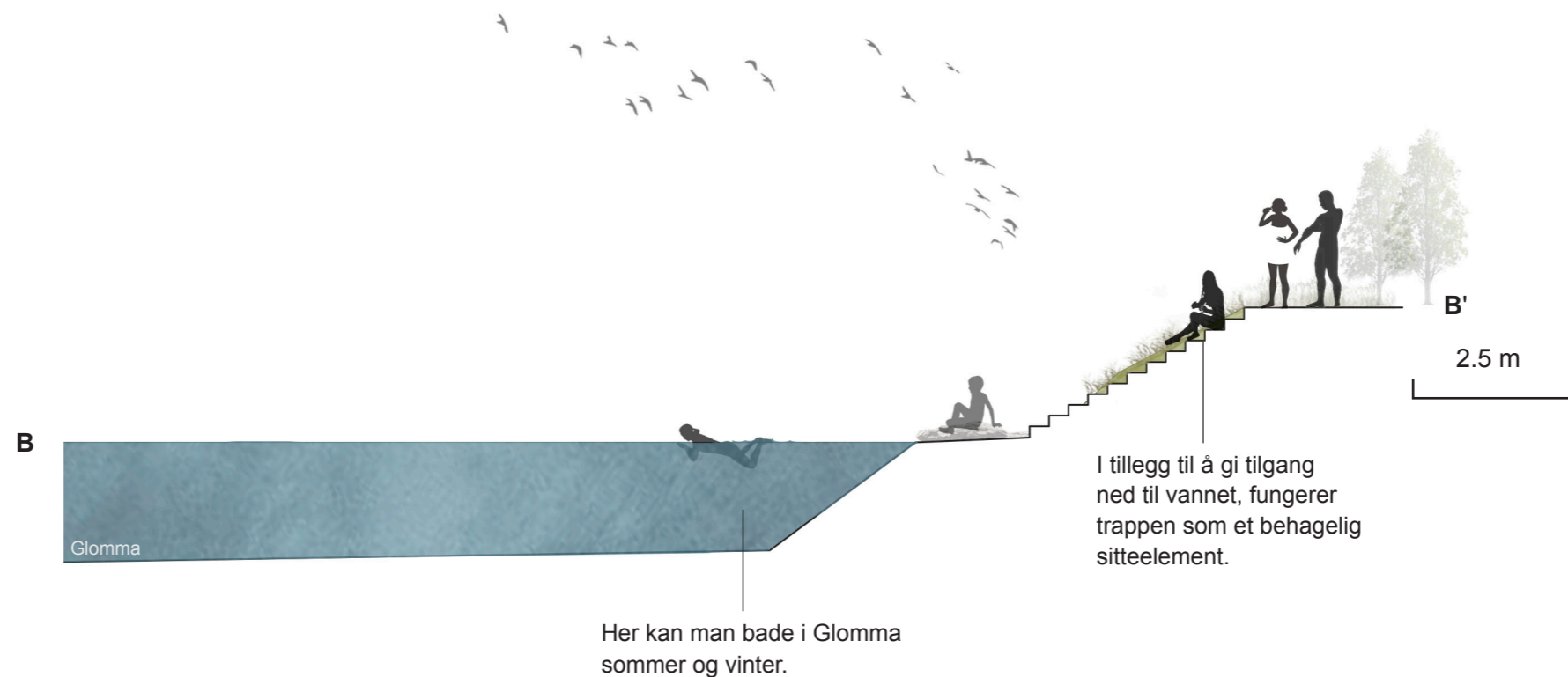
2.5 m

A'

SNITT

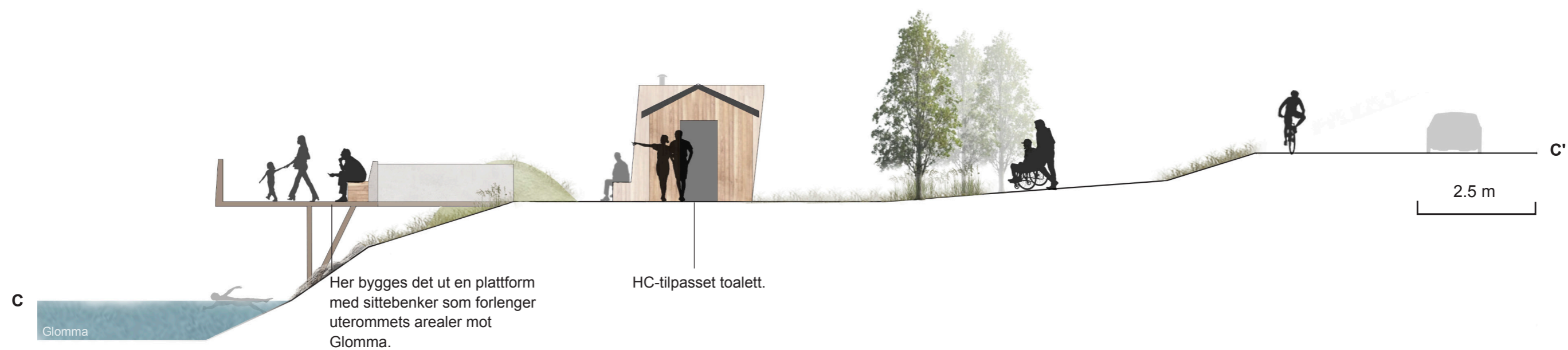
TRAPP NED TIL VANNET

Snittoppriss B

PLATTFORM OG TOALETT

Snittoppriss C

Delområde 4

KILDEN BADSTUE

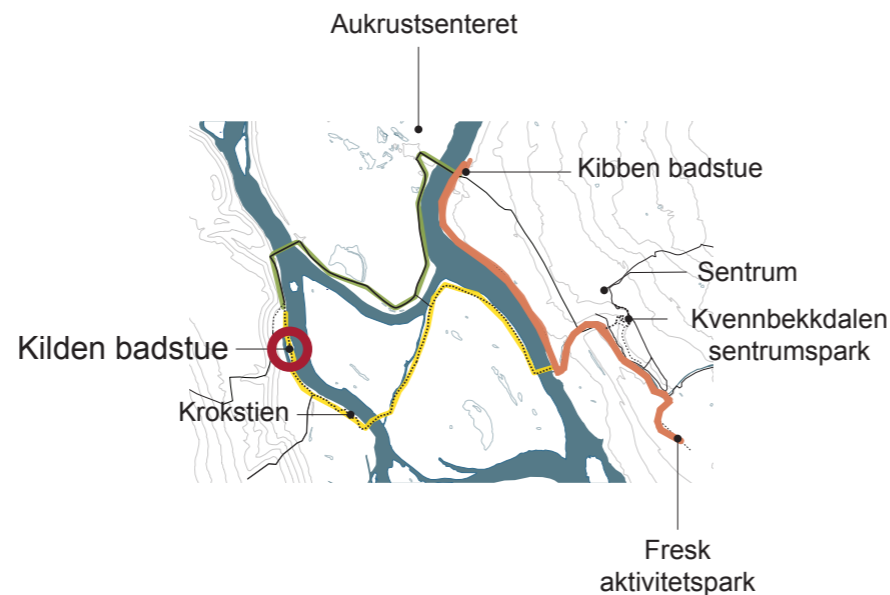
“

Kilden badstue - kilden til ro og velvære. Her kan du finne roen og slappe av i behagelige omgivelser ved Folla.

Ved starten av sekvens 3 *Kroksjø*, ledes man ut til elvebredden via en opphevet gangsti, hvor man kan ta en liten avstikker til en brygge i vannkanten av Folla. En liten perle langs Kjells promenade som både kan være et utfluktssted og en rasteplass på turen.

Bryggen er opparbeidet med *Kilden badstue*, hvor man i et tilbaketrukket område kan nyte ro og velvære. Bryggen har et omkleddingsrom hvor man kan oppbevare eiendeler og klær under badstuebesøket. Etter et varmende badstueopphold kan det være godt med et forfriskende bad i Folla. Her kan man bade fra bryggekannten eller gå ut i vannet via trappen. En større sittekant og plattning gir rom for å nyte solen på varme dager. Kilden badstue skal belyses

Bryggen er opparbeidet med flere sittemuligheter. På bryggens motsatte ende av *Kilden badstue* er det satt opp en gapahuk med ildsted. Et innhakk i bryggen skaper en liten avgrensning mellom badstuen og gapahuken, slik at man kan sette seg ned med nistepakken litt avskjermet fra de som benytter seg av badstuen. Som en del av «Det gygne triangelet» (ref. dyreliv i analysedelen), byr bryggen også på gode fiskemuligheter.

Figur 4.6: Dagens situasjon flyfoto.

Dagens situasjon for området.

TILTAK

GAPAHUK

Et tiltak for midlertidig opphold og målpunkt for utflukter. Gapahuken er både et samlingssted og gir sittemuligheter med skjerming for regnet.

BADSTUE

Badstuen har både en sosial og rekreasjonell funksjon som gir rom for pause, avkobling og møte med mennesker.

FISKE

Med muligheter til å fiske fra brygga har man en lett tilgjengelig og trygg fiskeplass både om man sitter i rullestol eller har med små barn.

BADE

Muligheter for å bade er både sosialt, gøy, behagelig og forfriskende. Når isen legger seg på vinteren er det muligheter for isbading.

Del av snitt fra den nye gangstien og badstuen.

Plantegning
KILDEN BADSTUE

Kilden badstue inkluderes som en del av turstien i samspill med brygge og gapahuk i roligere omgivelser. Her er det fokusert på nærhet til elven og å tilgjengeliggjøre dette landskapet.

A

Bakevje

Tett skog med ung vegetasjon

B

Opphevet gangsti i treverk

Til brygga

Kilden badstue

Omkledning

Sittekant

Trapp ned til vannet

Sittebenk med en liten skillevegg

Gapahuk

Folla

B

A'

5 m

— Eksisterende høydekurver
X — X' Snittmarkering

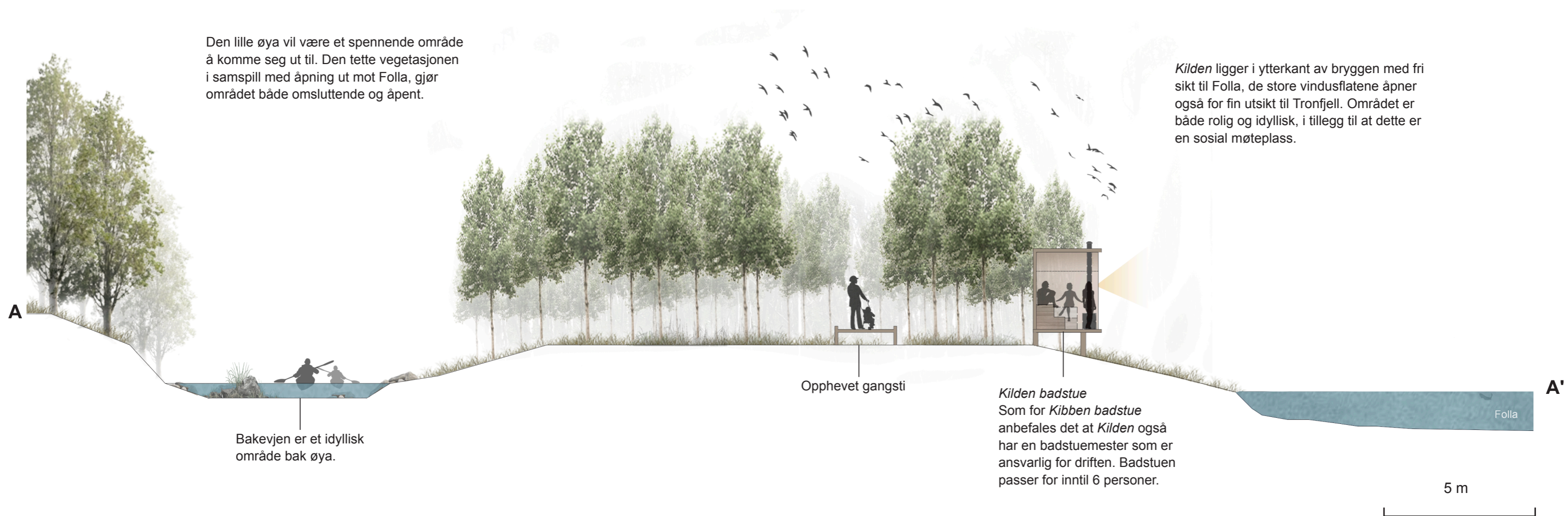
SNITT

KILDEN BADSTUE

Snittoppriss A

Den lille øya vil være et spennende område å komme seg ut til. Den tette vegetasjonen i samspill med åpning ut mot Folla, gjør området både omsluttende og åpent.

Kilden ligger i ytterkant av bryggen med fri sikt til Folla, de store vindusflatene åpner også for fin utsikt til Tronfjell. Området er både rolig og idyllisk, i tillegg til at dette er en sosial møteplass.

SNITT

GAPAHUK OG BRYGGE
Snittoppriss B

Delområde 5

KROKSTIEN

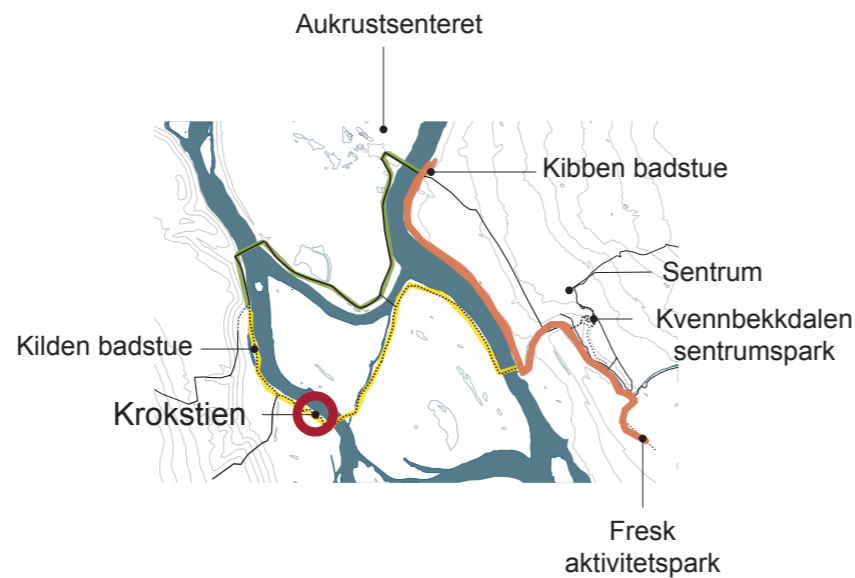

Stiens buede former skal reflektere formen på kroksjøene som ligger i området. Buene vil føre turgåerne ut til elvebredden og inn mot områder med gjemte kroksjøer.

Med nær tilknytning til *Kilden badstue* og Sandeggbakken finner man Krokstien. Dette er en opphevet gangsti som buker seg gjennom en tett og idyllisk skog av gråor. Gangsti har et sammenhengende dekke av treverk, som sømløst skal blande seg med resten av miljøet. Gangstien muliggjør tilgjengelighet og tilgang til områdene for flere brukergrupper, og ender ved en idyllisk sand- og rullesteinsstrand. Krokstien har til hensikt å tilby nye opplevelser og attraksjoner i landskapet. Her kan man nyte stillheten og lyden av fuglekvitte og skulpene fra Folla.

Krokstien er som navnet tilsier inspirert av kroksjøene i området. Dette er også bakgrunn for dens form, som gradvis gjennom skogen får større og mer utvidede svinger. På den nærmere 200 m lange gangstien er det lagt opp til flere stoppesteder med benker hvor utsikten mot elven åpner seg, i tillegg til en trapp hvor man kan stige ned til bakkenivå og ta en nærmere titt på kroksjøene.

Den største og høyeste attraksjonen på Krokstien, er det 12 meter høye utkikstårnet *Gløtt*, hvor man kommer tett på og over trærnes bladverk. Ved enden av Krokstien har man kommet frem til en liten strand og et idyllisk område for bading. Her settes det opp en gapahuk som gjør området attraktivt for lengre opphold. Herfra kommer man seg over Folla via en nyanlagt gangbro som får innfelt belysning i rekkverket. Krokstien skal stedvis belyses.

TILTAK

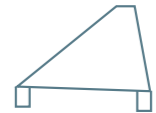
HVILESTEDER

Hvilestedene gir rom for å sette seg ned på turen, nyte utsikten til omgivelsene og bruke mer tid i området.

OPPHEVET GANGSTI

Den opphevede gangstien er et tiltak for å kunne tilgjengeliggjøre området alle mobilitetsnivåer.

BRO

Gangbroen er et tiltak som gjør det hele til en runde, i tillegg til at forbindelsene til området forsterkes.

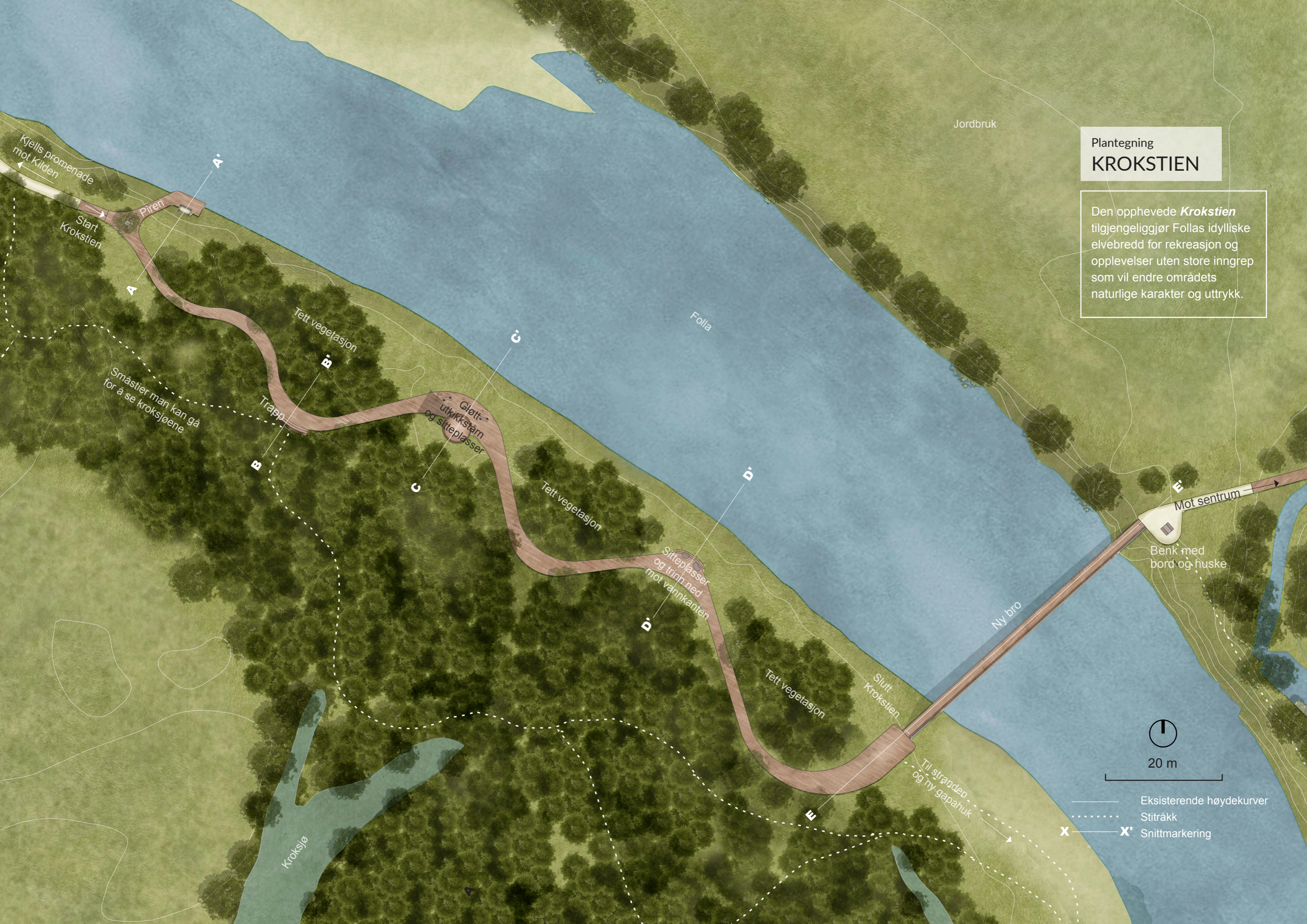
UTKIKKSTÅRN

Gløtt er et nytt og spennende element som gir turen en ny dimensjon av utsikt. Et stoppested på turen og en attraksjon i seg selv.

360 °

Del av snitt fra en av hvileplassene på Krokstien.

Plantegning
KROKSTIEN

Den opphevede *Krokstien* tilgjengeliggjør Follas idylliske elvebredd for rekreasjon og opplevelser uten store inngrep som vil endre områdets naturlige karakter og uttrykk.

Kjells promenade mot Kilden

Jordbruk

Folla

20 m

- Eksisterende høydekurver
- Stitråkk
- Snittmarkering

Start Krokstien

A

A'

B

B'

C

C'

D

D'

E

E'

Kroksjø

Benk med bord og huske

Ny bro

Mot sentrum

Piren

Tett vegetasjon

Trapp

Gløtt utkikkstørn og sitteplasser

Tett vegetasjon

Sitteplasser og trinn ned mot vannkanten

Tett vegetasjon

Slutt Krokstien

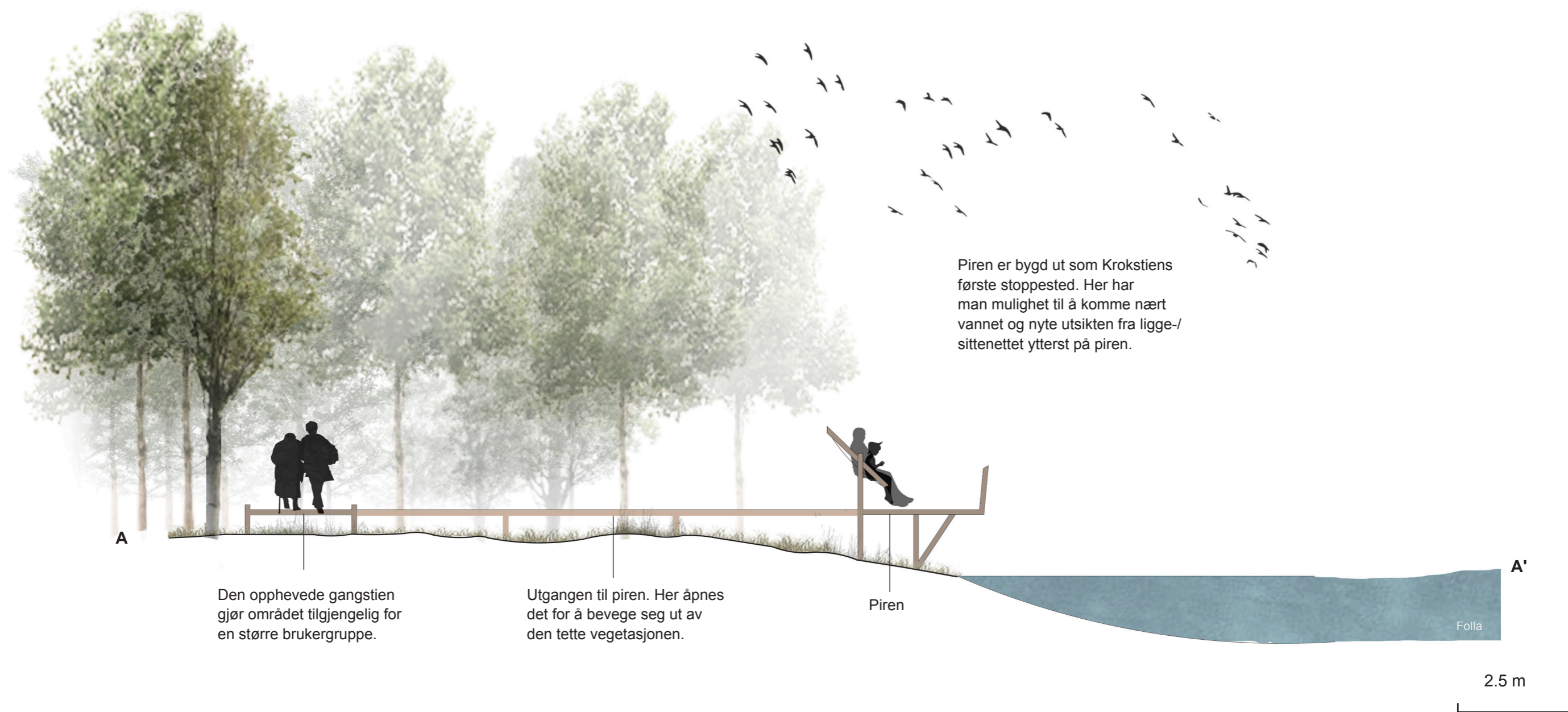
Til stranden og ny gapahuk

Småstier man kan gå for å se kroksjøene

SNITT

PIREN

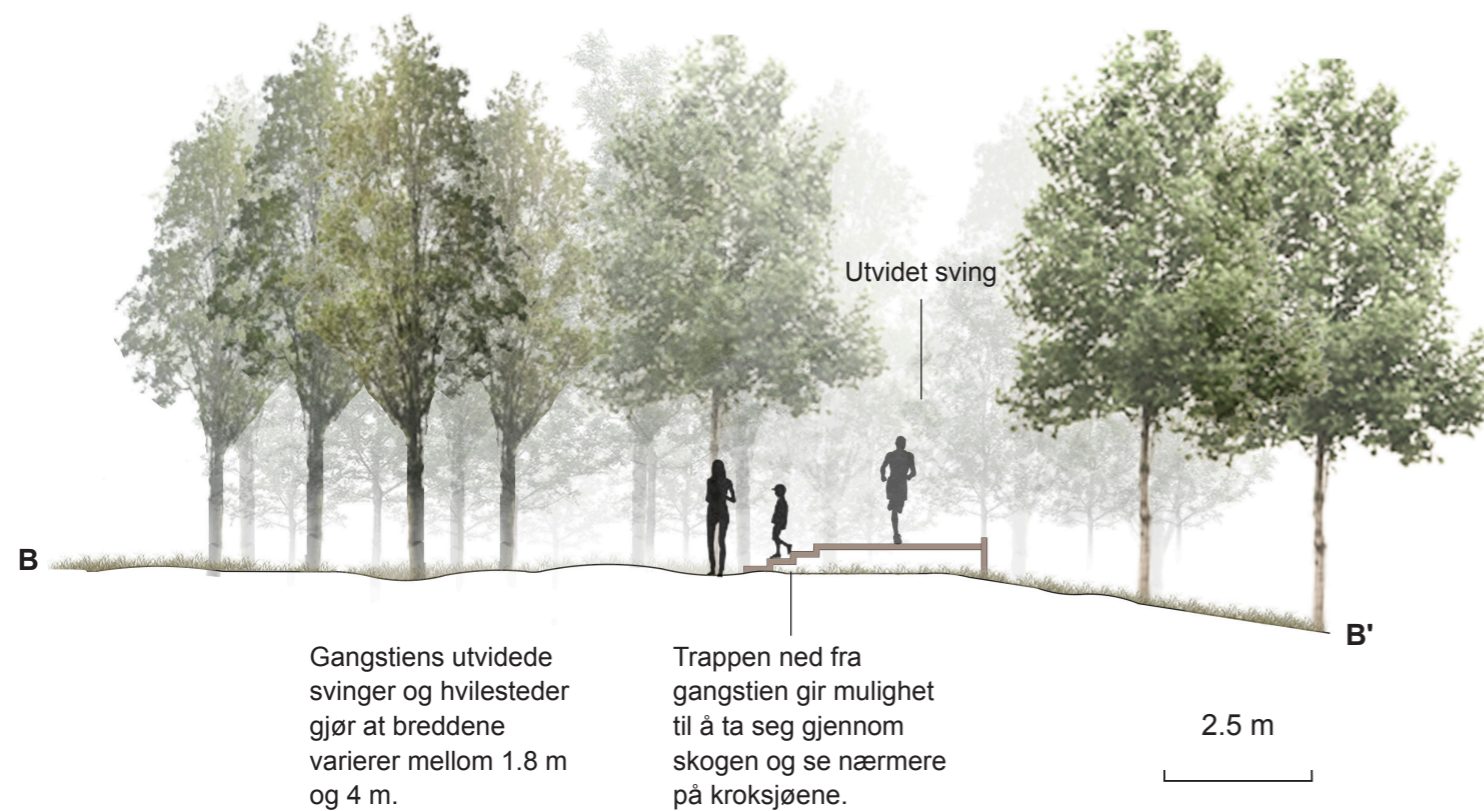
Snittoppriss A

SNITT

TRAPP NED TIL KROKSJØENE

Snittoppriss B

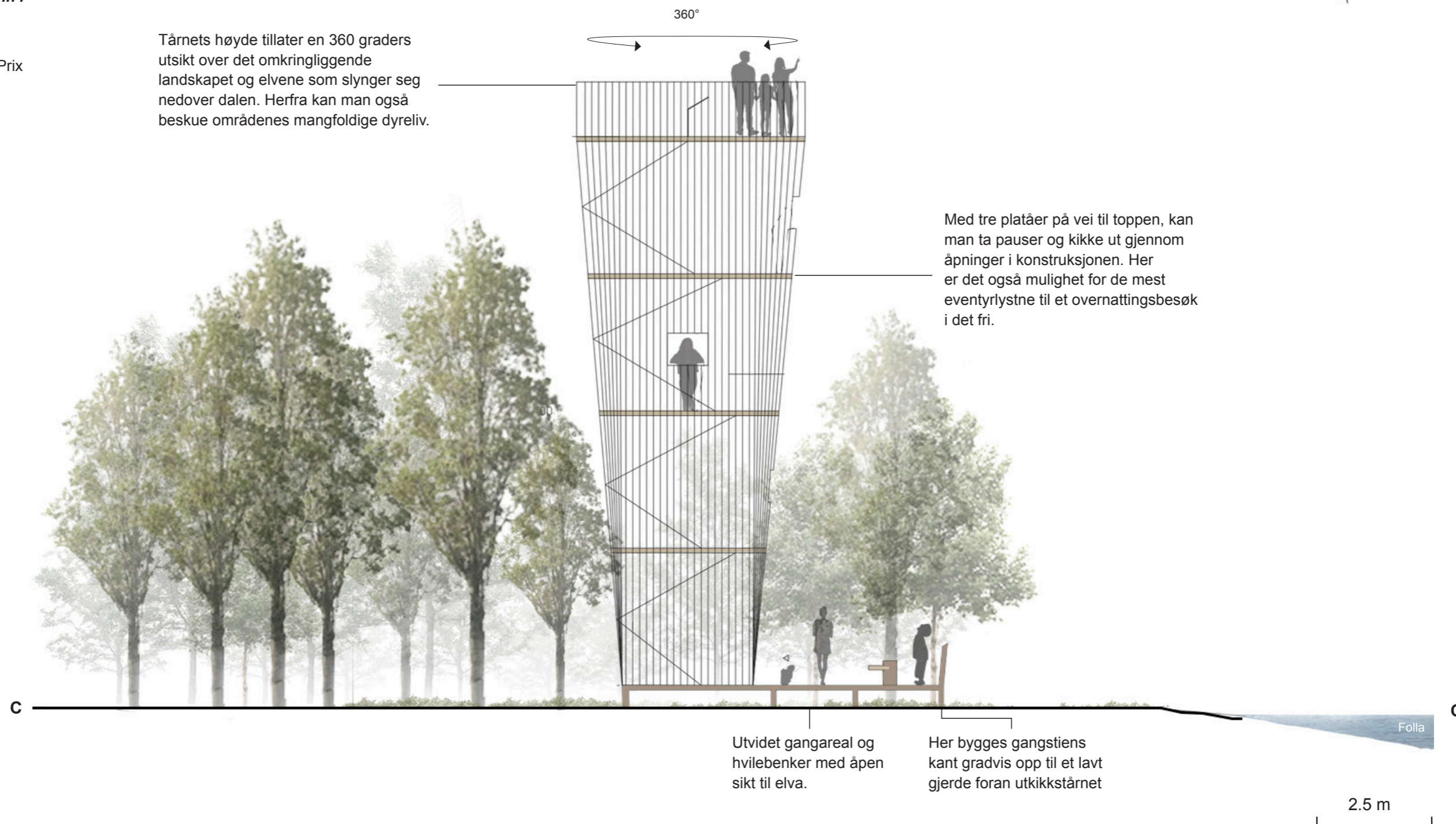
SNITT

GLØTT UTKIKKSTÅRN

Snittoppriss C

«Nei, dra meg baklengs inn i fuglekassa!»

- Sola Gundersen
fra filmen Flåklypa Grand Prix

SNITT

HVILEBENKER OG TRAPP TIL ELVEN

Snittoppriss D

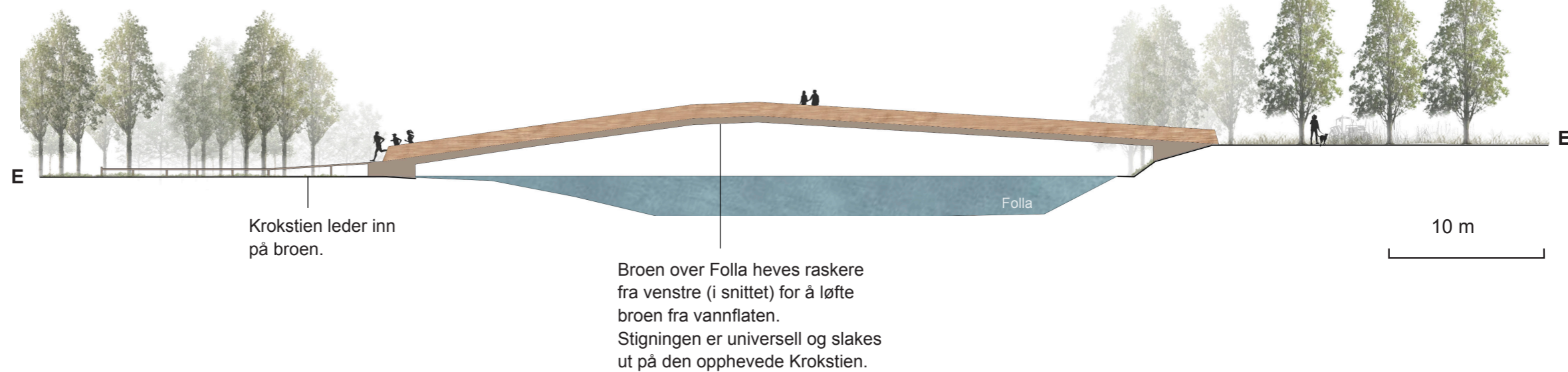
Her nærmer man seg og kommer til enden av Krokstien, før man kan ta veien videre over broen og tilbake mot sentrum. Her er stranden tilgjengeliggjort og området kan nytes til rekreasjon og som badeplass.

Mot jordbruksarealer. Her er det i fremkant av snittet satt opp en sittebenk med bord og ei huske.

BROEN

Snittoppriss E

UTVIKLINGSSTRATEGI

Hele prosjektet inkludert de foreslåtte delområdene er av stor karakter. Det er derfor nødvendig å legge opp trinnvis utvikling i et langtidsperspektiv. Flere sider ved et utviklingsarbeid som dette vil påvirkes av både økonomi, politisk planarbeid, eksterne aktører, lokale pådrivere og innvendinger fra grunneiere som påvirkes av prosjektet.

Utviklingsstrategien er valgt på bakgrunn av å gi nye og varierte tilbud, som umiddelbart fasiliterer til nærmiljøaktivitet og tilbud jeg mener kommunen bør inneha.

TRINN 1

I trinn en utvikles delområder langs sekvens 1 - *Vann*. Her anlegges Fresk aktivitetspark og Kibben badstue for å få et nærmiljøanlegg og en ny møteplass.

TRINN 2

Her utvikles første del av sekvens 3 - *Kroksjø*. Vegen heves og de opphevede gangstiene sammen med Kilden badstue anlegges, videre opparbeides Krokstien med tilhørende utkikkstårn og rasteplasser.

TRINN 3

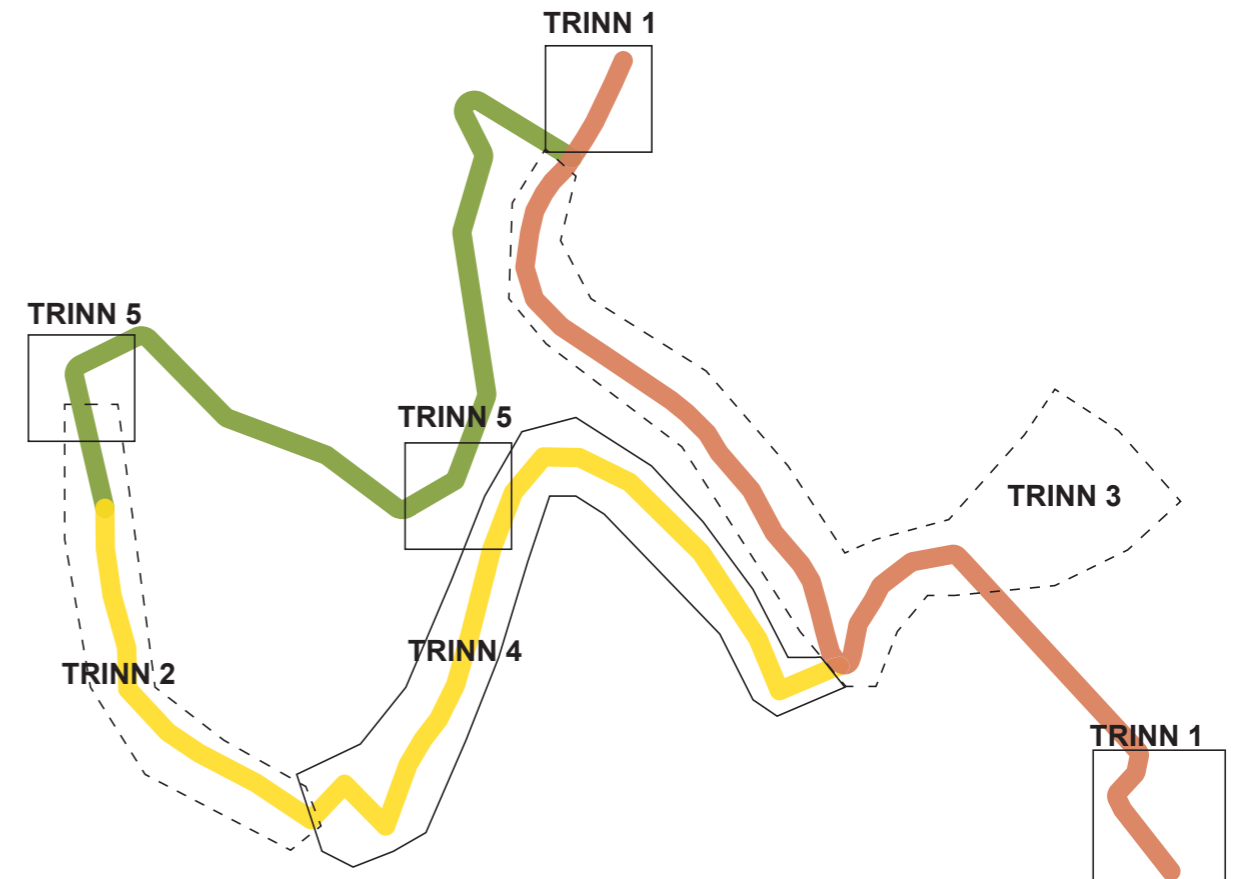
I trinn 3 anlegges forbindelsene og stiene langs sekvens 1 *Vann* som ikke eksisterer i dag. Sammen med dette utvikles Kvennbekkdalen sentrumspark. I dette trinnet vil forbindelsene begynne å bli synlige.

TRINN 4

I strategiens trinn 4 opparbeides de resterende stiene av sekvens 3 - *Kroksjø*, i tillegg til at brokrysningene over Folla og Glomma anlegges.

TRINN 5

Sekvens 2 - *Spire* er eksisterende og trenger kun restaurering av den gamle gangbroen, gapahuken og rasteplassen, i tillegg til å belyses. Denne sekvensen fungerer godt som den er, men vil med restaurering både bli tryggere og mer innbydende. Dette er derfor siste trinn i utviklingsarbeidet før Kjells promenade blir et komplett nærturlbud med nye attraksjoner og sosiale møteplasser.

Dette er en figurisk fremstilling av utviklingstrinnene for de tre sekvensene av Kjells promenade.

- Sekvens 1: *Vann*
- Sekvens 2: *Spire*
- Sekvens 3: *Kroksjø*

AVSLUTNING

I denne delen presenteres konklusjon og refleksjoner som oppsummerer prosjektet og mine tanker om prosessen.

Kapittelet inneholder:

Konklusjon
Refleksjon
Litteraturliste
Figurliste
Vedlegg

5

KONKLUSJON

I denne oppgaven har jeg tatt for meg Alvdals nære landskap og kvalitetene som ligger der. Jeg utviklet nye sosial møteplasser og attraksjoner og forbedret eksisterende. Grepene skal gi et bredere og mer variert tilbud i Alvdal. Ønsket har vært å skape steder som legger gode rammer for befolkningens dagligliv og besøkende ønske om å tilbringe tid i og oppleve Alvdal.

Målet for oppgaven har vært å legge til rette for livskvalitet og helse gjennom å tilgjengeliggjøre elvelandskapet som et rekreasjonsområde, i tillegg til å skape en variasjon av nye møteplasser. Innledningsvis stilte oppgaven spørsmålene:

- Hvordan kan man legge til rette for livskvalitet og helse gjennom landskapsplanlegging?

- Hvilke kvaliteter ligger i elvelandskapet som kan gi nye opplevelser i Alvdal?

Det første spørsmålet ble belyst innledningsvis hvor jeg gikk inn på relevante temaer om folkehelse, lokalsamfunn, nærtur, bærekraftig utvikling, folkehelseloven og Den europeiske landskapskonvensjonen. Dette avdekket hvordan planlegging og opparbeiding av turstier i nærmiljøet kan være et bidrag til å styrke folkehelsearbeidet.

Arbeid med folkehelse og bærekraftig utvikling er både lovpålagt og gjennom bindende avtaler noe som skal arbeides både systematisk og kontinuerlig med. Gjennom utarbeiding av en tursti vil dette være i tråd med samtlige av de ovenfornevnte temaene. Kjells promenade vil bringe mennesker og landskap nærmere hverandre, og være et bidrag til å ivareta folkehelsen både gjennom fysisk aktivitet, sosiale møteplasser og kontakt med naturen. Dette vil også ha positiv innvirkning på den psykiske helsen.

Oppgavens introduksjon til stedet ga meg informasjon som Alvdals kvaliteter slik befolkningen oppfattet det, i tillegg til bakgrunnsinformasjon om kommunen. Spørreundersøkelsen og samtalene med de lokale ga meg dermed et innblikk i hva befolkningen ønsker seg, noe jeg har tatt med i oppgaven. Gjennom egne befaringer og eksisterende registreringer har jeg kartlagt traséen og delområdene, avdekket landskapskvaliteter og historiske og kulturelle elementer. Dette er i oppgaven løftet frem og har flere steder hatt stor betydning for valgene som er tatt.

Oppgaven har løftet frem genuine kvaliteter i Alvdals elvelandskap og tilført nye attraksjoner og uterom, samt tilgjengeliggjort landskapskvalitetene som ligger ved elvebredden, elveørene, sandbankene, hagemarken og i dyrelivet. Kjells promenade tilgjengeliggjør nye rekreasjonsområder til opplevelse for lokale og besøkende som et nærmiljøtiltak i Alvdal.

Delområdene

I tilknytning til stien er det utarbeidet designforlag til nye områder og oppgradering av eksisterende. Aktivitetsparken på Grindegga er en oppgradering av den eksisterende fotballbanen. Som en del av Kjells promenade og med tilknytning til undomsskolen og sentrumsnære områder, vil Fresk aktivitetspark være et nytt nærmiljøanlegg i kommunen. Anlegget vil komme befolkningen til gode både i skoletid, ferier og fritiden, og være et positivt bidrag til arbeid med folkehelse.

Kvennbekkdalen sentrumspark er utarbeidet for å tilgjengeliggjøre Kvennbekkdalen som et sentrumsnært rekreasjonsområde. Her er det fokusert på forbindelser mellom sentrum og elvene. Høydeforskjellene er tatt opp via en universelt utformet brurampe for å tilrettelegge for flest mulig. Den umiddelbare nærheten til aktivitetsparken, ny forbindelse langs elven til Kibben badstue og videre ut i landskapet gjør sentrumsparken til et knutepunkt og målpunkt for rekreasjon.

Valgene om å anlegge nye uterom og badstuer langs elven, er gjort for å tilføre kvaliteter og fasiliteter. Kibben badstue og Kilden badstue er både sosiale og rekreasjonelle tiltak som sammen skal bidra til sosialisering og økt bruk av områdene.

Krokstien er et bidrag til nye opplevelseskvaliteter hvor et utilgjengelig område tilgjengeliggjøres for rekreasjon og tilføres attraksjoner i landskapet. Fugletittertårnet, Gløtt, langs Krokstien vil både være et spennende element langs stien og et målpunkt som trekker mennesker til området.

For stien som helhet er det utarbeidet tiltak for skiltsystem, belysning, vegetasjon, møblering og underlag. Dette skal bidra til en bedre turopplevelse og legge til rette for å attraktivisere Kjells promenade og de ulike delområdene. Broene og rampene som tilføres skaper forbindelser i landskapet og tilgjengelighet til områdene. I sin helhet er Kjells promenade en tursti som representerer et nytt svar på opplevelseskvaliteter i et sammenhengende landskap, og fasiliteter for alle aldre og brukergrupper.

I oppgaven har jeg vært opptatt av at landskapet, kulturen og historien skal reflekteres. Her er *elvedalen* tilgjengeliggjort, og Kjell Aukrust som Alvdals store kulturpersonlighet og taubanens historie knyttet til oppgaven. De meandrerende elvene er reflektert i oppgavens formkonsept for å understreke tilknytningen til elven. Oppgaven fremhever særegen identitet for Alvdal i både navn, utformingsforslag og grep, noe som gir oppgaven en sterk lokal forankring. Med dette er prosjektet et positivt bidrag til å styrke folkehelsen og et konkret eksempel på hvordan man i et utviklingsarbeid kan styrke Alvdals identitet og attraktivitet gjennom å tilgjengeliggjøre kvalitetene som ligger i elvelandskapet.

REFLEKSJON

Avsluttende kommentarer

Arbeidet med oppgaven startet jeg først med sentrumsutvikling. Planen var at jeg skulle ta for meg det svært bilbaserte sentrumet, Steia, som mangler tilrettelegging som fasiliterer til opphold utenom dagligvarehandel, noe jeg mener sentrumet i dag ikke tilbyr. I januar 2020 utførte jeg derfor en nettbasert spørreundersøkelse rettet mot innbyggerne, for å få et inntrykk av deres bruk, meninger og ønsker for en sentrumsutvikling. I alt fikk jeg 370 besvarelser med innspill og tilbakemeldinger. Svarene var varierte, men ga meg et inntrykk av befolkningens meninger.

Selv med en massiv respons og et fint utgangspunkt etter spørreundersøkelsen, tok oppgaven en vending da jeg beveget meg bort fra sentrum og ut i landskapet. Jeg mener at de store kvalitetene i Alvdal ligger i landskapet og naturen, noe som også kom tydelig frem av svarene i spørreundersøkelsen. Disse forbindelsene fokuseres også lite på i dagens sentrumsutvikling.

Utfordringer

Kotekartet jeg har fått over Steibrua stemmer ikke overens med dagens situasjon, det er i oppgaven derfor gjort skjønnsmessige justeringer for at dette skal stemme best mulig med terrenget slik er i dag.

Jeg har brukt mye til på utforming og idéer til delområdene jeg har jobbet med og til tider satt meg veldig fast i utviklingen av disse. Dette er arbeid jeg gjerne skulle sett at jeg hadde funnet løsninger på tidligere, selv om prosessen i seg selv har vært viktig.

Etter at jeg endret retning, var jeg forholdsvis bestemt på hva jeg har ønsket å få til hvor. Tiden jeg har brukt på å få til stedene slik jeg ville, skulle jeg med fordel brukt til mer tid på medvirkning fra befolkningen. Dette er noe jeg gjennom oppgaven har syntes har vært mer og mer spennende, og noe som ville vært veldig givende å gått dypere inn i. Alvdal har mange engasjerte innbyggere som synes at det er spennende å få til noe nytt i bygda.

Egen refleksjon

Gjennom oppgavens prosess med utfordringer og valg, har jeg vekselvis kunnet identifisere meg både med den optimistiske skjæra Solan Gundersen og hans rake motsetning den usikre og pessimistiske Ludvig. Alt i alt har dette vært et lærerikt arbeid både faglig og i forhold til å arbeide med stedet jeg har vokst opp. Mange tanker og idéer til utviklingen har dukket opp underveis, egenerfarte så vel som flere gode innspill. Mest av alt har jeg lik å utforske landskapet og kvalitetene som ligger i Alvdal.

Til slutt vil jeg si at oppgavens løsningsforslag skal vise hvilke muligheter som ligger i et nytt fremtidsrettet utviklingsarbeid i Alvdal. Dette kan utvikles videre for skape et enda større nettverk av tilbud. Diskusjoner angående valg og løsninger klinger kanskje ikke like godt hos alle, men uten ambisjoner og diskusjoner vil heller ikke det lokale utviklingsarbeidet fornye seg. Ved å gjøre det sentrumsnære landskapet tilgjengelig har kommunen store muligheter til å lage en utvidet sentrums kvalitet.

Han fikk glede av hue sitt.

Figur 5.1

LITTERATURLISTE

Abildso, C. G, S. J. Zizzi, S. Selin, and P. M. Gordon (2012). *Assessing the Cost Effectiveness of a Community Rail-Trail in Achieving Physical Activity Gains*. Tilgjengelig fra: <https://js.sagamorepub.com/jpra/article/view/2655> (Hentet: 22.04.2020)

Alvdal grunneierlag (u.å.) *Glomma og Folla i Alvdal*. Tilgjengelig fra: <https://www.inatur.no/fiske/50f-66b75e4b0b1d8643889bc> (Hentet: 15.03.2020)

Alvdal kommune (2016) *Plan for idrett og fysisk aktivitet 2017-2021*. Tilgjengelig fra: https://www.alvdal.kommune.no/_f/p1/if12c620d-8784-498b-ab18-658ef4059e5d/plan-for-idrett-og-fysisk-aktivitet-2017-2021.pdf (Hentet: 20.04.2020)

Alvdal kommune (2018a) *Hva finner du i Alvdal?* Tilgjengelig fra: <https://www.alvdal.kommune.no/fokusnyhet/> (Hentet: 11.06.2020)

Alvdal kommune (2018b) *Kommuneplanens samfunnsdel mot 2030: Sammen for Alvdal*. Vedtatt av kommunestyret 21.06.18. Tilgjengelig fra: https://www.alvdal.kommune.no/_f/p1/i05126027-a264-4caf-a025-60745ea01d98/kommuneplanens-samfunnsdel-06_06_2018.pdf (Hentet: 29.03.2020)

Aukrust, K. (1958) *Simen: Muntre historier i tekst og tegning*. Oslo: A/S Helge Erichsens Forlag

Aukrust, K. (1993) *Slipp ham inn!* Oslo: Cappelen Damm

Banenoreienendom (u.å) *Alvdal stasjon*. Tilgjengelig fra: <https://banenoreienendom.no/alvdal-stasjon>(Hentet: 02.02.2020)

Bergem, R., Dahl, S.L, Olsen, M.G og Synnevåg, E.S. (2019) *Nærmiljø og lokalsamfunn for folkehelse: Sluttrapport frå evaluering av prosjektet Kartlegging og utviklingsarbeid om nærmiljø og lokalsamfunn som fremmer folkehelse*. Rapport nr. 95. Volda: Høgskulen i Volda

Brasteh, L. (1995) *Drømmen om den store malmåra: Alvdals gruvehistorie*. Tynset: AR Smith Grafisk

Destinasjon Røros (u.å.) *Tronfjell*. Tilgjengelig fra: <https://www.roros.no/tronfjell/> (Hentet: 15.05.2020)

Distriktsenteret (2018) *Framtidens bygder*. Tilgjengelig fra: <https://distriktsenteret.no/prosjektdatabase/framtidens-bygder/> (Hentet: 12.06.2020)

FN (2019) *Bærekraftig utvikling*. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/tema/fattigdom/Baerekraftig-utvikling> (Hentet: 25.04.2020)

FN (2020) *FNs bærekraftsmål*. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal> (Hentet: 25.04.2020)

Folkehelseloven (2011). *Lov 24. juni 2011 nr. 29 om folkehelsearbeid*.

Folla – elv i Folldal og Alvdal (2020) Folla – elv i Folldal og Alvdal i *Store norske leksikon* på snl.no. Tilgjengelig fra: https://snl.no/Folla_-_elv_i_Folldal_og_Alvdal (Hentet: 15.03.2020)

Follestad, B. A. og Thoresen, M. (1999) *Geologiske severdigheter langs bil- og sykkelveier og turstier i Alvdal*. Gråsteinen, 4. Tilgjengelig fra: <https://www.nb.no/nbsok/nb/49b9d0038f4d4197b-090cad256755862?lang=no#3> (Hentet: 20.02.2020)

Halvorsen, K.T, Nordh, H. og Holth, A.L (2018) *Studie av kommunal og fylkeskommunal planlegging for NÆRTUR. Om kommunal og regional planlegging for etablering av turveier og turstier i nærmiljøet*. Fagrapport. Ås: Norges miljø- og biovitenskapelige universitet

Haugen, O.I. (1995) *Storsteigen landbruksskole 1905-80*. Otta: Engers Boktrykkeri A/S

Helsedirektoratet (2016) *Statistikk om fysisk aktivitetsnivå og stillesitting*. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/tema/fysisk-aktivitet/statistikk-om-fysisk-aktivitetsniva-og-stillesitting#kartlegging-av-fysisk-aktivitet> (Hentet: 15.04.2020)

Huset Aukrust (u.å) Kjell Aukrust. Tilgjengelig fra: <https://www.aukrust.no/om-kjell-aukrust/> (Hentet: 04.06.2020)

Jor, F. (2020) Kjell Aukrust, i *Store norske leksikon* på snl.no. Tilgjengelig fra: https://nbl.snl.no/Kjell_Aukrust (Hentet: 04.06.2020)

Kaplan, R. og Kaplan, S. (1989) *The Experience of Nature: A Psychological Perspective*. United States of America: Cambridge University Press

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2009) *Den europeiske landskapskonvensjonen*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan--og-bygningsloven/plan/internasjonalt-plansamarbeid/landskapskonvensjonen/om-konvensjonen/europeisk-landskapskonvensjon-norsk-teks/id426184/> (Hentet: 24.04.2020)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2014) *Den europeiske landskapskonvensjonen*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan--og-bygningsloven/plan/internasjonalt-plansamarbeid/landskapskonvensjonen/id410080/> (Hentet: 24.04.2020)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2019). *Nasjonale forventninger til regional- og kommunal planlegging 2019-2030*. Oslo: Kommunal- og moderniseringsdepartementet.

Meld. St. 18 (2015–2016). *Friluftsliv: Natur som kilde til helse og livskvalitet*

Meld. St. 19 (2014-2015). *Folkehelsemeldingen: Mestring og muligheter*.

Meteorologisk institutt (2020). *Alvdal kommune*. Tilgjengelig fra: <https://www.yr.no/nb/historikk/graf/1-522843/Norge/Innlandet/Alvdal> (Hentet: 15.03.2020)

Miljødirektoratet (2012). *Naturtyper: Sauholmen*. Naturtyper. Tilgjengelig fra: <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00102083> (Hentet: 15.04.2020)

Miljødirektoratet (2014) *Planlegging av grønstruktur i byer og tettsteder*. Veileder M-100. Tilgjengelig fra: <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M100/M100.pdf> (Hentet: 15.04.2020)

Miljøverndepartementet (2009) (KMD 2017) *Den europeiske landskapskonvensjonen: Hverdagslandskapet*. Tilgjengelig fra: https://www.regjeringen.no/contentassets/a9ac849929474654a039e63e-d7a520b2/deneuropeiskelandskapskonvensjonen_korr.pdf (Hentet: 24.04.2020)

Musea i Nord-Østerdal (u.å) *Lovise hytte*. Tilgjengelig fra: <https://museainordosterdalen.no/lovisse-hytte>(Hentet: 05.06.2020)

Norges vassdrags- og energidirektorat (2005a) *Flomsonekart, delprosjekt Alvdal og Tynset*. Rapport nr. 5. Oslo: Norges vassdrags – og energidirektorat

Regjeringen (2018) *Stedsutvikling*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by--og-stedsutvikling/stedsutvikling-2/id476451/> (Hentet:15.05.2020)

LITTERATURLISTE

Regjeringen (2019) *Folkehelseoven*. Tilgjengelig fra: <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/folkehelse/innsikt/folkehelsearbeid/id673728/> (Hentet: 15.04.2020)

Skjeggedal, T., Vistad, O.I. & Thorén, A.K (2019) *Planlegging for nærtur og folkehelse*. Tilgjengelig fra: https://www.idunn.no/file/pdf/67184473/planlegging_for_naertur_og_folkehelse.pdf (Hentet: 20.04.2020)

Statistisk sentralbyrå (2020) *Befolkning: Alvdal*. Tilgjengelig fra: <https://www.ssb.no/statbank/table/01222/tableViewLayout1/> (Hentet: 15.03.2020) (Statistisk sentralbyrå [SSB], 2020)

Steimoeggen, E (1966) *Alvdal bygdebok: Bygda gjennom tidene*. Elverum: Østlendingens Trykkeri

Swanwick, C. (2002). *Landscape Character Assessment: Guidance for England and Scotland*. Tilgjengelig fra: <https://www.nature.scot/sites/default/files/> (Hentet: 25.04.2020)

Synnøve Finden (u.å) *Om selskapet*. Tilgjengelig fra: <https://www.synnove.no/omsynnove/om-selskapet/synnove-finden-as> (Hentet: 15.04.2020)

Thorsnæs, G. (2020a). Glomma, i *Store norske leksikon* på snl.no. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/Glomma> (Hentet: 16.04.2020)

Thorsnæs, G. (2020b) Alvdal, i *Store norske leksikon* på snl.no. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/Alvdal> (Hentet: 12.03.2020)

Verdenskommisjonen for miljø og utvikling (1987). *Vår felles framtid*. Oslo: Tiden Norsk Forlag

Waage, A. (2014) *Framtidens bygder*. Tilgjengelig fra: <https://www.arkitektur.no/om-framtidens-bygder> (Hentet: 15.03.2020)

FIGURLISTE

BILDER OG ILLUSTRASJONER
Egenprodusert om ikke annet er oppgitt.

Illustrasjoner av Kjell Aukrust er gjengitt med tillatelse fra Kari og Kjell Aukrust' stiftelse.

Bildene jeg har fått låne og dronebilder jeg har fått hjelp til å ta har opphavsrett, disse har jeg fått bruke med tillatelse fra fotograf. Disse bildene er kreditert med fotografens navn.

KARTDATA
Kartdata tilsendt fra NMBU (v/ Gunnar Tenge). Kartdataene er N20-, FKB- og Matrikel-data i UTM32 Euref89 og er lastet ned fra: Norgedigitalt desember 2019. Ortofoto fra 25.5.19. er lastet ned fra Norgebilder, desember 2019.

Kart med innhentet data er i figurlisten merket som (Kartdata). Øvrige kart som ikke er merket som figurer er egenproduserte basert på kartdata.

Figur 0.1: Aukrust, K. (u.å) Uten navn [digitalisert illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://www.facebook.com/kjellaukrust/photos> (Hentet: 27.06.2020)

Figur 0.2: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 15.03.2020)

Figur 1.1: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 15.03.2020)

Figur 1.2: Council of Europe (2000) [skjerm bilde]. Tilgjengelig fra: <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016802f80c6> (Hentet: 24.04.20)

Figur 1.3: FN (2020) FNs bærekraftsmål [skjerm bilde]. Tilgjengelig fra: <https://www.fn.no/Om-FN/FNs-baerekraftsmaal> (hentet 15.02.2019)

Figur 1.4: Egenprodusert. Data hentet fra: Wikipedia. Tilgjengelig fra: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a1/Norway_Counties_Innlandet_Position.svg (Hentet: 02.05.2020)

Wikipedia. Tilgjengelig fra: https://no.m.wikipedia.org/wiki/Fil:NO_3446_Gran.svg (Hentet: 02.05.2020)

Figur 2.1: Thoresen, I (u.å.) Jutulhogget [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://www.alvdalmiv.no/2020/nyheter/virtuell-tur-i-jutulhogget/> (Hentet: 08.06.2020)

Figur 2.2: Sørhuus, A.O. (1906) Lillelvdal stasjon [digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/021018384445/personer-pa-lillelvedal-stasjon-venter-pa-at-kong-haakon-og-dronning-maud> (Hentet: 08.06.2020)

Figur 2.3: Gildseth, T (2010) [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: https://no.wikipedia.org/wiki/Taubanen_Folldal-Alvdal#/media/Fil:Folldal_gruver,_taubanen.jpg (Hentet: 08.06.2020)

Figur 2.4: Lien, P.K. (1935) Husantunet mot Tron, taubanen med kibber foran [digitalisert fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://digitaltmuseum.no/011012955362/husantunet-mot-tron-taubanen-med-kibber-foran> (Hentet 08.06.2020)

Figur 2.5: Thorsnæs, G. (2020b) Kommunevåpen [skjerm bilde]. Tilgjengelig fra: <https://snl.no/Alvdal> (Hentet: 17.06.2020)

Figur 2.6: Aukrust, K. (u.å.) Uten navn [digitalt fotografi]. Tilgjengelig fra: <https://www.aukrust.no/> (Hentet: 08.06.2020)

Figur 2.7: Aukrust, K. (u.å) Postkort – Il Tempo Gigante [digitalisert illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://nettbutikk.aukrust.no/categories/postkort?p=2> (Hentet: 12.06.2020)

Figur 2.8: Aukrust, K. (u.å) Postkort – Ludvig flyr drage [digitalisert illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://nettbutikk.aukrust.no/categories/postkort?p=2> (Hentet: 12.06.2020)

Figur 2.9: Aukrust, K. (u.å) Postkort – Solan på hopp-ski [digitalisert illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://nettbutikk.aukrust.no/categories/postkort?p=2> (Hentet: 12.06.2020)

Figur 2.10: Aukrust, K (u.å) Postkort - Solan og Ludvig studerer maleri [digitalisert illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://nettbutikk.aukrust.no/categories/postkort?p=2> (Hentet: 12.06.2020)

Figur 2.11: Egenprodusert. Data hentet fra: Kommuneprofilen (2019) Tilgjengelig fra: https://www.kommuneprofilen.no/Profil/Kommunefakta/Befolkning_Alder_kommune.aspx (Hentet: 15.02.2020)

Figur 3.1: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 15.03.2020)

Figur 3.2: Egenprodusert. Basert på Banenor (2011) Tilgjengelig fra: <https://www.banenor.no/Jernbanen/Jernbanekart/> (Hentet: 15.02.2020)

Figur 3.3: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 15.03.2020)

FIGURLISTE

Figur 3.4: Egenprodusert (Kartdata) Data hentet fra: Norges vassdrags- og energidirektorat (2005b). Tilgjengelig fra: <https://gis3.nve.no/link/?link=flomsone> (Hentet: 15.03.2020)

Figur 3.5: Egenprodusert. Data hentet fra: http://geo.ngu.no/kart/losmasse_mobil/ (Hentet: 15.04.2020)

Figur 3.6: Egenprodusert (Kartdata). Data hentet fra: Miljødirektoratet (2018) Tilgjengelig fra: <https://kart.naturbase.no/> (Hentet: 15.04.2020)

Artskart.artsdatabanken.no (2020). Funndata fra: Miljødirektoratet, Norsk institutt for naturforskning, NINA, Norsk Ornitologisk forening, NTNU Vitenskapsmuseet. Tilgjengelig fra: <https://artskart.artsdatabanken.no/app/#map/> (Hentet: 15.04.2020)

Figur 3.7: Egenprodusert (Kartdata). Data hentet fra: Kartverket (u.å) Tilgjengelig fra: <https://ut.no/kart#12.4/62.1105/10.63502> (Hentet: 15.04.2020)

Figur 3.8: Egenprodusert (Kartdata). Data hentet fra: https://kilden.nibio.no/?lang=nb&X=7195706.12&Y=275054.87&zoom=0&topic=areal-informasjon&bgLayer=graatone_cache (Hentet: 15.04.2020)

Figur 3.9: Egenprodusert (Kartdata). Data hentet fra: Kulturminnesøk (u.å) Tilgjengelig fra: <https://kulturminnesok.no/minne/?queryString=https%3A%2F%2Fdata.kulturminne.no%2Faskeladden%2Flokaltit%2F83774> (Hentet: 15.04.2020)

Figur 4.1: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 25.06.2020)

Figur 4.2: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 25.06.2020)

Figur 4.3: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 25.06.2020)

Figur 4.4: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 25.06.2020)

Figur 4.5: Heggset, O.S (2019) [digitalisert fotografi] Tilgjengelig fra: <https://www.alvdalmiv.no/2019/nyheter/avduker-taubanehistorie-i-ord-og-bilder/> (Hentet: 21.06.2020)

Figur 4.6: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 25.06.2020)

Figur 4.7: Norgebilder (u.å) Uten navn [flyfoto]. Tilgjengelig fra: <https://www.norgebilder.no/> (Hentet 25.06.2020)

Figur 5.1: Aukrust, K. (u.å) Uten navn [digitalisert illustrasjon]. Tilgjengelig fra: <https://www.facebook.com/kjellaukrust/photos> (Hentet: 27.06.2020)

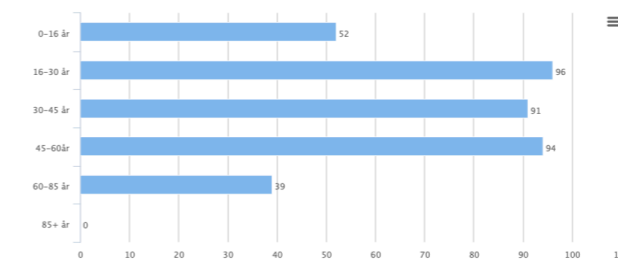
VEDLEGG

Vedlegget består av utført arbeid som har hatt betydning for arbeidsprosessen og utviklingen av oppgaven.

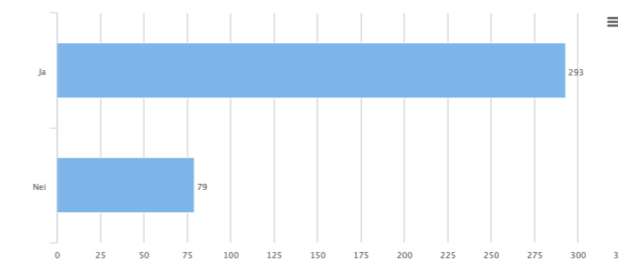
Spørreundersøkelse - Alvdal

I forbindelse med min masteroppgave innen stedsutvikling våren 2020, skal jeg bruke sentrumsområdet i Alvdal som casestudie. Jeg setter derfor stor pris på om du tar deg tid til å svare på noen spørsmål om ditt forhold til bygda vår. Dette er en spørreundersøkelse for å kartlegge innbyggernes forhold til Alvdal, hvilke tilbud man benytter seg av og hva man kanskje savner. Svarene i spørreundersøkelsen vil bli brukt statistisk og veiledende for å utvikle oppgaven, men er 100 % anonym. På forhånd takk!

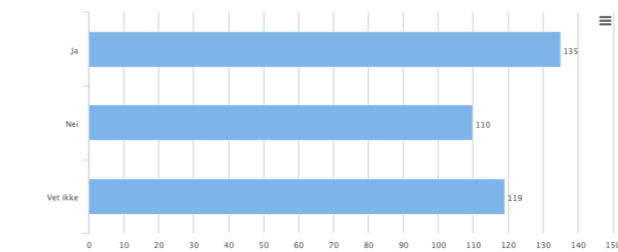
Hvilken aldersgruppe tilhører du?

Har du vokst opp på Alvdal?

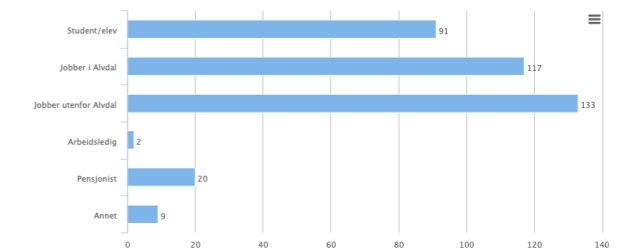
Savner du noen tilbud på Alvdal?

Hvis ja, hvilke tilbud savner du?

Alvdal⁽⁵⁾ **Litt**⁽⁶⁾ **m**⁽⁷⁾ **Større**⁽⁸⁾ **Mer**⁽⁸⁾ **bedre**⁽⁸⁾
steimosletta⁽⁹⁾ **tilbud**⁽⁹⁾ **utvalg**⁽¹²⁾
vinmonopol⁽¹²⁾ **Flere**⁽¹³⁾ **Butikker**⁽¹⁶⁾
p⁽³¹⁾ **utvikling**⁽⁵⁾ **bygda**⁽⁵⁾ **Savner**⁽⁴⁾ **Pub**⁽⁴⁾ **mye**⁽⁴⁾
ny⁽⁴⁾ **Kjøpesenter**⁽⁴⁾ **klær**⁽⁴⁾ **handel**⁽⁴⁾ **idrett**⁽⁴⁾
Dagligvarebutikk⁽⁴⁾ **butikk**⁽⁴⁾ **Biltema**⁽⁴⁾

Hvilken situasjon er du i?

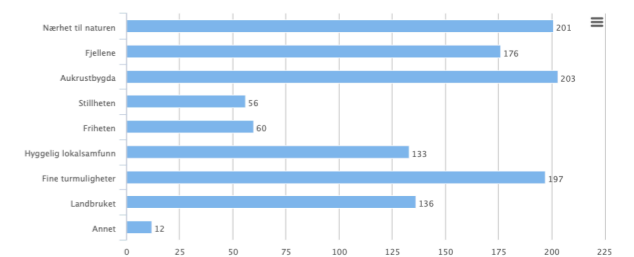

Generelt om ditt forhold til Alvdal

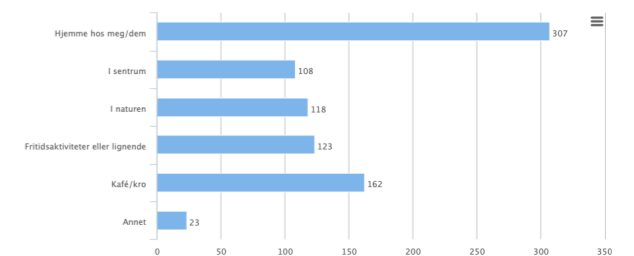
Du skal vise frem Alvdal til et besøkende for første gang, hvor ville du tatt med han/henne? Skriv gjerne flere steder

huldra⁽²⁷⁾ **Aukrust**⁽³⁴⁾ **vestfjell**⁽³⁹⁾
Søindalen⁽⁴²⁾ **Jutulhogget**⁽⁴³⁾
Høstdalen⁽⁴⁷⁾ **Alvdal**⁽⁴⁹⁾
Trontoppen⁽⁵⁴⁾ **Tron**⁽⁵⁵⁾ **p**⁽⁵⁶⁾
Steia⁽⁵⁹⁾ **Tronfjell**⁽⁷³⁾
aukrustsenteret⁽⁹⁵⁾ **Sognan**⁽¹⁷⁾
Husantunet⁽¹⁷⁾ **Huset**⁽¹³⁾ **tatt**⁽¹³⁾ **Sten**⁽¹³⁾
senteret⁽¹³⁾ **vestfjella**⁽¹²⁾ **Baugberget**⁽¹¹⁾
Haustdalen⁽¹¹⁾ **sentrum**⁽¹¹⁾ **Savalen**⁽¹⁰⁾ **turf**⁽⁹⁾
Tronsvangen⁽⁹⁾

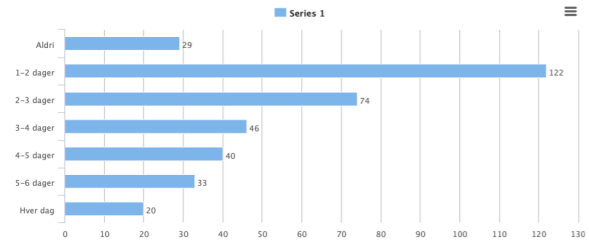
Hvilke av følgende punkter synes du best kjennetegner Alvdal? Velg 3 alternativer

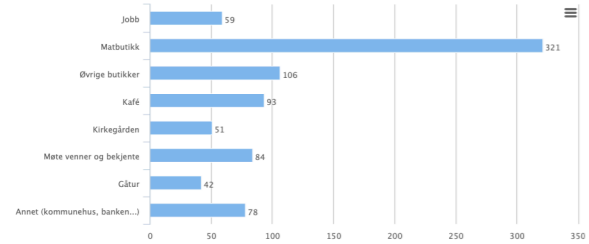
Når du møter venner og bekjente, hvor møtes dere? Flere valg er mulig

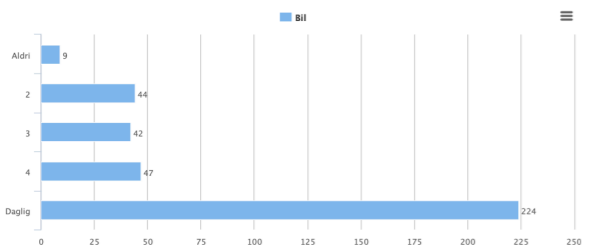
Hvor mange ganger i løpet av en uke er du i sentrum?

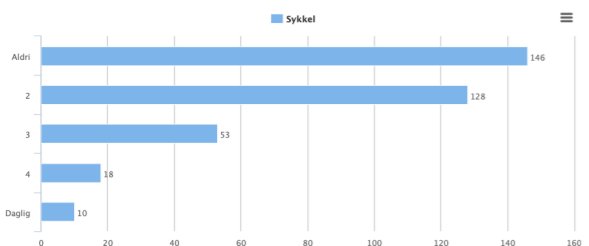
Hvorfor reiser du i hovedsak til sentrum? Flere valg er mulig

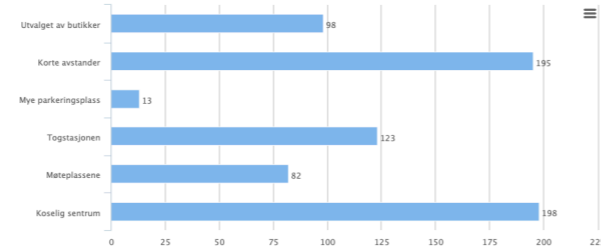
Ranger ditt bruk av følgende transportmiddel?

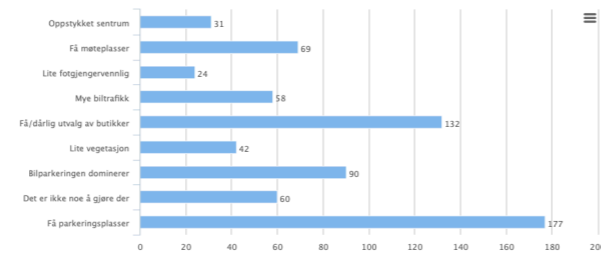
Ranger ditt bruk av følgende transportmiddel?

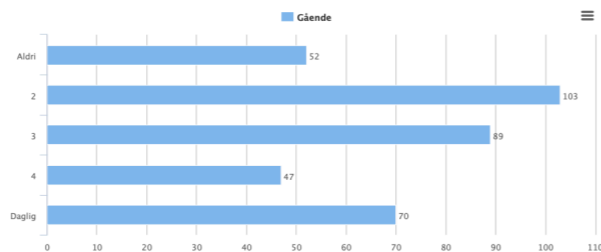
Hva liker du med dagens Steia? Flere valg er mulig

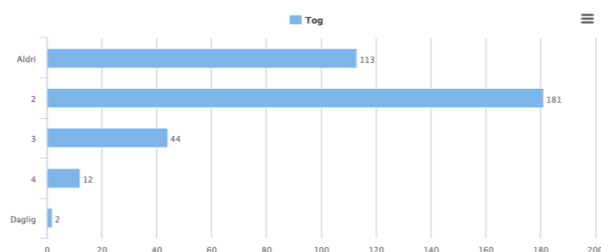
Hva liker du ikke med dagens Steia? Flere valg er mulig

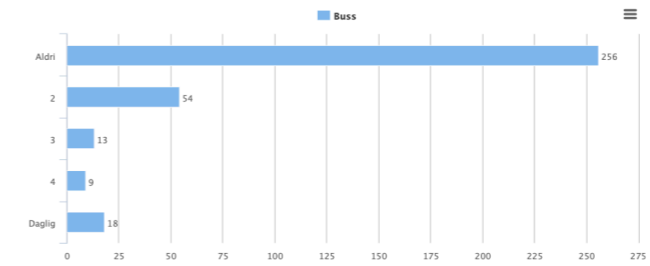
Ranger ditt bruk av følgende transportmiddel?

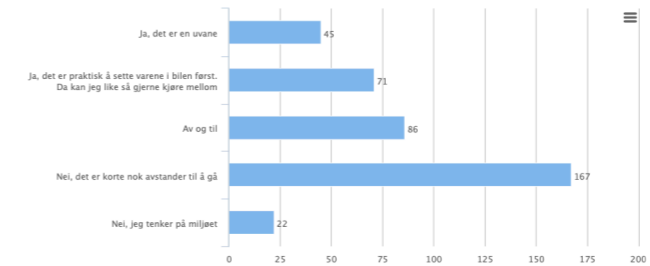
Ranger ditt bruk av følgende transportmiddel?

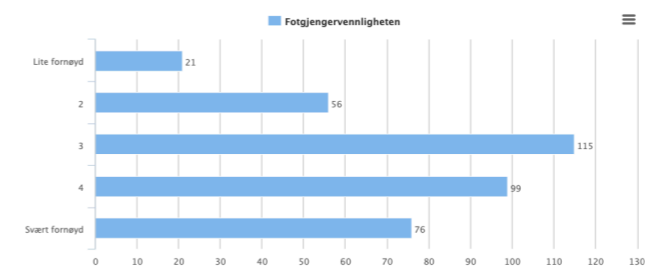
Ranger ditt bruk av følgende transportmiddel?

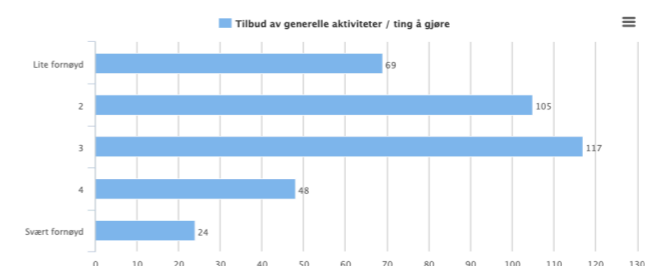
Hvis du kjører bil, hender det at du kjører mellom lokalene på Steia?

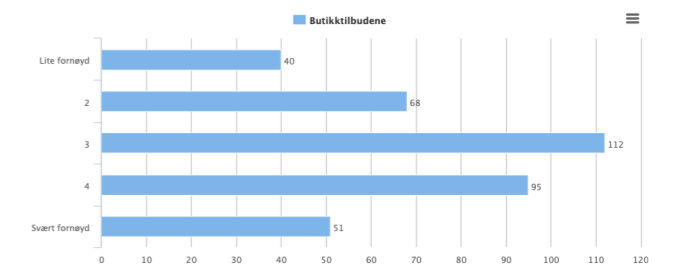
Hvor fornøyd er du med følgende i dagens sentrum?

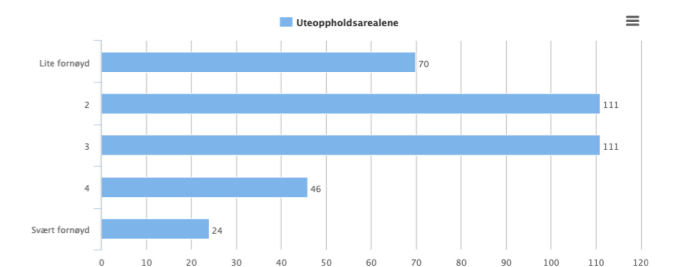
Hvor fornøyd er du med følgende i dagens sentrum?

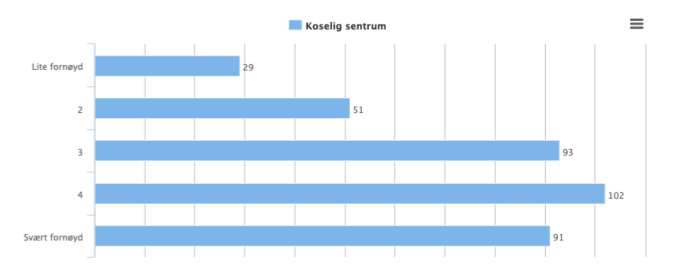
Hvor fornøyd er du med følgende i dagens sentrum?

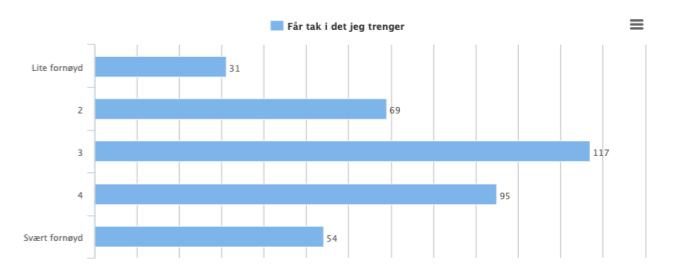
Hvor fornøyd er du med følgende i dagens sentrum?

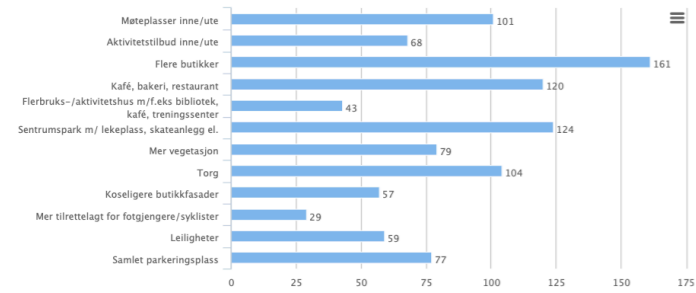

Hvor fornøyd er du med følgende i dagens sentrum?

Hvor fornøyd er du med følgende i dagens sentrum?

16. Hva savner/ønsker du i sentrum? Flere valg er mulig

Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
Noregs miljø- og biovitenskapelige universitet
Norwegian University of Life Sciences

Postboks 5003
NO-1432 Ås
Norway